

TERMINOLOGIA GRAECO-LATINA MEDICA PRO STUDIJNÍ OBORY FYZIOTERAPIE A VŠEOBECNÁ SESTRA

TERMINOLOGIA GRAECO-LATINA MEDICA

OBORY FYZIOTERAPIE A VŠEOBECNÁ SESTRA

Autoři

Libor Švanda, Kateřina Pořízková, Jozefa Artimová, Eva Dávidová

Grafické zpracování

Hany Žáčková

Ilustrace

Jan Balko

Masarykova univerzita

Brno 2015

ÚVOD

Učebnice je určena primárně pro studenty bakalářských oborů fyzioterapie a všeobecná sestra, kterým má na začátku studia poskytnout základní orientaci v řecko-latinské lékařské terminologii. Její nedílnou součástí je samostatná gramatická příručka, na jejíž patřičné pasáže je na začátku každé lekce odkazováno.

Každá lekce je koncipována jako soubor cvičení pro práci na semináři i pro samostatnou domácí přípravu k jednotlivým seminářům: lekce začíná obecnějším překladovým cvičením (v první části učebnice je zaměřeno především na anatomickou terminologii, od 7. lekce pak na terminologii klinickou); po něm vždy následuje řada drobnějších cvičení, jež mají za úkol přiblížit nejenom jednotlivé gramatické jevy, ale také slovní zásobu charakteristickou pro daný studijní obor. Materiál pro přípravu většiny cvičení byl pečlivě excerpován z lékařské dokumentace poskytnuté pro tento účel Fakultní nemocnicí Brno, pražskou Thomayerovou nemocnicí a Ústavem jazyků LF UK v Hradci Králové.

Všem uvedeným institucím tímto děkujeme za jejich ochotu poskytnout vybrané části lékařské dokumentace a přispět tím k napsání příručky, která vychází z reálného a aktuálního stavu používání řecko-latinské lékařské terminologie na zmíněných lékařských pracovištích. Dále děkujeme Eleně Marečkové, Martinu Ondrákovi, Liboru Páčovi, Michaele Račanské a Evě Složilové za neocenitelné připomínky, doporučení a opravy, neboť bez jejich ochotné pomoci bychom se neobešli.

Brno, září 2015

autoři

VÝSLOVNOST

GRAMATICKÉ PENZUM

latinská abeceda

výslovnost latinských hlásek a hláskových skupin

přízvuk a délka

ortografie

CÍLE LEKCE

správně číst latinské termíny

CVIČENÍ

1. KTERÁ ČESKÁ SLOVA POCHÁZEJÍ Z NÁSLEDUJÍCÍCH SUBSTANTIV?

iniectiō	anaemia
collāpsus	pharmacologia
carcinōma	īnfūsiō
diagnōsis	aquaeductus
therapia	chīrurgia
operātiō	extractum
excīsiō	capsula
centrum	lāc
obēsītās	charta
arthrōsis	essentia
cystis	tīnctūra

2. K LATINSKÝM NÁZVŮM LÉČIVÝCH ROSTLIN PŘIŘAĎTE JEJICH ČESKÉ EKVIVALENTY:

Mātrīcāria chamomilla

Rosa canīna

Sambūcus nigra

Thymus vulgāris

Plantāgō major

Mentha piperita

Salvia officīnālis

Majōrāna hortēnsis

Urtīca dioica

Majoránka zahradní

Jitrocel větší

Růže šípková

Máta peprná

Šalvěj lékařská

Heřmáněk pravý

Kopřiva dvoudomá

Bez černý

Tymián obecný

3. VYSLOVTE SPRÁVNĚ NÁSLEDUJÍCÍ ANATOMICKÉ TERMÍNY:

1. tōnsillae palātīnae, āreae gastricae, artēria nūtrīcia ulnae, cartilāgō tubae audītīvae, labium externum cristae ūliacae, meātus nāsopharyngeus, membrāna vitrea, mūsculus tensor fasciae lātae, pars psoatica fasciae ūliopsoaticae, pars respīrātōria tunicae mūcōsae nāsī, plicae palātīnae trānsversae, rāmī trachēālēs, sulcus glūteālis, tunica mūcōsa trachēae, vēna portae hēpatis;
2. oesophagus, hiātus oesophageus, ligāmentum hēpatoesophageāle, plexus coeliacus, diploē;
3. ampulla membrānācea anterior, aorta dēscendēns, ārea nūda faciēt diaphragmaticae, artēria caecālis anterior, artēria comitāns nervī ischiadicī, artēria obtūrātōria accessōria, articulātiō sacrococcygea, intestīnum caecum, circumferentia articulāris capitis, coccyx, cōlon ascendēns, corpus buccae, faciēs articulāris calcānea, fascia precaecocōlica, fossa saccī lacrimālis, locus caeruleus, tunica mūcōsa vēsīcae ūrīnāriae, mūsculus buccinātor, mūsculus triceps sūrae, pars caeca rētinae, peritoneum vīscerāle, plicae caecālēs, trigōnum cystohēpaticum, lābrum ūleoacēale;
4. acromion, pecten, pectus, crista gallī, bucca, occiput, cuspis buccālis, canāliculus lacrimālis, collum scapulae, arcus ūliopectineus, artēriae carōticotympānicae, caput costae, tendō calcāneus, costae fluctuantēs, crista occipitālis externa, calcar sclērae, discus articulāris, faciēs occlūsālis dentis, fasciculī occipitālēs, glandulae buccālēs, lāmina fusca sclērae, ligāmentum ānococcygeum, ligāmentum calcāneocuboīdeum, mūsculus abductor pollicis brevis, nervī crāniālēs, recessus sacciformis articulātiōnis cubitī, saccus lacrimālis, sulcus artēriae subclāviae, trigōnum carōticum, vertebrae cervīcālēs et coccygeae, vīscerocrānium, vēna scālae tympanī;
5. ālae nāsī, os nāsāle, medulla ossium, ossa crāniī, āla ossis sacrī, adhaesiō, anastomōsis, apertūra ductūs nāsolacrimālis, artēriae mesencephalicae, basis crāniī, ossa metatarsī, articulātiō ossis pisiformis, dēns incīsīvus, cavitās nāsālis ossea, corpus adipōsum, fissūra cerebellī, forāmina nāsālia, incīsūra cardiālis, intestīnum crassum, jūnctūra fibrōsa, membrāna interossea antibrachīī, mūsculus genioglōssus, mūsculus lātissimus dorsi, mūsculus

- massētēr, mūsculus rīsōrius, nervus petrōsus minor, pars petrōsa, pars posterior commissūrae anteriōris, plexus vēnōsus suboccipitālis, prōcessus coracoīdeus, rādīx accessōria, strātum griseum, tūberositās ossis metatarsī, vēsīca fellea, vēnae vēsīcālēs, fundus vēsīcae ūrīnāriae;
6. ĩnsula, artēria dorsālis clītoridis, bursa ischiadica mūsculī glūtēi maximī, extēnsiō, forāmen trānsversārium, tōnsilla, ligāmentum suspēnsōrium, rādīx sēnsōria gangliī ōticī, rēte vēnōsum dorsāle, mūsculī extēnsōrēs;
7. chiasma, platysma;
8. antebrachium, faciēs, artēria hyaloīdea, ātrium cordis dextrum, brachium sinistrum, endomētrium, eponychium, extrēmītās tubāria ōvārīi, frēnulum labiī ĩnferiōris, impressiō cardiaca, myomētrium, nucleus olfactōrius anterior, os hyoīdeum, prōmontōrium, sēptum sinuum sphēnoīdālium, strātum synōviāle, vēnae bronchiāles;
9. tībia, fossa digastrica, margō posterior testis, mesotendineum, mūsculus tībiālis anterior;
10. lingua, unguis, diameter oblīqua, dorsum linguae, squāma, hūmor aquōsus, liquor cerebrospīnālis, lobus quadrātus hēpatis, mūsculus oblīquus capitis ĩnferior, pars inguinālis, rāmī linguālēs, sūtūra sphēnosquāmōsa, tūberculum quadrātum, margō līber unguium, vās sanguineum, vēna aqueductūs cochleae;
11. abductiō, aggregātiōnēs, articulātiō atlantoaxiālis, prōminentia laryngea, ēminentia, excavātiō discī, oppositiō, periodontium, prēpūtium, prōtuberantia, spātium subdūrāle;
12. ōstium ātrioventriculāre dextrum, nucleus amygdalae interstitiālis;
13. exitus, exōrotātiō, exōgenes;
14. adenohipophysis, anulus lympoīdeus pharyngis, artēria ophthalmica, phalanx media, centrum tendineum diaphragmatis, diaphysis, encephalon, os sphēnoīdāle, hēmisphērium, kŷphōsis, sphinctēr, nephros, nucleus raphēs mediānus, os scaphoīdeum, parōphoron, pars buccopharyngea mūsculī cōstrictōris pharyngis superiōris, prōcessus xiphoīdeus, scapha, symphysis pūbica, vēna cephalica, vēnae mūsculophrēnicae, vēna saphēna accessōria;
15. skeleton thōrācis, vertebrae thōrācicae, epithalamus, epithēlium, ligāmentum thyrohyoīdeum laterāle, forāmen ēthmoīdāle anterior, ganglion parasympathicum, isthmus aortae, labyrinthus ēthmoīdālis.

4. SPRÁVNĚ VYSLOVTE A ODHADNĚTE VÝZNAM NÁSLEDUJÍCÍCH SPOJENÍ:

frāctūra clausa	endoprothesis tōtālis
operātiō complicāta	diabētēs mellītus
trānsfūsiō acūta	hypertēnsiō artēriālis
interruptiō graviditātis	ĩnfarctus myocardiī
āsthma bronchiāle	amputātiō traumatica
anaemia postoperātīva	dēmentia senīlis
hēpatītis, typus B	leucaemia chronica
sclērōsis multiplex	tumor malignus

LEKCE 1

GRAMATICKÉ PENZUM

1. deklinace substantiv a adjektiv: nominativ, genitiv singuláru a plurálu
řadové číslovky 1.–12. (tvary ženského rodu)

CÍLE LEKCE

vytvářet gramaticky správná spojení se substantivy a adjektivy, příp.
s řadovými číslovkami 1. deklinace

rozlišovat v latinských termínech shodný a neshodný přívlastek (S + A, S + S)

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

vertebra coccygea tertia _____

clavicula dextra _____

costae verae et spuriae _____

crista iliaca _____

maxilla sinistra _____

incisura mandibulae _____

scapula dextra _____

fascia lata _____

fibula et tibia _____

aorta thoracica _____

valva aortae _____

valvula coronaria dextra _____

tonsilla palatina _____

raphe medullae oblongatae _____

tunica mucosa vaginae _____

fossa vesicae felleae _____

uvula vesicae urinariae _____

glandulae palatinae _____

vena portae _____

tuba uterina _____

spina scapulae sinistrae _____

systole et diastole _____

diabetes mellitus _____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

šestý hrudní obratel_____	pravý vejcovod_____
kyčelní jáma_____	močový měchýř_____
hluboká tepna jazyka_____	vnitřní hrudní žíly_____
levá klíční kost_____	žlučník_____
děložní žlázy_____	prsní dvorec_____
žíla prodloužené míchy_____	první a druhé žebro_____
patrové mandle_____	patrový čípek_____
levá česka_____	

3. V PŘEKLAPOVÉM CVIČENÍ DO ČEŠTINY VYZNAČTE VŠECHNY SHODNÉ PŘÍVLASTKY.

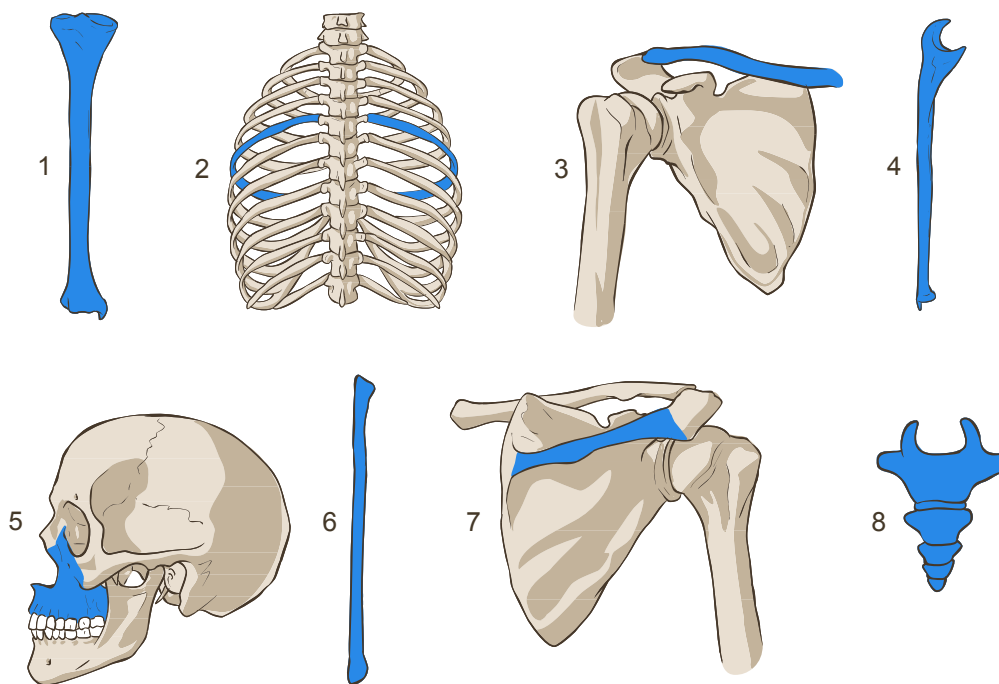
4. DOPLŇTE, ZDA SE JEDNÁ O NOMINATIV (NOM.), GENITIV (GEN.) / SINGULÁRU (SG.) NEBO PLURÁLU (PL.):

vertebrae	/	thoracicae	/		
crista	/	costae	/		
areolae	/	mammamarum	/		
vena	/	portae	/		
venae	/	profundae	/	linguae	/
spina	/	scapulae	/	dextrae	/

5. VYTVOŘTE ANATOMICKÉ TERMÍNY OZNAČUJÍCÍ SLIZNICE:

sliznice jazyka_____	sliznice močového měchýře_____
sliznice žlučníku_____	sliznice močové trubice_____
poševní sliznice_____	

6. VYTVOŘTE KLINICKÉ TERMÍNY OZNAČUJÍCÍ ZLOMENINY ZVÝRAZNĚNÝCH KOSTÍ:

- 1 _____ 5 _____
 2 _____ 6 _____
 3 _____ 7 *fractura spinae scapulae dextrae* _____
 4 _____ 8 _____

7. PŘEVEĎTE DO SINGULÁRU:

- tubae uterinae _____ glandulae mammarum _____
 venae profundae linguae _____ vertebrae thoracicae _____

8. PŘEVEĎTE DO PLURÁLU:

- arteria coronaria _____ fibula et tibia _____
 incisura mandibulae _____ spina scapulae _____

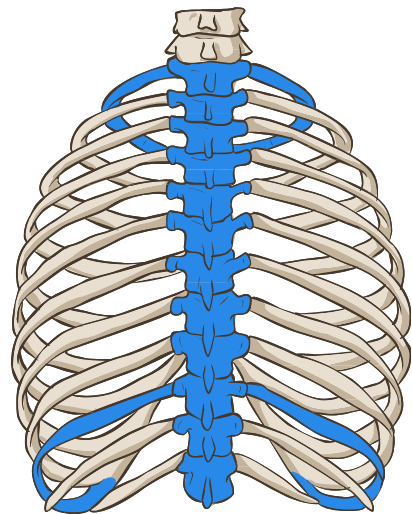
9. UVEĎTE LOGICKÉ PROTIKLADY K NÁSLEDUJÍCÍM TERMÍNŮM (V PROTIKLADU MAJÍ BÝT OZNAČENÁ SLOVA):

diastole _____ vena iliaca externa _____
 ulna sinistra _____ costae spuriae _____

10. NAHRAĎTE ZKRATKY A ROZEPIŠTE ČÍSLOVKY LATINSKY:

Obratle se mezi sebou tvarově liší. Obecnému tvaru se nejvíce blíží hrudní obratle, označované Th1–Th12. Těla obratlů Th1–Th2 připomínají tvarem obratle krční. Od Th4 po Th7–Th9 jsou oploštělá otiskem aorty. Obratle Th1–Th8 (obvyčně i Th9) mají na každém svém boku dvě plošky, kde se připojují hlavice 1.–10. žebra. U obratlů Th11 a Th12 chybí kloubní ploška na hrotu příčných výběžků pro spojení s hrbolkem žebra.

Th1 vertebra thoracica prima
 Th12 _____
 Th2 _____
 Th4 _____
 Th7 _____
 Th9 _____
 Th8 _____
 1. žebro _____
 10. žebro _____
 Th11 _____

SLOVNÍ ZÁSoba

aorta, ae, f.	srdečnice	profundus, a, um	hluboký
āreola, ae, f.	dvorec	quārtus, a, um	čtvrtý
artēria, ae, f.	tepna	quīntus, a, um	pátý
clāvicula, ae, f.	klíční kost	raphē, ēs, f.	šev
coccygeus, a, um	kostrční	scapula, ae, f.	lopatka
corōnārius, a, um	věničtý	secundus, a, um	druhý
costa, ae, f.	žebro	septimus, a, um	sedmý
crista, ae, f.	hrana, hřeben	sextus, a, um	šestý
decimus, a, um	desátý	sinister, tra, trum	levý
dexter, tra, trum	pravý (ležící na pravé straně)	spīna, ae, f.	1. hřeben, trn; 2. páteř
diabētēs, ae, m.	1. průchod, průtok; 2. úplavice	spurius, a, um	nepravý
diabētēs mellītus	cukrovka	systolē, ēs, f.	1. systola (fáze stažení srdeč. svalu)
diastolē, ēs, f.	diastola (fáze uvolnění srdeč. svalu)	tertius, a, um	třetí
duodecimus, a, um	dvanáctý	thōrācicus, a, um	hrudní
et	a, i, také	tībia, ae, f.	holenní kost
externus, a, um	vnější, zevní	tōnsilla, ae, f.	mandle
fascia, ae, f.	povázka (svalová), fascie	tuba, ae, f.	trubice, trubka, roura
felleus, a, um	žlučový	tuba uterīna	vejcovod
fībula, ae, f.	lýtková kost	tunica, ae, f.	vrstva
fossa, ae, f.	jáma, vyhloubenina	(tunica) mūcōsa	sliznice
frāctūra, ae, f.	zlomenina	ulna, ae, f.	loketní kost
glandula, ae, f.	žláza	ūndecimus, a, um	jedenáctý
īliacus, a, um	kyčelní	ūrēthra, ae, f.	močová trubice
incīsūra, ae, f.	zářez, rýha	ūrīnārius, a, um	močový
internus, a, um	vnitřní	uterīnus, a, um	děložní
lātus, a, um	široký	ūvula, ae, f.	čípek
lingua, ae, f.	jazyk	vāgīna, ae, f.	pochva
mamma, ae, f.	prs	valva, ae, f.	chlopeň
mandibula, ae, f.	dolní čelist	valvula, ae, f.	chlopeň (dosl. chlopénka)
maxilla, ae, f.	horní čelist	vēna, ae, f.	žíla
medulla, ae, f.	dřeň	vertebra, ae, f.	obratel
medulla oblongāta	prodloužená mícha	vērus, a, um	pravý (skutečný)
mellītus, a, um	1. medový; 2. sladký	vēsīca, ae, f.	měchýř
mūcōsus, a, um	hlenový, hlenovitý, slizký		
nōnus, a, um	devátý		
oblongātus, a, um	prodloužený		
octāvus, a, um	osmý		
palātīnus, a, um	patrový		
patella, ae, f.	čéška		
porta, ae, f.	průchod, brána		
prīmus, a, um	první		

LEKCE 2

GRAMATICKÉ PENZUM

2. deklinace substantiv a adjektiv: nominativ, genitiv singuláru a plurálu
řadové číslovky 1.–12. (tvary mužského a středního rodu)

CÍLE LEKCE

vytvářet gramaticky správná spojení se substantivy a adjektivy, příp.
s řadovými číslovkami 1. a 2. deklinace

rozlišovat v latinských termínech shodný a neshodný přívlastek (S + A, S + S)

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

fascia antebrachii	collum fibulae
dorsum linguae	suturae cranii
ligamenta tarsi	intestinum crassum
musculi externi bulbi oculi	fossa olecrani
tuberculum costae	isthmus aortae
ala nasi	lobus cerebri
ramus dexter venae portae	diameter recta, transversa
ostium uteri	musculus transversus linguae
nuclei cellularum	nervus vagus
angulus oculi	vena profunda cerebri
palatum durum	nucleus ruber
arteria cerebri media	oculus dexter
sulci palatini	rami nervorum
ramus mandibulae	septum linguae
concha nasi media	tuba auditiva
venae transversae colli	flexurae coli
condylus humeri	vestibulum nasi

ligamentum latum uteri _____ nervi optici _____
 arteria nutricia radii _____ bulbus oculi _____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

úhel žebra _____	nosní přepážka _____
hluboká tepna paže _____	hrbolky prsního dvorce _____
příčná krční tepna _____	velká mozková žíla _____
krček vřetenní kosti _____	poševní vchod _____
hrana krčku žebra _____	příčný tračník _____
hřbet nosu _____	sliznice jícnu _____
svalové povázky _____	hrudní nervové uzliny _____
zúžené místo vejcovodu _____	střední lebeční jáma _____
příčný vaz lopatky _____	přidatné oční orgány _____
svaly zad _____	šikmý průměr _____
dlouhý sval krku _____	povázka paže _____
hrudní nervy _____	příčný vaz pažní kosti _____
ústí srdečnice _____	zápěstní vazy _____
kostěné patro _____	žlábek hlezenní kosti _____
patrový šev _____	úhel dolní čelisti _____

3. ROZDĚLTE GENITIVNÍ TVARY SUBSTANTIV DO TŘÍ SKUPIN PODLE TYPU SKLOŇOVÁNÍ; ZAPISUJTE TVARY V NOMINATIVU, ČÍSLO ZACHOVEJTE:

vena

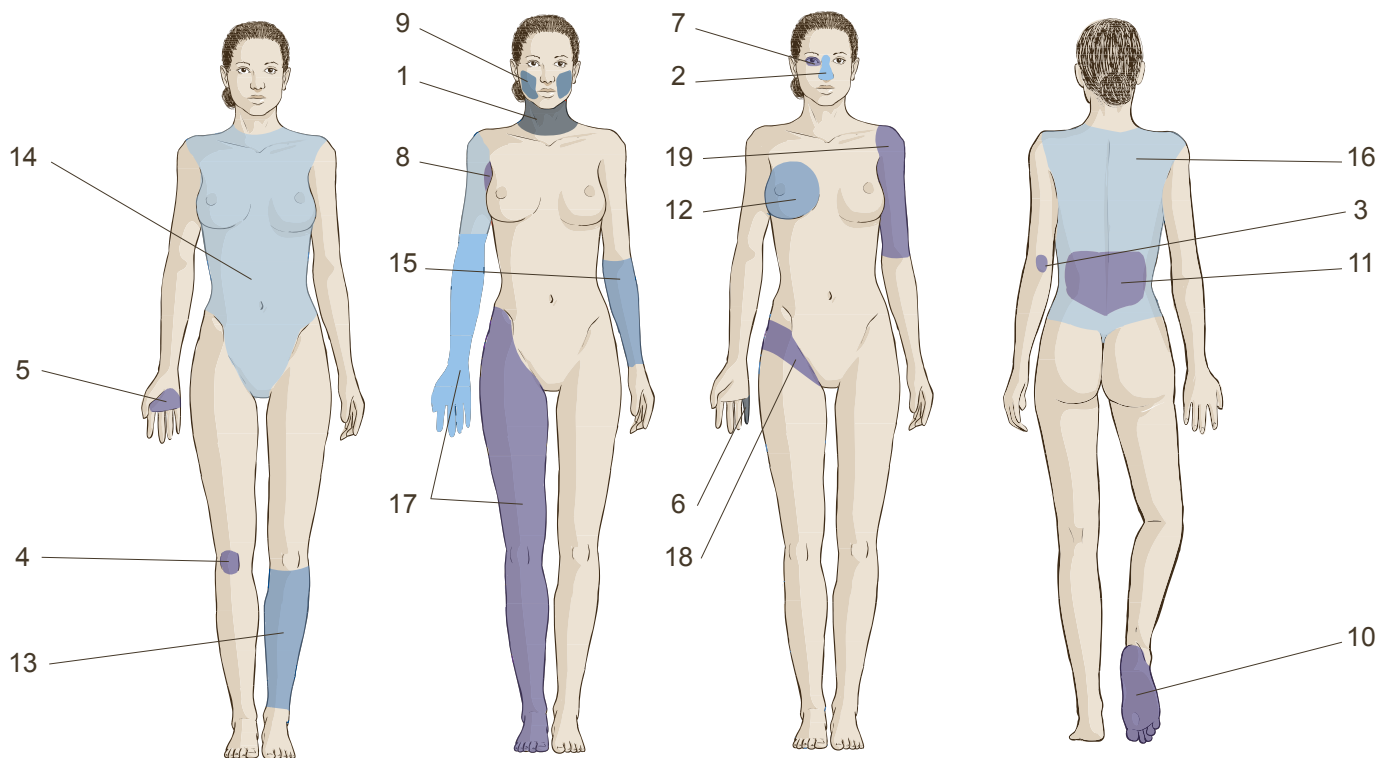
musculus

septum

OLECRANORUM ORGANORUM
 OSTII NERVORUM CRANII
 BULBI PLANTARUM TIBIAE
 STERNI FOSSAE ISTHMI
 DIGITORUM ALARUM
 MANUBRII RUPTURARUM
 TALI OCULI ANTEBRACHII

4. PŘIŘAĎTE ČÍSLA Z OBRÁZKU K NÍŽE UVEDENÝM ANATOMICKÝM TERMÍNŮM A TERMÍNY PŘELOŽTE:

_____antebrachium sinistrum	_____digitus minimus dexter	_____palma dextra
_____axilla dextra	_____dorsum	_____patella dextra
_____brachium sinistrum	_____lumbus	_____planta dextra
_____buccae	_____mamma dextra	_____sura sinistra
_____collum	_____membra dextra	_____truncus
_____coxa dextra	_____nasus	
_____cubitus sinister	_____oculus dexter	

5. SPOJTE VYBRANÉ ANATOMICKÉ TERMÍNY Z PŘEDCHOZÍHO CVIČENÍ S VÝRAZY HAEMORRHAGIA, THERAPIA, FRACTURA NEBO ANOMALIA PODLE VZORU:

carpus dexter haemorrhagia <u>carpi dextri</u>	oculus dexter haemorrhagia _____
nasus haemorrhagia _____	membrum dextrum fractura _____
antebrachium sinistrum therapia _____	dorsum haemorrhagia _____
coxa dextra anomalia _____	patella dextra anomalia _____

cubitus sinister haemorrhagia _____ sura sinistra haemorrhagia _____

collum haemorrhagia _____ digitus minimus dexter fractura _____

brachium sinistrum therapia _____

6. NÁSLEDUJÍCÍ SPOJENÍ V GENITIVU PŘEVEĎTE DO NOMINATIVU (TZN. ŘÍDÍCÍ SUBSTANTIVUM BUDE V NOMINATIVU A ČÍSLO ZŮSTANE ZACHOVÁNO); UVEĎTE TAKÉ ROD ŘÍDÍCÍHO SUBSTANTIVA:

ligamenti carpi transversi ligamentum carpi transversum (n.) _____

vesicae urinariae _____

collorum costarum _____

diametri transversae _____

tunicae mucosae linguae _____

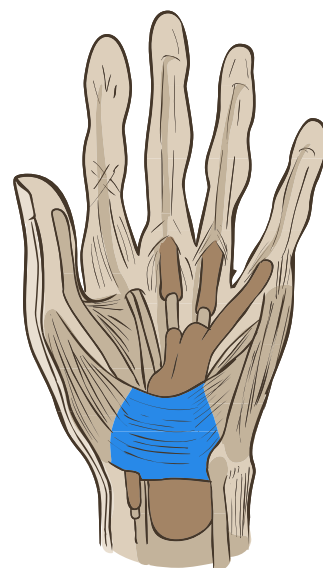
vestibuli dextri _____

venae portae _____

olecrani dextri _____

fasciae antebrachii _____

vertebrarum thoracicarum _____

7. PŘEVEĎTE DO OPAČNÉHO ČÍSLA, PÁD ZACHOVEJTE:

ligamentum ruptum _____ conchae auricularum _____

spinae scapularum _____ fossa olecrani _____

tuberculum costae _____ organa oculi accessoria _____

ruptura musculi recti _____ fractura costae verae _____

collum fibulae _____ ganglion thoracicum _____

8. VYTVOŘTE VHODNÉ DVOJICE, SPOJTE KAŽDÉ SUBSTANTIVUM S PATŘIČNÝM ADJEKTIVEM A SPRÁVNOU KONCOVKU ADJEKTIVA OZNAČTE; UVEĎTE GEN. SG. A NOM. PL. CELÉHO VÝRAZU:

VESICA MEMBRUM PATELLA
MUSCULUS TUBA ARTERIA

TRANSVERSUS, A, UM RUPTUS, A, UM
FELLEUS, A, UM SINISTER, TRA, TRUM
UTERINUS, A, UM OBLIQUUS, A, UM

Gen. sg. _____

Nom. pl. _____

9. DOPLŇTE KONCOVKY A PŘELOŽTE:

musculus long _____ coll _____
 numerus vertebr _____ coccyge _____
 tunica mucos _____ vesic _____ urinari _____
 ruptura ligament _____ lat _____ uter _____
 therapia chirugic _____ fractur _____ humer _____

10. VYZNAČENOU ČÁST TERMÍNU DEJTE DO SPRÁVNÉHO PÁDU:

musculi **galea aponeurotica** _____
 numerus **costae verae et spuriae** _____
 ruptura **fascia lata** _____
 bursa **musculus sartorius** _____
 periculum **spina bifida** _____
 anomalia **spina scapulae** _____
 fractura complicata **manubrium sterni** _____
 tonus **musculus obliquus externus** _____

11. KTERÁ DVĚ SLOVA SE VZHLEDEM K OSTATNÍM NA STEJNÉM ŘÁDKU Z GRAMATICKÉHO HLEDISKA ODLIŠUJÍ?

glandula vagina fascia ala membra mandibula fossa concha manubria lingua costa

rupti musculi uteri radii isthmi humeri profundi nervi anguli oculi rami

ostia palata cola ligamenta septa brachia pericula crania membra olecrana cerebra

12. ZMĚNOU ADJEKTIVA VYTVOŘTE LOGICKÉ PROTIKLADY K NÁSLEDUJÍCÍM TERMÍNŮM:

ostium urethrae externum _____ flexura coli dextra _____

_____ substantia spongiosa _____

membra sinistra _____ musculus rectus _____

SLOVNÍ ZÁSoba

accessōrius, a, um	přídavný, vedlejší	intestīnum, ī, n.	střevo
āla, ae, f.	křídlo, oddíl, část	isthmus, ī, m.	zúžené místo, úžina
angulus, ī, m.	1. úhel; 2. koutek	ligāmentum, ī, n.	vaz
anōmalia, ae, f.	nepravidelnost, odchylka od normy, anomálie	lobus, ī, m.	lalok
antebrachium, īī, n.	předloktí	longus, a, um	dlouhý
aponeurōticus, a, um	týkající se ploché šlachy, aponeurotický	lumbus, ī, m.	bedro
audītīvus, a, um	sluchový	magnus, a, um	velký
axilla, ae, f.	podpažní jáma, podpaží	manubrium, īī, n.	rukojeť, držadlo
bifidus, a, um	dvojklaný	manubrium sternī	rukojeť hrudní kosti
spīna bifida	rozštěp páteře	medius, a, um	střední
brachium, īī, n.	paže	membrum, ī, n.	končetina
bucca, ae, f.	tvář, líce	methodus, ī, f.	způsob, metoda
bulbus, ī, m.	koule, bulva	minimus, a, um	nejmenší
bursa, ae, f.	váček	digitus minimus	malíček
carpus, ī, m.	zápěstí	mūsculus, ī, m.	sval
cellula, ae, f.	buňka, komůrka, dutinka	nāsus, ī, m.	nos
cerebrum, ī, n.	mozek	nervus, ī, m.	nerv
collum, ī, n.	krk, krček	nucleus, ī, m.	jádro
cōlon, ī, n.	tračník	numerus, ī, m.	číslo, počet, množství
compāctus, a, um	hutný, tuhý, celistvý, kompaktní	nūtrīcius, a, um	vyživovací
complicātus, a, um	složitý, spleťový, obtížný, komplikovaný	obliquus, a, um	šikmý, kosý
condylus, ī, m.	kloubní hrbol	oculus, ī, m.	oko
concha, ae, f.	skořepa	oesophagus, ī, m.	jícen
coxa, ae, f.	kyčel, kyčelní kloub	ōlecrānon, ī, n.	loketní výběžek
crānium, īī, n.	lebka	opticus, a, um	oční, zrakový
crassus, a, um	tlustý, silný	organum, ī, n.	orgán
cubitus, ī, m.	loket	osseus, a, um	kostěný, kostní
diameter, trī, f.	průměr	ōstium, īī, n.	ústí
digitus, ī, m.	prst	palātum, ī, n.	patro
dorsum, ī, n.	záda, hřbet	palma, ae, f.	dlaň
dūrus, a, um	tvrdý	perīculum, ī, n.	nebezpečí
flexūra, ae, f.	ohbí, ohyb	planta, ae, f.	chodidlo, ploska nohy
galea, ae, f.	přilba	radius, īī, m.	1. vřetenní kost; 2. poloměr
galea aponeurotica	plochá šlacha na temeni hlavy	rāmus, ī, m.	větev, rameno
ganglion, īī, n.	nervová uzlina	rectus, a, um	přímý, rovný
haemorrhagia, ae, f.	krvácení	ruber, bra, brum	červený
humerus, ī, m.	pažní kost	ruptūra, ae, f.	trhlina, prasknutí, roztržení, přetržení
chīrurgicus, a, um	chirurgický	ruptus, a, um	přetržený, prasklý
		sartōrius, ia, ium	krejčovský
		sēptum, ī, n.	přepážka
		spongiōsus, a, um	houbovitý

sternum, ī, n.	hrudní kost	tonus, ī, m.	napětí, tonus
stomachos (stomachus), ī, m.	žaludek	trānsversus, a, um	příčný
sulcus, ī, m.	rýha, brázda, žlábek	truncus, ī, m.	1. trup; 2. kmen (nervový, cévní)
sūra, ae, f.	lýtko	tūberculum, ī, n.	hrbolek
sūtūra, ae, f.	šev, steh, sešití	uterus, ī, m.	děloha
tālus, ī, m.	hlezno, hlezenní kost	vagus, a, um	bludný
tarsus, ī, m.	zánártí	vestibulum, ī, n.	předsíň, vchod
therapia, ae, f.	léčení, léčba		

LEKCE 3

GRAMATICKÉ PENZUM

substantiva 3. deklinace: nominativ, genitiv singuláru a plurálu

CÍLE LEKCE

vytvářet gramaticky správná spojení se substantivy 3. deklinace

správně spojovat substantiva 3. deklinace s adjektivy 1. a 2. deklinace

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

cartilago septi nasi _____

alae ossis sacri _____

dentes lactei _____

vena cordis magna, media, parva _____

arteria transversa cervicis _____

partes ossis coxae: os ilium, os ischii, os pubis _____

musculus tensor fasciae latae _____

articulatio capitis costae _____

pulpa dentis canini _____

auris externa et interna _____

dens axis _____

basis cranii _____

cervix uteri _____

collum femoris _____

ligamentum transversum atlantis _____

musculus abductor pollicis longus _____

dorsum pedis _____

venae transversae cervicis _____

foramen caecum linguae _____

lobus hepatis sinister _____

canales palatini _____

margo liber unguis _____

pulmo dexter _____

radix dentis _____

medulla ossium rubra _____

cortex cerebri _____

rete venosum _____

vasa vasorum _____

crista capitis costae _____

ventriculus cordis sinister _____

atrium cordis dextrum _____

ruptura tendinis calcanei _____

arteria nutricia femoris _____
 musculus rectus et transversus abdominis _____ corpus ossis ischii _____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

křídlo kyčelní kosti _____	zánártní kosti _____
osa pánve _____	hrudní část srdečnice _____
základna křížové kosti _____	kořen a hřbet jazyka _____
vyživovací kanál _____	sliznice úst _____
chrupavka hrtanu _____	vrátnicová žíla _____
krček močového měchýře _____	hluboká stehenní žíla _____
tělo druhého kostrčního obratle _____	předsíň ústní dutiny _____
_____	střední ucho _____
velký (týlní) otvor _____	kořeny řezáků _____
vyživovací otvory kostí _____	pravá ledvina _____
příčný vaz nosiče _____	pánevní povázka _____
dlouhý sval ohýbač palce na noze _____	třetí a čtvrtá mozková komora _____
_____	_____

3. TVOŘTE TERMÍNY PODLE VZORU:

caput **costa** **ulna** **radius** *caput costae, caput ulnae, caput radii* _____
 caput **fibula** **femur** **talus** **pancreas** _____
 cavitas **thorax** **pelvis** **abdomen** **pharynx** _____
 ossa **crus** **carpus** **coccyx** _____
 regiones **caput** **dorsum** **collum** _____
 apex **cor** **lingua** **nasus** **pulmo** **radix dentis** **vesica urinaria** _____

 musculi **caput** **cervix** **collum** **abdomen** _____

4. SUBSTANTIVA Z RÁMEČKU ROZŘAĎTE PODLE TYPU SKLOŇOVÁNÍ; TERMÍNY JSOU UVEDENY V RŮZNÝCH PÁDECH A ČÍSLECH – ZAŘAĎTE JE POD JEDNOTLIVÉ VZORY V NOM. SG.:

ARTICULATIONES	COXARUM	OMOS	ROTATOR	PELVIS
GANGLIA	LIGAMENTORUM	MAXILLA	OSSA	STOMACHOS
VESICAE	VULNUS	ORGANA	VENTRICULUS	RADICIS
HEPATIS	CANALIUM	COCHLEARIS	VASA	COR
				DIAMETRI
				UNGUES
				COLON

vena

cancer

musculus

septum

pulmo

auris

corpus

rete

5. PŘIŘAĎTE ČÍSLA Z OBRÁZKU K NÍŽE UVEDENÝM ANATOMICKÝM TERMÍNŮM A TERMÍNY PŘELOŽTE:

_____ abdomen

_____ auris sinistra

_____ caput

_____ clunes/nates

_____ crus sinistrum

_____ femur sinistrum

_____ frons

_____ hallux dexter

_____ inguen dextrum

_____ ōs

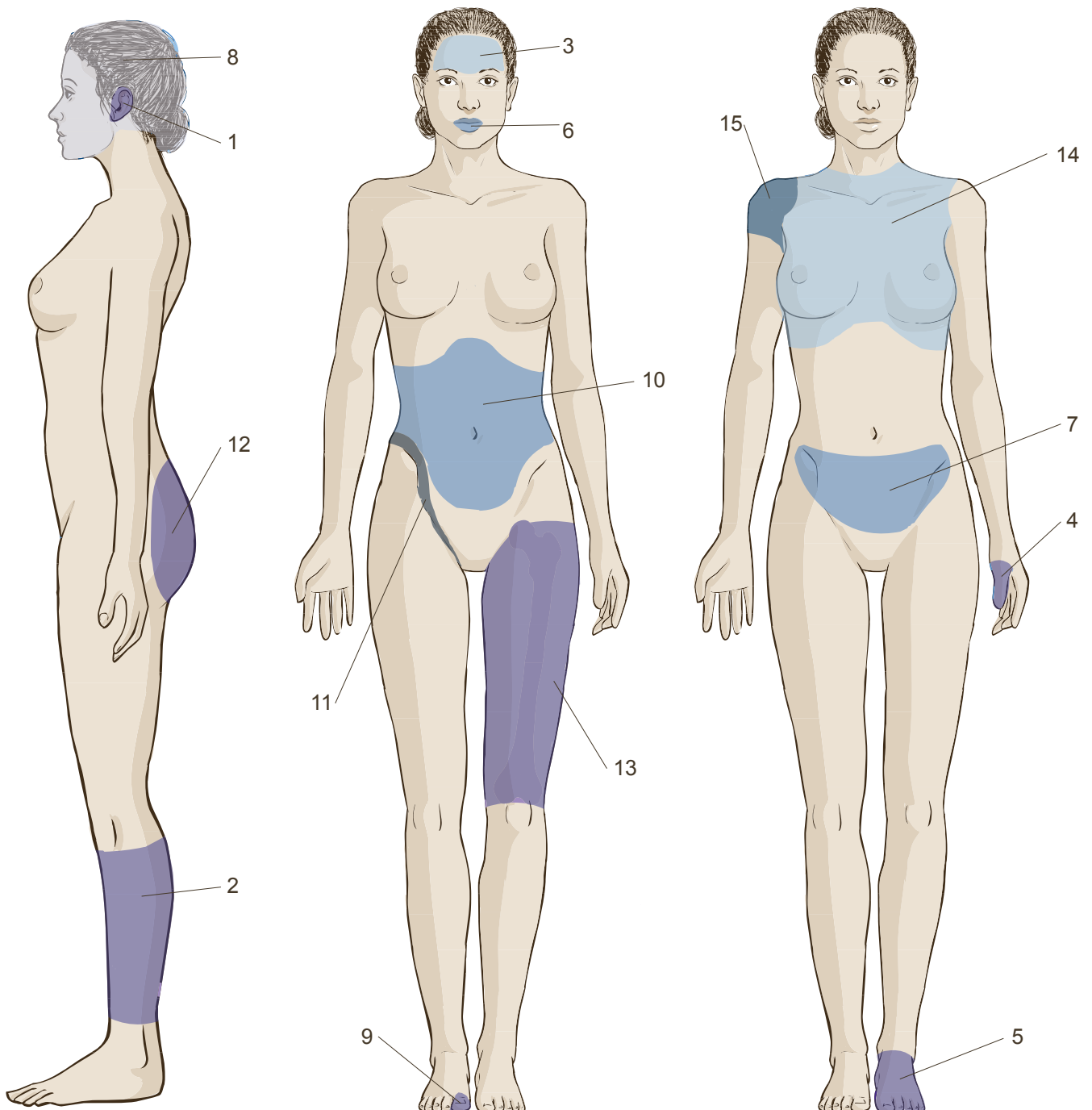
_____ pectus/thorax

_____ pelvis

_____ pes sinister

_____ omos dexter

_____ pollex sinister

6. SPOJTE VÝŠE UVEDENÉ TERMÍNY S PŘEDEPSANÝMI VÝRAZY A SPOJENÍ PŘELOŽTE:

contusio antebrachium	<i>contusio antebrachii</i>	<i>zhmožděnina předloktí</i>
regio abdomen	_____	_____
dolor auris sinistra	_____	_____
dolor caput	_____	_____
regio clunes	_____	_____
contusio crus sinistrum	_____	_____
excoriatio femur sinistrum	_____	_____
excoriatio frons	_____	_____
contusio hallux dexter	_____	_____
dolor inguen dextrum	_____	_____
regio os	_____	_____
contusio thorax	_____	_____
regio pelvis	_____	_____
excoriatio pes sinister	_____	_____
excoriatio omos dexter	_____	_____
dolor pollex sinister	_____	_____

7. TERMÍNY V RÁMEČKU ROZDĚLTE DO SKUPIN PO TŘECH TAK, ABY SI SLOVA VE SKUPINĚ BYLA VÝZNAMOVĚ BLÍZKÁ NEBO SPOLU CO NEJLÉPE LOGICKY SOUVISELA. ZA KAŽDÉ SLOVO NAPIŠTE ČÍSLO DEKLINACE, DO KTERÉ TERMÍN GRAMATICKY PATŘÍ:

CONTUSIO	SPHINCTER	PULMO	VAS	ULNA	LAESIO	FEMUR	ABDOMEN
PES	ARTERIA	CAPUT	DILATATOR	TENSOR	COR	VENA	RADIUS
					FRACTURA	CEREBRUM	

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____

8. DOPLŇTE TABULKU TAK, ABY V KAŽDÉM ŘÁDKU BYL SKLOŇOVÁN JEDEN VÝRAZ A V KAŽDÉM SLOUPCI BYL JEN JEDEN PÁD:

dens caninus			
	ossis longi		
		partes laesae	
			foraminum nutriciorum
	vasis lymphatici		

9. VYTVOŘTE VHODNÁ SPOJENÍ SUBSTANTIV S ADJEKTIVY:

fractura	mucosus, a, um	_____
foramen	humanus, a, um	_____
intestinum	incisivus, a, um	_____
caput	rectus, a, um	_____
tunica	longus, a, um	_____
dens	complicatus, a, um	_____
nervus	magnus, a, um	_____
corpus	venosus, a, um	_____
musculus	crassus, a, um	_____
rete	opticus, a, um	_____

10. PŘIŘAĎTE LATINSKÁ POJMENOVÁNÍ SVALŮ K JEJICH ČESKÝM EKVIVALENTŮM A NÁSLEDNĚ JE SPOJTE S VÝRAZEM *FUNCTIO LAESA* (NARUŠENÁ ČINNOST):

levator	napínač	functio laesa _____
abductor	otáčeč	functio laesa _____
flexor	svěrač	functio laesa _____
sphincter	zvedač	functio laesa _____
tensor	přitahovač	functio laesa _____
adductor	rozšiřovač	functio laesa _____
dilatator	ohýbač	functio laesa _____
extensor	odtahovač	functio laesa _____
rotator	natahovač	functio laesa _____

11. PŘELOŽTE A PŘEVEDĚTE DO PLURÁLU:

zlomenina loketní kosti	_____	_____
pohmoždění nohy	_____	_____
oděrka prstu	_____	_____
bolest kyčelního kloubu	_____	_____
poškození svěrače	_____	_____
poranění Achillovy šlachy	_____	_____
prasknutí mezikostního vazů	_____	_____

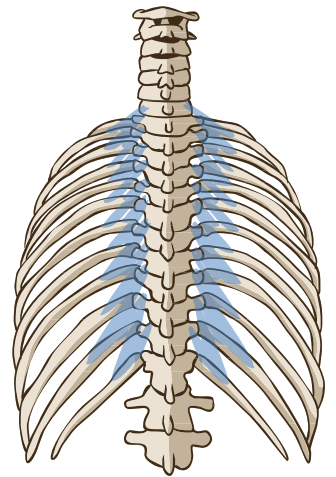
12. ROZVEĎTE ZKRATKY (ZDVOJENÉ PÍSMENO ZNAČÍ PLURÁL) A TERMÍNY PŘELOŽTE:

aa. coronariae	_____	_____
ruptura m. longi colli	_____	_____
mamma dx.	_____	_____
vv. transversae cervicis	_____	_____
ruptura a. thoracicae int.	_____	_____

nn. profundi	_____	_____
ruptura lig. lati uteri	_____	_____
fr. ulnae sin.	_____	_____
laesio mm. rectorum	_____	_____
fr. claviculae compl.	_____	_____

13. DOPLŇTE KONCOVKY:

Foramin_____ palatina. Ligament_____ transvers_____ scapulae ruptum.
 Laesio muscul_____ extensor_____ pollic_____ long_____. Corpus vesic_____ felle_____.
 Fracturae oss_____ ilii et oss_____ pub_____. Margin_____ liberi ungu_____.
 Ruptura traumatic_____ muscul_____ abductor_____ digit_____ minim_____ ped_____
 lateris sinistr_____. Tunica mucos_____ or_____, lingu_____ et laryng_____.
 Functio laes_____ musculorum levator_____ costarum. Pars subcutane_____ muscul_____ sphincter_____ an_____.

Musculi levatores costarum

SLOVNÍ ZÁSoba

abdōmen, minis, n.	břicho	frōns, frontis, f.	čelo
abductor, ōris, m. (mūsculus)	odtahovač (sval)	fūnctiō, ōnis, f.	funkce
adductor, ōris, m. (mūsculus)	přítahovač (sval)	hallūx, ūcis, m.	palec (na noze)
ānus, ī, m.	řitní otvor, řiť	hēpar, hēpatis, n.	játra
apex, apicis, m.	hrot, vrchol	hūmānus, a, um	lidský
articulātiō, ōnis, f.	kloub	īlia, īlium, n. (pl.)	slabiny
atlas, atlantis, m.	nosič	incīsīvus, a, um	řezací
ātrium, īī, n.	síň, předsíň	inguen, inguinis, n.	slabina, třísllo, tříselná krajina
auris, is, f.	ucho	interosseus, a, um	mezikostní
axis, is, m.	1. osa; 2. čepovec	ischium, īī, n.	sedací část, zadek, zadnice
basis, is, f.	základna	lacteus, a, um	mléčný
caecus, a, um	slepý	laesiō, ōnis, f.	poškození
calcāneus, ea, eum	patní	laesus, a, um	poškozený
calcāneus, ī, m.	patní kost	larynx, ngis, m.	hrtan
calcar, āris, n.	ostruha	latus, eris, n.	strana, bok
canālis, is, m.	kanál	levātor, ōris, m. (mūsculus)	zdvíhač, zvedač (sval)
cancer, crī, m.	rakovina	īber, era, erum	volný
canīnus, a, um	psí, týkající se špičáku	lymphaticus, a, um	mízní, lymfatický
caput, capitis, n.	hlava, hlavice	margō, ginis, m.	okraj
cartilāgō, ginis, f.	chrupavka	natēs, ium, f. (pouze v pl.)	hýždě
cavitās, ātis, f.	dutina	ōmos, ī, m.	rameno, ramenní kloub
cervīx, īcis, f.	krk, krček	ōs, ōris, n.	ústa
clūnēs, ium, m./f. (obvykle v pl.)	hýždě	os, ossis, n.	kost
coccyx, coccygis, f.	kostrč	os coxae	pánevní kost
cochlear, āris, n.	lžice	os īlium	kyčelní kost
contūsiō, ōnis, f.	pohmoždění, zhmožděnina	os ischiī	sedací kost
cor, cordis, n.	srdce	os pūbis	stydká kost
corpus, corporis, n.	1. tělo; 2. těleso, předmět	os sacrum	křížová kost
cortex, corticis, m.	kůra	pāncreas, atis, n.	slinivka
crūs, crūris, n.	1. bérec; 2. raménko, rameno	pars, partis, f.	část
dēns, dentis, m.	zub	parvus, a, um	malý
dēns canīnus	špičák	pectus, pectoris, n.	hrud' (přední část hrudní stěny)
dēns incīsīvus	řezák	pelvis, is, f.	pánev
dīlātātor, ōris, m. (mūsculus)	rozšiřovač, rozvěrač (sval)	pēs, pedis, m.	noha
dolor, ōris, m.	bolest, bolestivost	pharynx, ngis, m.	hltan
excoriātiō, ōnis, f.	odřenina, oděrka	pollex, pollicis, m.	palec (na ruce)
extēnsor, ōris, m. (mūsculus)	natahovač (sval)	pūbēs, pūbis, f.	ohanbí, stydké ochlupení
femur, femoris, n.	1. stehno; 2. stehenní kost	pulmō, ōnis, m.	plice
flexor, ōris, m. (mūsculus)	ohýbač (sval)	pulpa, ae, f.	dřeň
forāmen, minis, n.	otvor	rādīx, īcis, f.	kořen
		regiō, ōnis, f.	krajina, oblast

rēn, rēnis, m.	ledvina	tēnsor, ōris, m. (mūsculus)	napínač (sval)
rēte, rētis, n.	síť	thōrāx, ācis, m.	hrudník, hrudní koš
rotātor, ōris, m. (mūsculus)	otáčeč (sval)	traumaticus, a, um	úrazový, úrazem vzniklý
sacer, cra, crum	křížový	unguis, is, m.	nehet
sphinctēr, ēris, m. (mūsculus)	svěrač (sval)	vās, vāsis, n.	céva
subcutāneus, a, um	podkožní	vēnōsus, a, um	žilní
tendō, dinis, m.	šlacha	ventriculus, ī, m.	1. komora; 2. žaludek
tendō calcāneus (Achillis)	patní (Achillova) šlacha	vulnus, vulneris, n.	rána, poranění

LEKCE 4

GRAMATICKÉ PENZUM

adjektiva 3. deklinace (jednovýchodná a dvojevýchodná): nominativ, genitiv singuláru a plurálu

odvozování adjektiv pomocí přípon *-alis, -ale/-aris, -are; -icus, -ica, -icum; -eus, -ea, -eum*

CÍLE LEKCE

vytvářet gramaticky správná spojení substantiv 1.-3. deklinace s adjektivy 3. deklinace (S + A)

samostatně odvozovat adjektiva s významem příslušnosti a vztahu

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

articulationes columnae vertebralis _____

vertebra prominens _____

costae fluctuantes _____

fossa malleoli lateralis _____

dentes molares et premolares _____

incisura parietalis ossis temporalis _____

musculus biceps femoris _____

ligamentum teres hepatis _____

margines laterales unguis _____

palatum molle _____

condylus lateralis et medialis femoris _____

vesica biliaris _____

cavitas abdominalis _____

nervi craniales _____

pleura parietalis _____

aorta abdominalis _____

arteria carotis communis externa _____

venae medullae spinalis _____

musculus quadriceps femoris _____

arteria pharyngea ascendens _____

medulla renalis _____

pars nasalis ossis frontalis _____

intestinum tenue_____	partes trunci humani: thorax, pectus, abdomen, pelvis,
sulci tendinum musculorum extensorum_____	dorsum_____
_____	_____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

kost čichová, slzní, týlní, temenní_____	slzní žláza_____
_____	společná jaterní tepna_____
hrudní konec klíční kosti_____	ústí (pl.) plicních žil_____
čelní hrboly_____	prostupující žíly_____
obratlové otvory_____	vnitřní kotník_____
dvojhlavý a trojhlavý sval paže_____	míšní nervy_____
_____	vnitřní společná krkavice_____
krátká hlava dvojhlavého svalu paže_____	kořeny stálých zubů_____
_____	hrbolky krčních obratlů_____
krátký sval odtahovač palce (ruky)_____	dlouhá hlava dvojhlavého svalu stehna_____
_____	_____
hřbetní záprstní vazy_____	dlouhý sval natahovač palce (nohy)_____
oblý vaz dělohy_____	_____
svalová vrstva_____	periferní nervový systém_____
vzestupný a sestupný tračník_____	oponující sval palce (ruky)_____
_____	třetí stolička_____

3 VYTVOŘTE GRAMATICKY I VÝZNAMOVĚ SPRÁVNÁ SPOJENÍ:

arteria (pl.) gastricus brevis

systema nervosus centralis

sulcus tendo musculus flexor hallux longus

ligamentum metacarpalis transversus profundus

nucleus dorsalis nervus vagus

4. NÁSLEDUJÍCÍ SUBSTANTIVA A ADJEKTIVA V NOMINATIVU SINGULÁRU ZAŘAĎTE K PATŘIČNÝM VZORŮM:

BREVE	LIBER	SUBTENDINEUM	PELVINA	CUTANEUS
MUSCULARIS	ACUTA	CORTEX	TUBER	SIMPLEX
ULCUS	VENTER	COLUMNA	SEGMENTUM	RAPHE
	INNERVATIO	PHARYNGEUS	ENCEPHALON	CUTIS
				VULNUS

vena

systeme

musculus

septum

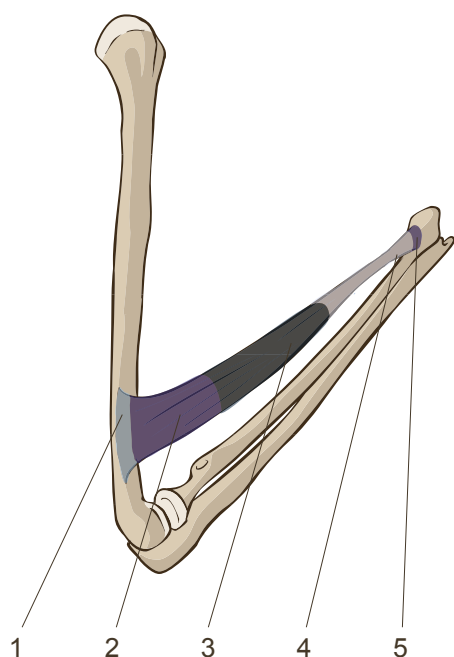
pulmo

auris

corpus

rete

5. KE KAŽDÉMU ČÍSLU NA OBRÁZKU DOPLŇTE NÁZEV SVALOVÉHO ÚSEKU Z RÁMEČKU. OD NÁZVŮ POD ČÍSLY 1–4 VYTVOŘTE ADJEKTIVA A ODHADNĚTE JEJICH VÝZNAM (TEN NEMUSÍ SOUVISET SE SVÁLEM):

VENTER CAUDA INSERTIO ORIGO CAPUT

1 _____

adj.: _____

překlad: _____

2 _____

adj.: _____

překlad: _____

3 _____

adj.: _____

překlad: _____

4 _____

adj.: _____

překlad: _____

5 _____

6. ODVOZOVÁNÍ ADJEKTIV:

6.1. UTVOŘTE ADJEKTIVA OD NÁSLEDUJÍCÍCH SUBSTANTIV:

lumbus _____

cranium _____

palatum _____

os _____

abdomen _____

musculus _____

spina _____

vertebra _____

dorsum _____

pelvis _____

corpus _____

latus _____

uterus _____

articulus _____

cerebrum _____	cartilago _____
cutis _____	frons _____
basis _____	ulna _____

6.2. PŘIŘAĎTE VYBRANÁ ADJEKTIVA (VYTVOŘENÁ VÝŠE) K PŘEDEPSANÝM SUBSTANTIVŮM, SPOJENÍ PŘELOŽTE A UVEĎTE GENITIV SINGULÁRU:

	<i>arteria hepatica</i>	<i>jaterní tepna</i>	<i>arteriae hepaticae</i>
arteria hepar	_____	_____	_____
nucleus basis	_____	_____	_____
medulla spina	_____	_____	_____
palatum os	_____	_____	_____
regio lumbus	_____	_____	_____
tunica musculus	_____	_____	_____
pars pelvis	_____	_____	_____
columna vertebra	_____	_____	_____
cavitas abdomen	_____	_____	_____
rete articulatio	_____	_____	_____
m. flexor carpi ulna	_____	_____	_____

6.3. PŘIŘAĎTE VYBRANÁ ADJEKTIVA (VYTVOŘENÁ VÝŠE) K PŘEDEPSANÝM SUBSTANTIVŮM, SPOJENÍ PŘELOŽTE A UVEĎTE NOMINATIV PLURÁLU:

arteria cerebrum	_____	_____	_____
os frons	_____	_____	_____
nervus cranium	_____	_____	_____
tuba uterus	_____	_____	_____
ligamentum dorsum	_____	_____	_____
foramen palatum	_____	_____	_____
margo latus	_____	_____	_____
vena cutis	_____	_____	_____

7. UVEĎTE DVOJÍ MOŽNOST OZNAČENÍ PRSTŮ RUKY; ŘADOVÉ ČÍSLOVKY ROZEPIŠTE:

DIGITUS MEDIUS	DIGITUS II.	DIGITUS III.
DIGITUS I.	DIGITUS ANULARIS	DIGITUS IV.
DIGITUS V.	INDEX	POLLEX
		DIGITUS MINIMUS

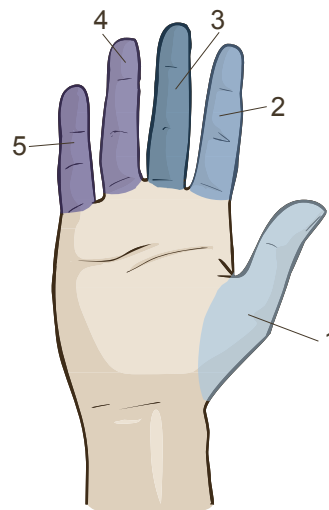
1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

8. PŘEVEĎTE DO OPAČNÉHO ČÍSLA:

hallux et pollex _____	ligamentum ruptum _____
laesio capitis _____	bursae subtendineae musculorum _____
articulationes simplices _____	_____
fractura costae fluctuantis _____	margo lateralis unguis _____
nervus cranialis _____	_____

9. UVEĎTE LOGICKÉ PROTÍKLADY K NÁSLEDUJÍCÍM TERMÍNŮM (V PROTÍKLADU MAJÍ BÝT OZNAČENÁ SLOVA):

crista occipitalis **externa** _____

margo **lateralis** unguis _____

pollex dexter _____

palatum **molle** _____

colon **ascendens** _____

articulatio **composita** _____

intestinum crassum

musculus extensor hallucis longus

malleolus lateralis (fibulae)

10. DOPLŇTE TABULKU TAK, ABY V KAŽDÉM ŘÁDKU BYL SKLOŇOVÁN JEDEN VÝRAZ A V KAŽDÉM SLOUPCI BYL JEN JEDEN PÁD:

musculus flexor			
	articulationis compositae		
		partes distales	
			vertebrarum lumbalium
	ossis longi		

SLOVNÍ ZÁSOKA

acūtus, a, um	prudký, náhlý, akutní	mediālis, e	1. střední (ležící směrem ke středové rovině); 2. vnitřní
anulāris, e	prstencový, kruhový	metacarpālis, e	záprstní
digitus anulāris	prsteníček	metacarpus, ī, m.	záprstí ruky
articulus, ī, m.	kloub	metatarsus, ī, m.	záprstí nohy, nárt
ascendēns, entis	stoupající, vzestupný	molāris, e	mlecí, vztahující se k stoličkám
biceps, bicipitis	dvojhlavý	dēns molāris	stolička
biliāris, e	žlučový	mollis, e	měkký, jemný
brevis, e	krátký	mūsculāris, e	svalový
carōtis, idis, f.	krkavice, krční tepna	nāsālis, e	nosní
cartilāgineus, a, um	chrupavčitý	nervōsus, a, um	nervový
cauda, ae, f.	ocas, ohon	occipitālis, e	týlní
cervīcālis, e	krční, hrdelní, šíjový	oppōnēns, entis	opačný, oponující
columna, ae, f.	sloup	orīgō, orīginis, f.	1. původ; 2. začátek (svalu)
commūnis, e	společný, obecný	parietālis, e	1. nástěnný; 2. temenní
compositus, a, um	složený	pelvīnus, a, um / pelvicus, a, um	pánevní
cutāneus, a, um	kožní	perforāns, antis	prostupující, pronikající, proděravující
cutis, is, f.	kůže	periphēricus, a, um	vnější, okrajový, obvodový, periferní
dēscendēns, entis	sestupující, sestupný	permanēns, entis	stálý, trvalý
distālis, e	vzdálený (vzdálenější od trupu)	pharyngeus, a, um	hltanový
dysfūctiō, ōnis, f.	porušená funkce, porucha činnosti	pleura, ae, f.	pohrudnice
encephalon, ī n.	mozek	praemolāris, e	třenový
ēthmoīdālis, e	čichový (patřící k čichové kosti)	prōminēns, entis	vyčnívající, vystupující
extrēmītās, ātis, f.	končetina, konec	proximālis, e	bližší (k trupu)
fluctuāns, antis	kolísavý, volný	pulmōnālis, e	plicní
frontālis, e	čelní	quadriceps, quadricipitis	čtyřhlavý
hēpaticus, a, um	jaterní	recēns, recentis	čerstvý, svěží, nedávný
hīlum, ī, n. (hīlus, ī, m.)	branka (místo vstupu a výstupu cév do/z orgánu)	rēnālis, e	ledvinový
index, indicis, m.	1. ukazováček; 2. ukazatel; 3. seznam	segmentum, ī, n.	úsek, část
innervātiō, iōnis, f.	inervace (zásobení nervovými vlákny, spojení s CNS pomocí periferních nervů)	simplex, simplicis	jednoduchý
īnseritiō, iōnis, f.	úpon	spasmus, ī, m.	křeč
lacrimālis, e	slzní	sternālis, e	hrudní
laterālis, e	1. postranní, boční (vzdálenější od středové roviny); 2. vnější	strūctūra, ae, f.	stavba, složení (např. tkáně)
lobulus, ī, m.	lalůček	subtendineus, a, um	podšlachový
lumbālis, e	bederní	sūra, ae, f.	lýtko
malleolus, ī, m.	kotník	systema, atis, n.	system, soustava
		temporālis, e	spánkový
		tenuis, e	tenký, jemný
		teres, etis	oblý, hladký

triceps, tricipitis
tūber, eris, n.

trojhlavý
hrbol

ulcus, ulceris, n.
venter, ventris, m.

vřed
1. břicho; 2. břicho (u svalů)

LEKCE 5

GRAMATICKÉ PENZUM

stupňování latinských adjektiv (komparativ a superlativ): nominativ, genitiv singuláru a plurálu

CÍLE LEKCE

vytvářet gramaticky správná spojení se stupňovanými tvary adjektiv

korektně překládat termíny obsahující komparativy a superlativy

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

ossa membri superioris _____

trochanter major et minor _____

bursa trochanterica musculi glutei maximi _____

ala minor ossis sphenoidalis _____

musculus abductor digiti minimi pedis _____

tunica intima vasorum _____

ostium venae cavae inferioris _____

musculus opponens digiti minimi _____

curvatura major et minor gastris _____

arteria recurrens tibialis anterior _____

apertura thoracis superior et inferior _____

foramen ethmoidale anterius _____

musculus rectus capitis posterior major _____

regio carpalis posterior _____

mediastinum superius _____

foramina palatina minora _____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

dolní a horní hrtanová tepna _____

velký patrový otvor _____

žeberní část širokého zádového svalu _____

nejdelší sval hlavy, krku, hrudníku _____

dolní a horní ret _____

zadní hrbolky krčních obratlů _____ krátký sval ohýbač malíku nohy _____
 klouby dolní končetiny _____ horní a dolní příčný vaz lopatky _____
 čelní okraj velkého křídla klínové kosti _____ malý hrbolek pažní kosti _____
 _____ sedací váček velkého hýždového svalu _____
 přední stěna žaludku _____
 nejmenší srdeční žíly _____ přední a boční hrudní oblasti _____

3. DOPLŇTE TERMÍN, KTERÝ V ŘADĚ LOGICKY CHYBÍ, A SPOJENÍ PŘELOŽTE:

1. tuberculum majus, _____, laterale et mediale _____
2. lobus inferior, medius et _____ pulmonis dextri _____
3. nervus laryngeus superior, recurrens et _____ _____
4. phalanx _____ media et proximalis _____
5. concha nasalis inferior, media, superior et _____ _____
6. musculus gluteus maximus, medius et _____ _____
7. cellulae ethmoidales anteriores, mediae et _____ _____
8. linea glutea ossis sacri anterior, _____ et inferior _____
9. musculi intercostales intimi, interni et _____ _____
10. nervus petrosus _____, minor et profundus _____
11. partes mediastini inferioris: mediastinum _____, medium _____
 et posterius _____

4. PŘIŘAĎTE K JEDNOTLIVÝM SVALŮM NA OBRÁZKU NÁZVY Z RÁMEČKU:

M. TRAPEZIUS	M. GLUTEUS MEDIUS	M. RECTUS ABDOMINIS	M. DELTOIDEUS
M. GLUTEUS MAXIMUS	M. TERES MAJOR	M. OBLIQUUS EXTERNUS ABDOMINIS	
M. OBLIQUUS INTERNUS ABDOMINIS		M. TRICEPS BRACHII	M. LATISSIMUS DORSI
M. PECTORALIS MAJOR	M. BICEPS BRACHII	M. MASSETER	M. SERRATUS ANTERIOR

- 1 _____ 2 _____
 3 _____ 4 _____

5 _____

7 _____

9 _____

11 _____

13 _____

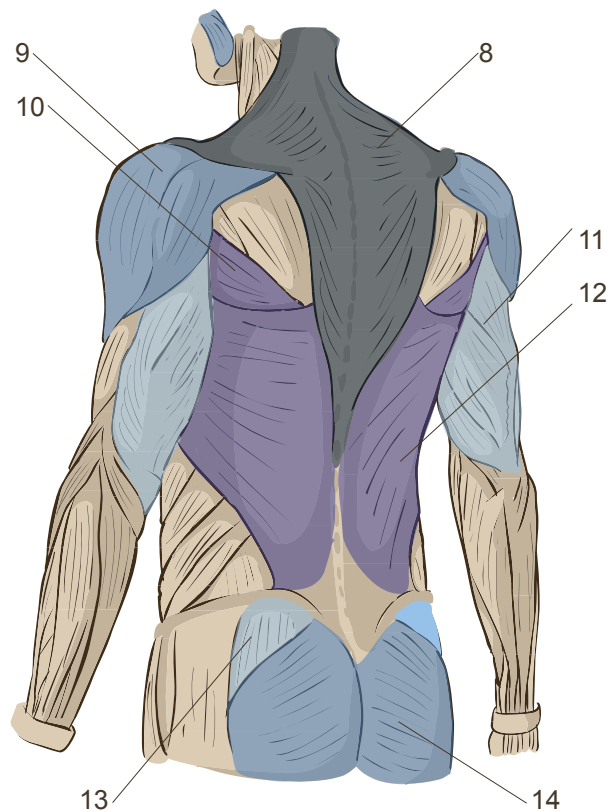
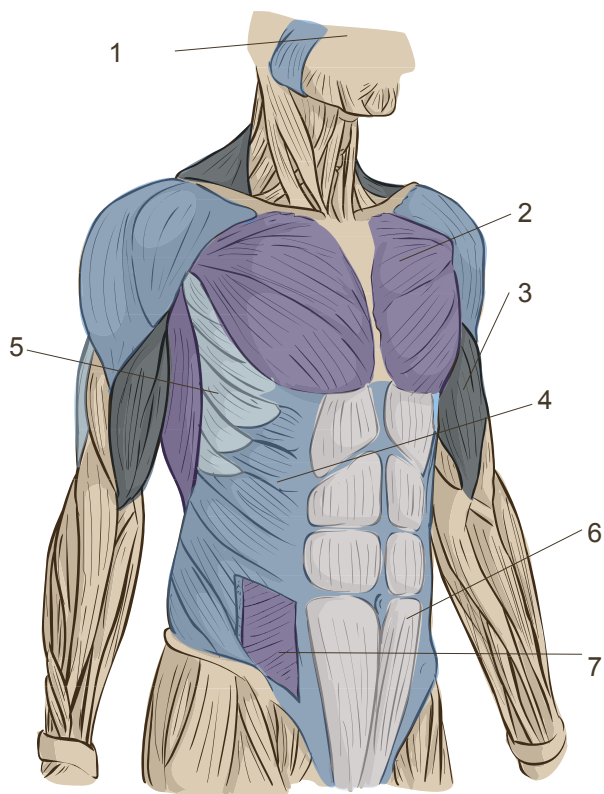
6 _____

8 _____

10 _____

12 _____

14 _____

5. SPOJTE NÁZEV SVALU S PŘEDEPSANÝM SUBSTANTIVEM A SPOJENÍ PŘELOŽTE:

laesio **musculus gluteus medius**

caput longum **musculus biceps brachii**

ruptura **musculus deltoideus**

structura **musculus serratus anterior**

insertio **musculus masseter**

dysfunctio **musculus obliquus externus abdominis**

fascia musculus gluteus maximus

hilum musculus obliquus internus abdominis

vagina musculus rectus abdominis

spasmus musculus pectoralis major

bursa subtendinea musculus triceps brachii

innervatio musculus teres major

tendo musculus latissimus dorsi

origo musculus trapezius

6. PŘEVEĎTE DO OPAČNÉHO ČÍSLA:

hallux et pollex _____

laesio capitis musculi _____

articulationes simplices _____

fractura costae fluctuantis _____

musculi glutei _____

nervus cranialis _____

ossa membrorum inferiorum _____

ligamentum ruptum _____

lobi superiores pulmonum _____

digitus minimus membri inferioris _____

bursae subtendineae musculorum _____

margo lateralis unguis _____

9. UVEĎTE LOGICKÉ PROTIKLADY K NÁSLEDUJÍCÍM TERMÍNŮM (V PROTIKLADU MAJÍ BÝT OZNAČENÁ SLOVA):

musculi membrorum inferiorum _____

aorta descendens _____

foramen palatinum majus _____

pars proximalis humeri _____

musculus gluteus minimus _____

arteria temporalis anterior _____

caput **laterale** musculi tricipitis surae _____

tunica **intima** vasorum _____

8. OZNAČENÉ TVARY ADJEKTIV VPIŠTE DO NÁLEŽITÉHO SLOUPCE TABULKY A DOPLŇTE CHYBĚJÍCÍ STUPNĚ (ROD ZACHOVEJTE):

1. musculus latissimus dorsi	5. articulatio simplex	9. musculus flexor hallucis longus
2. caput breve musculi bicipitis
brachii	6. musculus gluteus minimus	10. tunica intima arteriae
3. musculus teres major	7. arteria recurrens tibialis anterior	11. musculus obliquus abdominis
externus
4. musculus serratus posterior inferior	superior	

	POZITIV	KOMPARATIV	SUPERLATIV
1.			
2.			
3.			
4.			<i>postremus</i>
5.			
6.			
7.			–
8.			
9.			
10.		<i>interior</i>	
11.		<i>exterior</i>	<i>extremus</i>

9. DOPLŇTE TABULKU TAK, ABY V KAŽDÉM ŘÁDKU BYL SKLOŇOVÁN JEDEN VÝRAZ A V KAŽDÉM SLOUPCI BYL JEN JEDEN PÁD:

musculus flexor			
	articulationis compositae		
		partes distales	
			membrorum inferiorum
	ossis longi		

10. DO TABULKY DOPLŇTE ADJEKTIVA V PATŘIČNÉM STUPNI:

POZITIV	KOMPARATIV	SUPERLATIV
<i>pars magna</i>	pars	pars
dolor	<i>dolor acutior</i>	dolor
os	os	<i>os longissimum</i>
vita	vita	<i>vita brevissima</i>
<i>vulnus recens</i>	vulnus	vulnus

SLOVNÍ ZÁSoba

anterior, anterius (gen. anteriōris)	přední	mediastīnum, ī, n.	mezihrudí (prostor mezi pleurálními dutinami)
carpālis, e	zápěstní	minor, minus (gen. minōris)	malý (dosl. menší)
cavus, a, um	duť	pariēs, etis, m.	stěna
centrālis, e	ústřední, centrální	pectorālis, e	1. hrudní; 2. prsní (u svalů)
curvātūra, ae, f.	zakřivení	petrōsus, a, um	skalní
deltōideus, a, um	deltový (podobný řeckému písmenu delta)	phalanx, ngis, f.	článek prstu
gastēr, gastris, f.	žaludek	posterior, posterius (gen. posteriōris)	zadní
gastricus, a, um	žaludeční	recurrēns, entis	zpětný, návratný
glūteus, a, um	hýžd'ový	serrātus, a, um (mūsculus)	pilovitý (sval)
īmus, a, um	dolní (dosl. nejnižší)	sphēnoīdālis, e	klínový
īnferior, īnferius (gen. īnferiōris)	dolní	superior, superius (gen. superiōris)	horní
īntimus, a, um	vnitřní (dosl. nejnvnitřnější)	suprēmus, a, um	horní (dosl. nejhořejší)
īschīadicus, a, um	sedací	tībiālis, e	holenní
labium, īī, n.	ret	trapezius, a, um	lichoběžníkový, trapézový
laryngeus, a, um	hrtanový	trochantēr, ēris, m.	chocholík (výrůstek na stehenní kosti)
māior, māius (gen. māiōris)	velký (dosl. větší)	trochantēricus, a, um	chocholíkový
massētēr, ēris, m. (mūsculus)	žvýkač, sval žvýkací	vīta, ae, f.	život
maximus, a, um	velký (dosl. největší)		

LEKCE 6

GRAMATICKÉ PENZUM

substantiva 4. a 5. deklinace: nominativ, genitiv singuláru a plurálu

latinská deminutiva

odvozování adjektiv pomocí přípony *-ideus, -idea, -ideum*

specifika klinické terminologie I.

CÍLE LEKCE

vytvářet gramaticky správná spojení se stupňovanými tvary adjektiv

korektně překládat termíny obsahující deminutiva

identifikovat význam adjektiv s příponou *-ideus, -idea, -ideum*

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

arcus dentalis mandibularis et maxillaris _____

regio genus posterior _____

cornua frontalia (anteriora) _____

digitus minimus manus et pedis _____

ossicula auditus _____

facies articularis tuberculi costae _____

processus styloideus ulnae _____

sinus frontales _____

aditus laryngis _____

plexus venosus caroticus internus _____

apparatus lacrimalis _____

cartilago meatus acustici _____

ductus sublinguales minores _____

facies diaphragmatica hepatis _____

musculus sphincter ductus biliaris _____

organa sensuum _____

recessus pleurales _____

ventriculus tertius et quartus _____

rete articulare genus _____

valvula sinus coronarii _____

hiatus canalis nervi petrosi majoris _____

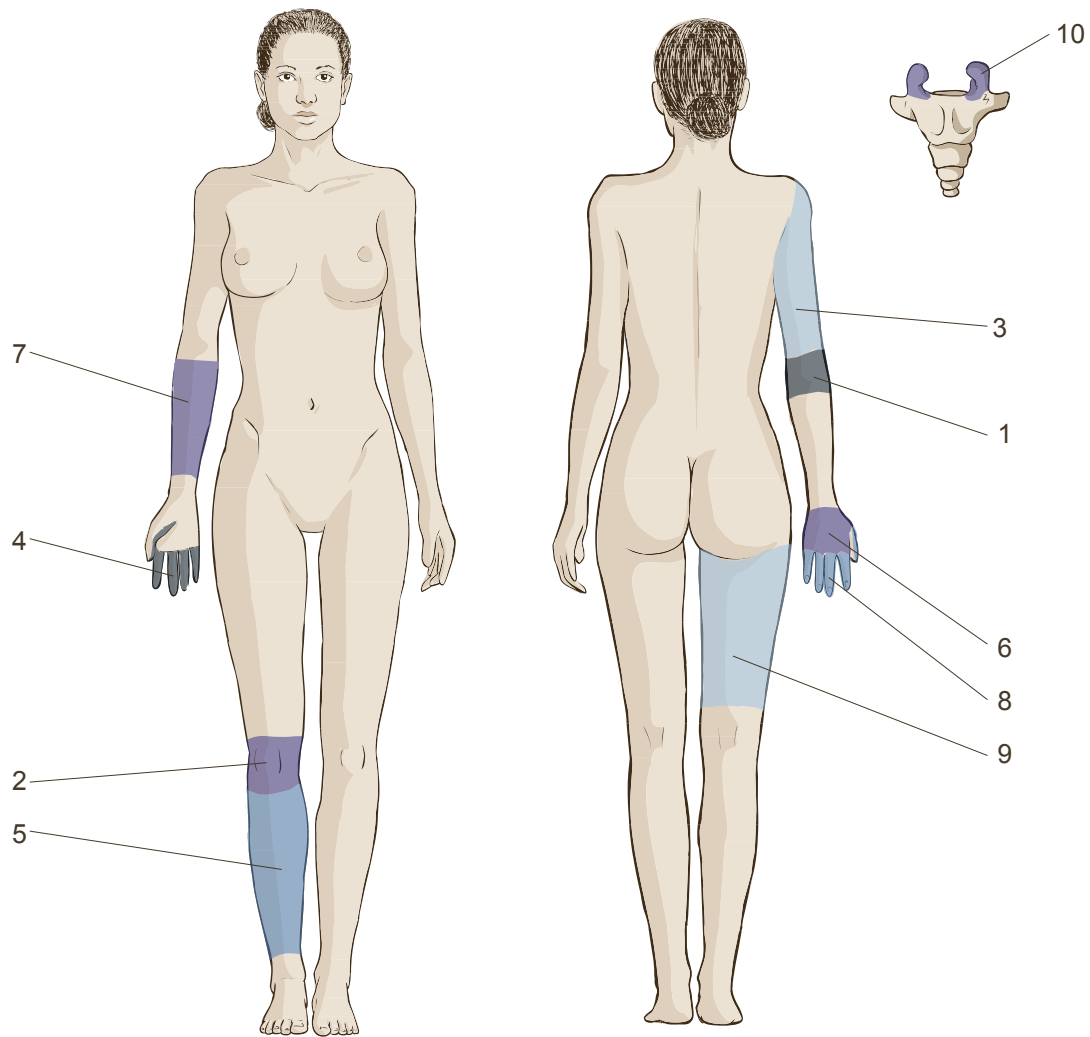
plexus nervorum spinalium_____	fascia dorsalis manus_____
tractus optici_____	venae profundae faciei_____
cornua majora et minora ossis hyoidei_____	processus medialis tuberis calcanei_____
_____	_____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

povrchový dlaňový žilní oblouk_____	zevní a vnitřní zvukovod_____
zátoky (výdutě) srdečnice_____	příčná tepna obličeje_____
vchod očníce_____	hřbetní žilní síť ruky_____
povrchová spánková tepna_____	pažní (nervová) pleteň_____
pravá a levá ruka_____	větev zrakové dráhy_____
lidské smysly: sluch, chuť, zrak, čich, hmat_____	pravý a levý mízovod_____
_____	přepážka mezi klínovými dutinami_____
rohy křížové kosti_____	_____
hýžďová plocha kyčelní kosti_____	čichová dráha_____
levé koleno_____	kloubní plocha žeberní hlavice_____
žlábek esovitého splavu_____	lící oblouk_____
otvor křížové kosti_____	předsíň středního nosního průchodu_____
sval odtahovač malíku ruky_____	_____
boční výběžek patního hrbolu_____	kostrční roh_____
velký podjazykový vývod_____	splav dutých žil_____

3. PŘIŘAĎTE K LATINSKÝM POPISKŮM ČÍSLA Z OBRÁZKU:

_____ regio/facies brachialis posterior	_____ regio/facies femoralis posterior
_____ facies digitales dorsales	_____ facies digitales palmares/ventrales
_____ dorsum manus	_____ regio/facies antebrachialis anterior
_____ regio/facies cruralis anterior	_____ cornua coccygea
_____ regio genus anterior	_____ regio/facies cubitalis posterior

4. DOPLŇTE LATINSKÉ TERMÍNY K ČESKÝM EKVIVALENTŮM (VYUŽIJTE NABÍDKU V RÁMEČKU, SLOVA MOHOU BÝT POUŽITA VÍCEKRÁT):

- _____ palec ruky
 _____ dlaň ruky
 _____ chodidlo, ploska nohy
 _____ jáma zákolenní
 _____ hřbet nohy
 _____ hřbet ruky
 _____ palec nohy
 _____ malíček ruky
 _____ hýžděová rýha
 _____ loketní jáma

CUBITALIS
 PALMA
 FOSSA
 GLUTEALIS
 MANUS
 SULCUS
 DIGITUS
 PES
 DORSUM
 POLLEX
 HALLUX
 MINIMUS
 PLANTA
 POPLITEUS

5 V KAŽDÉ ŘADĚ SUBSTANTIV OZNAČTE DVĚ, KTERÁ MEZI OSTATNÍ GRAMATICKY NEPATŘÍ:

cubitus manus digitus isthmus sulcus lumbus tonus hiatus truncus carpus

olecranon oculorum nervorum levatorum membrorum digitorum labiorum ligamentorum musculorum pectorum

cochlearia vulnera cornua capita inguina tubera genua corpora femora retia ilia

facierum trochanterum vulnerum dierum laterum sphincterum ulcerum masseterum

6. LOGICKY SPOJTE SUBSTANTIVA S ADJEKTIVY, PŘELOŽTE A UVEĎTE GENITIV SINGULÁRU:

decubitus

genu

processus

facies

nervus

corpus

exitus

letalis, e

cranialis, e

diaphragmaticus, a, um

profundus, a, um

humanus, a, um

dexter, tra, trum

condylāris, e

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

7. PŘEVEĎTE DO PLURÁLU:

phalanx media manus _____

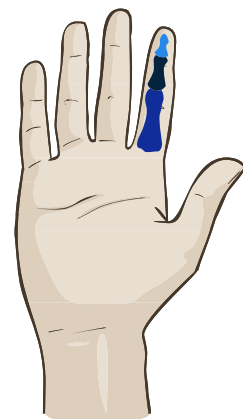
articulatio genus _____

ramus nervi cranialis _____

tractus nervosus _____

organum sensus _____

laesio faciei digitalis dorsalis _____

8. PŘELOŽTE NÁSLEDUJÍCÍ ZDROBNĚLINY A UVEĎTE, OD KTERÝCH SLOV JSOU ODVOZENY (PŘIPOJTE I KONCOVKU GENITIVU SINGULÁRU A ROD):

venula <i>žilka</i>	<i>vena, ae, f</i>
canaliculus	
capitulum	
arteriola	
ossiculum	
cuticula	
cerebellum	
lobulus	
corpusculum	

9. VYTVOŘTE Z ŘADY SLOV JEDEN VÍCESLOVNÝ TERMÍN PŘIPOJENÍM NÁLEŽITÝCH KONCOVEK (POŘADÍ SLOV NEMĚŇTE):

digitus (pl.) manus dexter

facies gluteus os ilia

fractura complicatus costa quintus

dolor acutus dorsum et brachium sinister

foramen (pl.) cartilago meatus acusticus externus

laesio caput superficialis musculus flexor pollex brevis

10. PŘELOŽTE TERMÍNY, NÁZEV PRSTU UVEĎTE VŽDY OBĚMA MOŽNÝMI ZPŮSOBY:

vzdálený článek prostředníčku pravé ruky

zhmoždění malíčku levé nohy _____

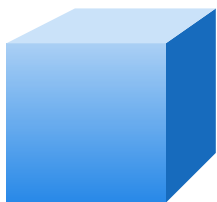
klouby prsteníčku _____

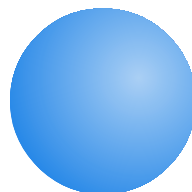
palce rukou _____

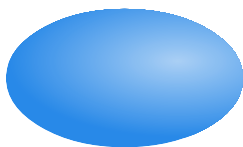
nehet ukazováčku levé ruky _____

11. ADJEKTIVA ZE SLOVNÍCH SPOJENÍ V RÁMEČKU PŘIŘAĎTE K PŘÍSLUŠNÝM TVARŮM A PŘELOŽTE JE:

OS CUBOIDEUM	ARTICULATIO SPHAEROIDEA	OS TRAPEZOIDEUM
OSSA SESAMOIDEA	TUBERCULUM CONOIDEUM	ARTICULATIO ELLIPSOIDEA
MUSCULUS DELTOIDEUS	MUSCULUS RHOMBOIDEUS	OS HYOIDEUM

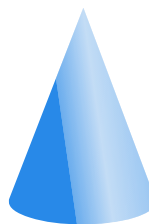

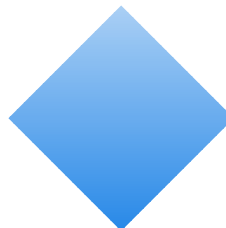

12. DOPLŇTE KONCOVKY A NAHRAĎTE ČÍSLICE ŘADOVÝMI ČÍSLOVKAMI; KAŽDÉ SPOJENÍ PŘELOŽTE:

vertebra cervical____ [IV]

articulatio cost____ [I]

os metacarpal____ [III]

arteria intercostal____ posteri____ [II]

nervus cranial____ [V] (sive nervus trigemin____)

SLOVNÍ ZÁSoba

acūsticus, a, um	sluchový	gustus, ūs, m.	chuť
aditus, ūs, m.	vchod, vstup	hiātus, ūs, m.	otvor
antebrachiālis, e	předloketní	homō, minis, m.	člověk
aorticus, a, um	srdečnicový	hyoīdeum, ī, n. (os)	jazyk
apparātus, ūs, m.	soustava, ústrojí	intercostālis, e	mezižební
arcus, ūs, m.	oblouk	lētālis, e	smrtný, smrtící
audītus, ūs, m.	sluch	mandibulāris, e	dolnočelistní
auriculāris, e	ušní, boltcový	manus, ūs, f.	ruka
brachiālis, e	pažní	maxillāris, e	hornočelistní
carōticus, a, um	krkavicový (vztahující se ke krkavici)	meātus, ūs, m.	chodba, průchod
condylāris, e	kondylární (patřící ke kloubnímu výběžku)	meātus acūsticus	zvukovod
prōcessus condylāris	výběžek ramene	olfactōrius, a, um	čichový
	dolní čelisti	olfactus, ūs, m.	čich
cornū, ūs, n.	roh	orbita, ae, f.	očnice
costālis, e	žební, žebrovní	orbitālis, e	očnicový
prōcessūs costālēs	příčné výběžky bederních obratlů (redukovaná žebra)	ossiculum, ī, n.	kůstka
cubitālis, e	loketní	palmāris, e	dlaňový
dēcubitus, ūs, m.	proleženina	pleurālis, e	pohrudniční
dentālis, e	zubní	plexus, ūs, m.	pleteň
diaphragmaticus, a, um	brániční (vztahující se k bránici)	popliteus, a, um	zákolenní
diēs, ēī, m.	den	prōcessus, ūs, m.	výběžek
digitālis, e	prstový	recessus, ūs, m.	záhyb
ductus, ūs, m.	kanál, vývod	sacrālis, e	křížový
ductus lymphaticus	mízovod	sensus, ūs, m.	mysl
exitus, ūs, m.	1. východ; 2. odchod, smrt (stanovená klinikem)	sīgmoīdeus, a, um	esovitý
exitus lētālis	smrt (stanovená klinikem)	sinus, ūs, m.	splav, dutina, záliv, záhyb
faciālis, e	obličejový	sive (seu)	nebo, neboli
faciēs, ēī, f.	1. plocha; 2. obličej	styloīdeus, a, um	bodcovitý
femorālis, e	stehenní	sublinguālis, e	podjazykový
genū, ūs, n.	koleno	superficiālis, e	povrchový
glūteālis, e / glūteus, a, um	hýžd'ový	tāctus, ūs, m.	hmat
		tractus, ūs, m.	dráha, trakt
		trigeminus, a, um	1. trojitý, trojnásobný; 2. trojklaný
		vīsus, ūs, m.	zrak
		zygomaticus, a, um	lící

LEKCE 7

GRAMATICKÉ PENZUM

latinské předložky s akuzativem

akuzativ singuláru a plurálu všech latinských deklinací (substantiva + adjektiva)

specifika klinické terminologie II.

CÍLE LEKCE

porozumět významu nejběžnějších klinických termínů

znát nejčastější kolokace v klinické terminologii

orientovat se v syntaktické struktuře klinických termínů

ovládat specifika klinických termínů

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

signa morbi _____ dolores abdominis acuti _____

calculi fellei _____ haematoma capitis _____

ulcera cruris I. utr. _____ status post febrim lacteam _____

symptomata morbi latentis _____ laesio fetus ante partum _____

mors subita infantum _____ sepsis lenta _____

syndroma spinale _____ haemorrhagia cerebri _____

tussis chronica _____ cystis renis I. dx. multiplex _____

asthma bronchiale gradus II. _____

caries dentis ad pulpam penetrans _____

cancer duodeni et metastases ad hepar _____

operatio propter corpus alienum intestini crassi _____

vulnus lacerum et contusum regionis coxae I. dx. _____

oedema manus et antebrachii I. dx. post vulnus morsum _____

amputatio phalangis distalis digiti III. et IV. manus I. sin. traumatica _____

carcinoma recti in vaginam et colon sigmoideum increscens _____

st. p. luxationem colli femoris lateris dextri _____

diabetes mellitus ad diaetam _____

gangraena digiti II. pedis I. sin. post trauma grave _____

operatio vesicae urinariae propter tumorem benignum _____

ulcus duodeni ad pancreas penetrans _____

fractura baseos phalangis proximalis digiti V. manus sinistrae aperta _____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

vykloubení levého kolena _____ gangréna (zubní) dřeně _____

ledvinový kámen _____ zhoubné nádory _____

chronická bolest zad _____ rakovina děložního krčku _____

akutní kašel _____ těžký úraz hlavy _____

křečovitě astma _____ příznaky otoku hrtanu _____

hluboký (zubní) kaz _____ císařský řez podle Gepperta _____

komplikace kvůli tuberkulóze _____ mnohočetné oděrky rukou _____

prasknutí vzestupného tračníku kvůli vředu _____

chronický vřed horního rtu úst _____

stav po krvácení do břišní dutiny _____

úrazové poškození nervů zápěstí a ruky _____

bodná rána pronikající do horního pravého laloku plic _____

stav po amputaci pravé dolní končetiny kvůli otravě krve _____

operace kvůli cystě pravého vaječníku _____

mnohočetné nádory levé plíce _____

chemoterapie kvůli rakovině levého prsu _____

sešití žaludku kvůli prasklému žaludečnímu vředu _____

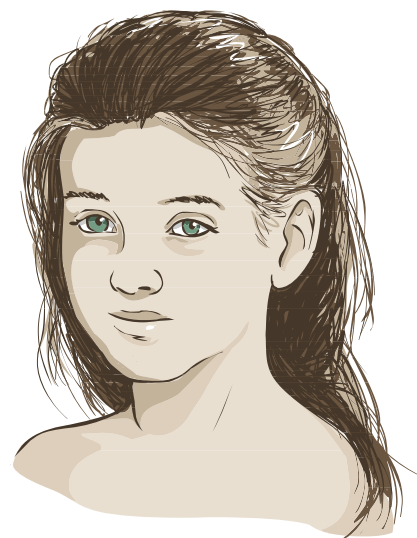
3. NÁSLEDUJÍCÍ SUBSTANTIVA PŘEVEĎTE DO AK. SG. A JEDNOTLIVÉ TVARY ZAŘAĎTE DO TABULKY PODLE TYPU SKLOŇOVÁNÍ:

RUPTURA	FACIES	PES	CUBITUS	SYNDROMA	PALMA	OSTEOSYNTHESIS	
SUPERFICIES	SINUS	RAPHE	TRACTUS	PECTUS	ANNUS	SITIS	HEBDOMAS

fracturam	apnoen	ramum	dolorem
corpus	sepsim	partum	diem

4. VYJÁDŘETE POLOHU POMOCÍ PŘEDLOŽEK AD, ANTE, CIRCUM, EXTRA, IN, INFRA, INTER, INTRA, PER, SUB, SUPRA:

- pod levým okem _____
- pod oční víčko _____
- k oční kouli _____
- před očima _____
- do ucha _____
- uvnitř nosu _____
- ústý (skrz ústa) _____
- mezi rty _____
- mimo ústní dutinu _____
- nad bradou _____
- okolo krku _____

5. PŘELOŽTE NÁSLEDUJÍCÍ TERMÍNY:

Morbus pulmonalis obstructivus chronicus _____

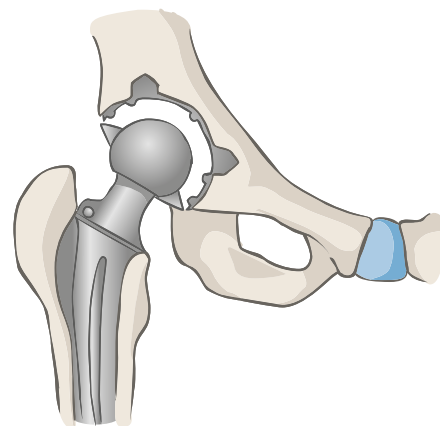
Ulcus duodeni ad pancreas penetrans _____

Diabetes mellitus gestationis ad insulinoterapiam _____

Morbus ischaemicus extremitatis inferioris lateris utriusque _____

Fractura partis proximalis humeri lateris dextri _____

Status post implantationem endoprotheseos totalis coxae lateris sinistri
propter coxarthrosim _____

5.1. ZA KAŽDÝ Z PŘEDCHOZÍCH TERMÍNŮ ZAPIŠTE ČÍSLO ODPOVÍDAJÍCÍHO SYNTAKTICKÉHO SCHÉMATU:

Legenda:

S – substantivum

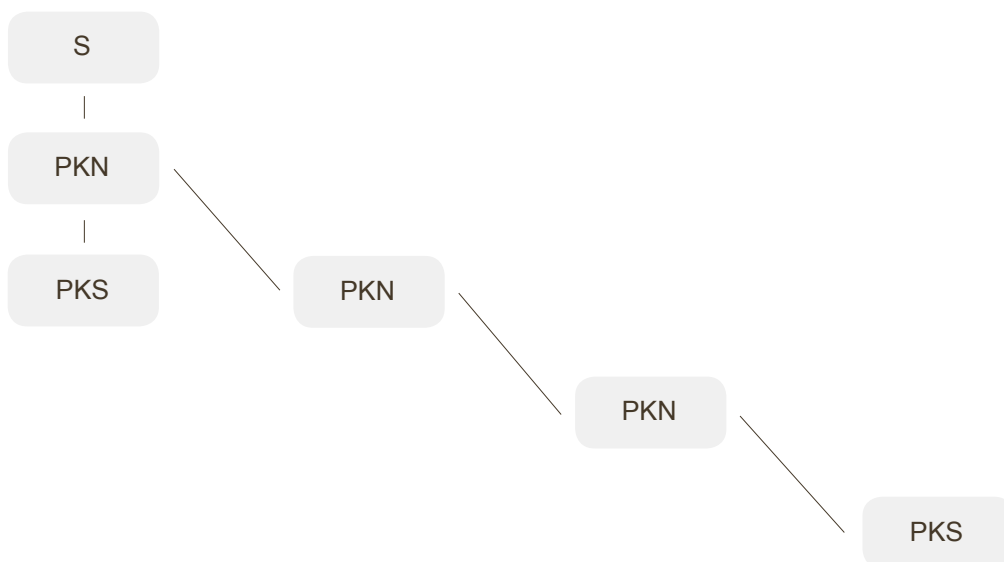
PKS – přívlástek shodný

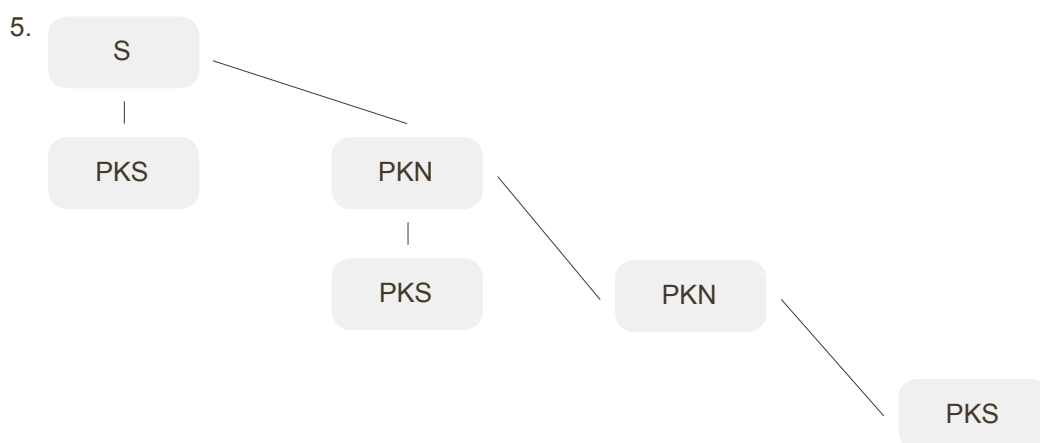
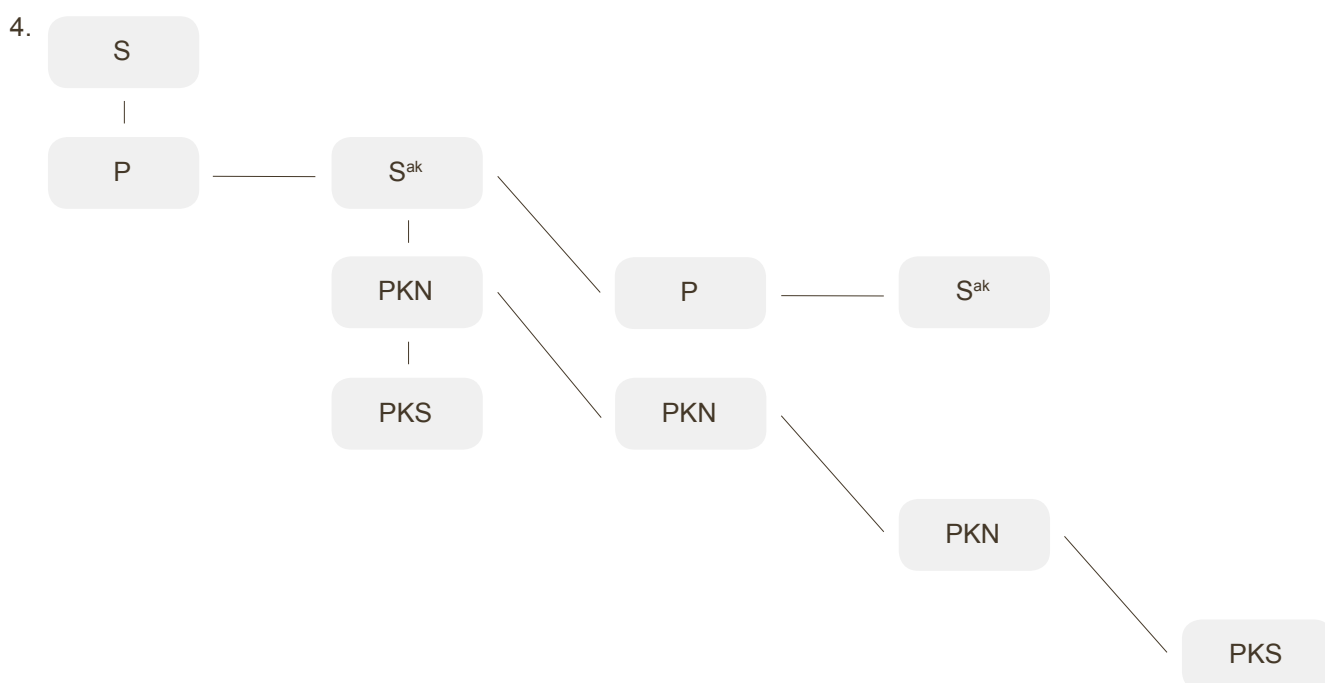
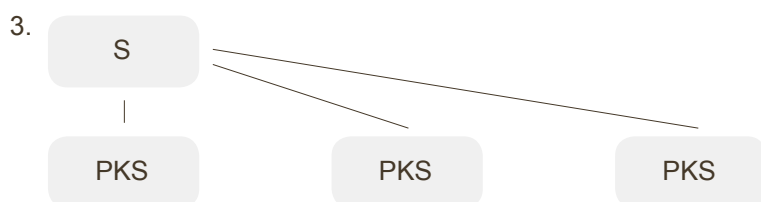
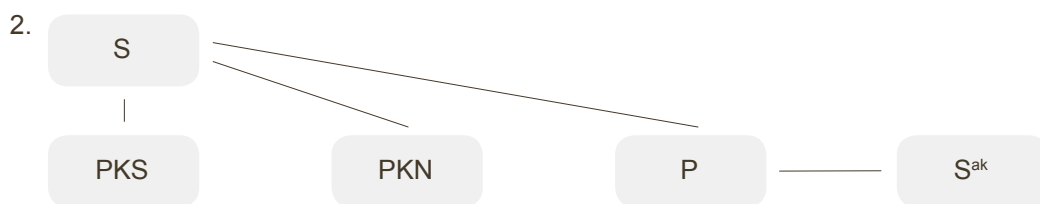
PKN – přívlástek neshodný

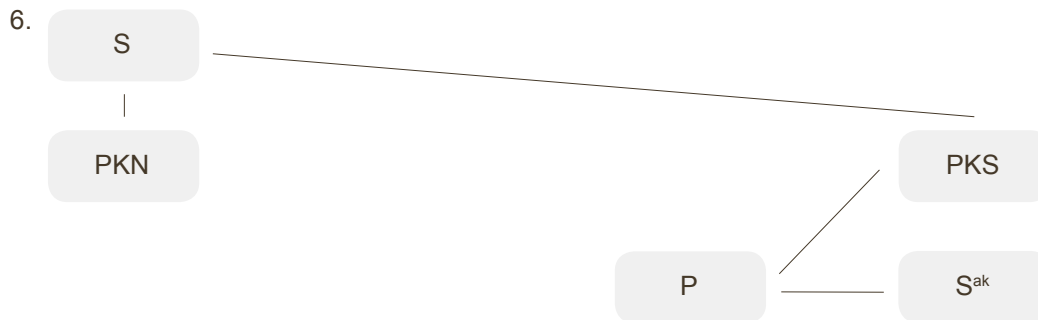
P – předložka

S^{ak} – substantivum v akuzativu

1.

3. DOPLŇTE VAZBU *STATUS POST* VHODNÝM DVOUSLOVNÝM TERMÍNEM (Z KAŽDÉHO RÁMEČKU POUŽIJTE VŽDY JEDNO SLOVO) A PŘELOŽTE:

OPERATIO FRACTURA VULNUS
 EMBOLIA ARTHRITIS SECTIO

RHEUMATICUS CAESAREUS SIMPLEX
 LACER LAPAROSCOPICUS PULMONALIS

Status post *operationem laparoscopicam* _____
 Status post _____
 Status post _____
 Status post _____
 Status post _____
 Status post _____

stav po laparoskopické operaci _____

7. PŘEVEĎTE DO OPAČNÉHO ČÍSLA:

propter fracturam multiplicem _____
 contra morbos infectiosos _____
 supra scapulam _____
 post trauma grave _____
 ante annos _____
 in arterias renales _____

8. LOKALIZUJTE ČASOVĚ (ČÍSLOVKY NEROZEPISUJTE) A PŘELOŽTE:

ante	excisio tumoris mammae	_____
	anni V	_____
	menses III	_____
	tempus	_____
post	osteosynthesis cruris I. dx.	_____
	partus praematurus spontaneus	_____
	contusio pedis I. sin.	_____
	trauma abdominis	_____

9. DOPLŇTE PŘEDLOŽKU PODLE NÁPOVĚDY V ZÁVORCE; ROZEPIŠTE ZKRATKY (POPŘ. ČÍSLOVKY) SLOVNĚ:

Status_____	ablationem mammae I. dx.	_____	Ca	(po; kvůli)
_____	grav. hebd. XII.	_____		(před)
Ca recti_____	ves. urin. increscens	_____		(do)
St. p. appendectomiam_____	laparoscopiam	_____		(pomocí)
RHB_____	sectionem caesaream	_____		(po)
St. p. OS femoris I. sin.	_____	fracturam		(kvůli)

10. OD NÁSLEDUJÍCÍCH SUBSTANTIV VYTVOŘTE NÁZVY ZÁNĚTŮ, SPOJTE JE S PŘEDLOŽKOU PROPTER A PŘELOŽTE:

ARTHRON (ř. kloub)	<i>arthritis</i>	<i>propter arthritidem</i>	<i>kvůli zánětu kloubu</i>
DERMA			
PANCREAS			
HEPAR			
APPENDIX			
GASTER			
TONSILLA			
COLON			
TENDO			
CERVIX			
POESOPHAGUS			

11. VYTVOŘTE Z ŘADY SLOV JEDEN VÍCESLOVNÝ TERMÍN PŘIPOJENÍM NÁLEŽITÝCH KONCOVEK (POŘADÍ SLOV NEMĚŇTE):

symptoma (pl.) diabetes mellitus typus secundus

inter costa tertius et quartus latus sinister

supra arteria profundus lingua

propter amputatio phalanx distalis digitus minimus

rehabilitatio post operatio genu latus dexter

operatio propter graviditas extrauterinus

12. ODHADNĚTE VÝZNAM NÁSLEDUJÍCÍCH USTÁLENÝCH OBRATŮ:

ad tempus _____

ante finem _____

contra naturam _____

intra partum _____

post cibum _____

sanatio spontanea _____

SLOVNÍ ZÁSoba

ablātiō, ōnis, f.	odnětí, snětí	endoprothesis, is, f.	endoprotéza (umělá
ad (+AK.)	k, do, při		náhrada orgánu nebo
aliēnus, a, um	cizí		tkáně v organismu)
amputātiō, ōnis, f.	amputace (operativní	excīsiō, ōnis, f.	chirurgické vynětí, vyříznutí
	odnětí části těla)	extrā (+AK.)	mimo, vně
annus, ī, m.	rok	febris, is, f.	horečka (nad 38°C)
ante (+AK.)	před	fētus, ūs, m.	plod
apertus, a, um	otevřený	gangraena, ae, f.	snět, gangréna
apnoē, ēs, f.	zástava dechu, apnoe	gradus, ūs, m.	stupeň
appendectomy, ae, f.	chirurgické vynětí	graviditās, ātis, f. / gestātiō, ōnis, f.	těhotenství
	červovitého výběžku	gravis, e	těžký, závažný
appendix, īcis, f.	přívěsek	haematōma, matis, n.	krevní výron, hematom
appendix vermiformis	červovitý výběžek	hebdomas, adis, f.	týden
	slepého střeva	implantātiō, ōnis, f.	vsazení do těla, implantace
arthritīs, idis, f.	zánět kloubu	in (+AK./+ABL.)	1. do (kam?); 2. v, na (kde?), při (kdy?)
āsthma, matis, n.	astma (onemocnění	incrēscēns, entis	vrůstající
	charakterizované	īnfāns, antis, m./f.	dítě, nemluvně
	záchvatovou dušností)	īnfectiōsus, a, um	1. nakažlivý; 2. infekčního původu
benignus, a, um	nezhoubný	īnfrā (+AK.)	pod
bronchiālis, e	průduškový	īniectiō, ōnis, f.	injekce
caesareus, a, um	císařský	īnsulinotherapia, ae, f.	léčba inzulinem
calculus, ī, m.	kámen, kamének	īnter (+AK.)	mezi
carcinōma, matis, n.	rakovina; zhoubný	īntrā (+AK.)	v, uvnitř; za, během
	epitelový nádor	īntrāvēnōsus, a, um	nitrožilní
cariēs, ēī, f.	kaz (zubní)	īschaemicus, a, um	nedokrevný, ischemický
chēmotherapia, ae, f.	léčení chemickými	īlacer, era, erum	tržný
	prostředky, chemoterapie	īlaparoscopia, ae, f.	laparoskopie (vyšetřování
chronicus, a, um	vleklý, chronický		břišní dutiny zrakem
circum (+AK.)	okolo, kolem		pomocí laparoskopu)
complicātiō, ōnis, f.	komplikace	īlaparoscopicus, a, um	laparoskopický
contrā (+AK.)	proti	īlatēns, entis	skrytý, latentní
contūsus, a, um	zhmožděný	īlentus, a, um	pomalý, zdlouhavý
coxarthrōsis, is, f.	koxartróza (degenerativní	īliēn, ēnis, m.	slezina
	onemocnění kyčelního kloubu)	īlūxātiō, ōnis, f.	vykloubení
cystis, is, f.	1. měchýř; 2. cysta	īmalignus, a, um	zhoubný
derma, atis, n.	kůže	īmēnsis, is, m.	měsíc (časově)
diaeta, ae, f.	dieta, životospráva	īmentum, ī, n.	brada
duodēnum, ī, n.	dvanáctník	īmetastasis, is, f.	metastáza, druhotné
embolia, ae, f.	embolie (ucpání cévy krevní		chorobné ložisko
	sraženinou, tukem		
	nebo vzduchem)		

morbus, ī, m.	nemoc, choroba	sānātiō, ōnis, f.	vyléčení, zahojení, uzdravení
mors, rtis, f.	smrt (stanovená patologem)	sectiō, ōnis, f.	1. řez; 2. pitva
morsus, a, um	způsobený kousnutím	sectiō caesarea	císařský řez
multiplex, multiplicis	mnohočetný	secundum (+AK.)	podle
necessārius, a, um	nutný	sēpsis, is, f.	otrava krve, sepse
obstructivus, a, um	uzavírající, ucpávající, obstruktivní, obstrukční	signum, ī, n.	znamení, znak, známka, doklad
oedēma, matis, n.	otok	sitis, is, f.	žízeň
operātiō, ōnis, f.	operace	spasticus, a, um	křečovitý
osteosynthesis, is, f.	operační spojení úlomků zlomené kosti v žádoucí poloze, osteosyntéza	spontāneus, a, um	samovolný, spontánní
ōvārium, īī, n.	vaječník	status, ūs, m.	stav
palpebra, ae, f.	oční víčko	sub (+AK./+ABL.)	pod (kam?/kde?)
partus, ūs, m.	porod	superficiēs, ēī, f.	povrch
penetrāns, antis	pronikající	suprā (+AK.)	nad
per (+AK.)	skrz, přes	symptōma, matis, n.	příznak, projev (nemoci)
perforātiō, ōnis, f.	proděravění	syndrōma, matis, n.	syndrom (kombinace příznaků typická pro určité onemocnění)
perforātus, a, um	proděravělý, prasklý	tempus, oris, n.	1. čas, doba; 2. spánek, skráň
pertussis, is, f.	černý (dávivý) kašel	tōtālis, e	celý, úplný
post (+AK.)	po, za	trāns (+AK.)	přes
praemātūrus, a, um	předčasný	trauma, matis, n.	poranění, úraz
propter (+AK.)	pro, kvůli	tūberculōsis, is, f.	tuberkulóza, souchotiny
pūnctus, a, um	bodný	tumor, ōris, m.	nádor
rēctum, ī, n.	konečník	tussis, is, f.	kašel
rehabilitātiō, ōnis, f.	soubor opatření k obnovení původního stavu, rehabilitace	typus, ī, m.	typ
		uterque, utraque, utrumque	jeden i druhý, oba
		lateris utriusque	na obou stranách
		vermiformis, e	červovitý

LEKCE 8

GRAMATICKÉ PENZUM

latinské předložky s ablativem

ablativ singuláru a plurálu všech latinských deklinací (substantiva + adjektiva)

specifika klinické terminologie III.

CÍLE LEKCE

porozumět významu nejběžnějších klinických termínů

znát nejčastější kolokace v klinické terminologii

orientovat se v syntaktické struktuře klinických termínů

ovládat specifika klinických termínů

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

vitium cordis congenitum _____ ablatio unguis digiti II. pedis _____

vomitus post narcosim _____ insufficientia vesicae biliaris _____

abscessus septi nasi _____ mors e perforatione aortae _____

contusio lienis suspecta _____ pus in vulnere lacero _____

incontinentia urinae _____ varices cruris bilaterales _____

morbis incipiens vesicae felleae _____

transfusio sanguinis intra operationem _____

distorsio atriculationis talocruralis I. dx. _____

excisio cystis benignae ligamenti lati uteri _____

insufficientia valvularum aortae _____

status post ictum cerebri anno 2003 _____

deviatio septi nasi ad latus sinistrum _____

hernia libera parva in cicatrice _____

corpus alienum in vulnere puncto _____

decubitus regionis gluteae profundus _____

collapsus circulationis sanguinis majoris _____

abortus incipiens post trauma grave _____

exitus letalis post infarctum myocardii _____

congelationes extremitatis inf. lat. utr. gr. I. _____

distensio ligamentorum columnae vertebralis _____

excoriationes multiplices cruris et pedis I. utr. _____

retentio urinae propter stricturam urethrae _____

contusio parietis abdominalis sine defectu cutis _____

suspicio abruptionis malleoli medialis I. dx. _____

fractura partis distalis radii sin. loco typico _____

deformitas articulationis coxae cum luxatione _____

extractio dentis praemolaris propter cariem _____

commotio cerebri vs., contusiones faciei multipl. _____

st. p. suturam tendinis Achillis I. dx. propter rupturam _____

fractura phalangis proximalis digiti IV. manus sin. sine dislocatione _____

amputatio membri inf. I. dx. propter sepsim cum narcosi _____

resectio lobi inferioris pulmonis sinistri propter tuberculosim _____

combustio thoracis et abdominis gr. II., shock e combustione _____

compressio cerebri traumatica cum dilaceratione durae matris _____

st. p. transplantationem hepatis propter carcinoma _____

vulnera contusa, lacera, puncta, morsa, secta, scissa _____

injectiones subcutaneae, intramusculares, intravenosae _____

laesio cerebri traumatica cum laceratione durae matris et perforatione arteriae cerebri mediae _____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

selhání srdce _____ odnětí prsu kvůli rakovině _____

vychýlení průdušnice _____ _____

brániční kýla _____ příznaky hrozícího potratu _____

absces v jizvě _____ _____

poškození povrchu kůže _____

stlačení 11. hrudního obratle _____

podvrtnutí nohy pod hlezmem _____

zhmoždění levého kolena _____

rozšíření krčku dělohy _____

cizí předmět v tenkém střevě _____

vrozené znetvoření hrudníku _____

vytržení zubu s bolestí _____

mozková mrtvice v anamnéze _____

krevní výron po podkožní injekci _____

soudní pitva po úmrtí na selhání plic _____

pouřazové zúžení močové trubice _____

omrzliny prstů na pravé i levé noze _____

stav po transplantaci pravé ledviny _____

neoperovatelný nádor tlustého střeva _____

proleženina křížové krajiny druhého stupně _____

zlomenina pravé klíční kosti s posunem _____

stav po vyříznutí nádoru prsu na pravé straně _____

zvracení po operaci _____

natažení středního pobočného vazu levého kolena _____

vykloubení levého loketního kloubu s odlomením loketního výběžku _____

(částečné) odstranění žaludku kvůli zhoubnému nádoru _____

otok plic při selhání levé srdeční komory _____

3. POMOCÍ PŘEDLOŽEK V RÁMEČKU VYJÁDŘETE LOGICKÉ OPAKY:

SINE

SUB

POST

INFRA

E

EXTRA

PER

ante annos III _____

cum abruptione _____

intra hepar _____

supra fasciam latam _____

circum arteriam _____

in vulnus scissum _____

supra scapulam sinistram _____

4. NAMÍSTO SMĚRU VYJÁDŘTE UMÍSTĚNÍ A PŘELOŽTE:

	<i>in aorta abdominali</i>	<i>v břišní části aorty</i>
IN AORTAM ABDOMINALEM	_____	_____
IN SOLUTIONEM	_____	_____
SUB CUTEM DORSI MANUS	_____	_____
IN ARTICULATIONES GENUUM	_____	_____
SUB CLAVICULAM DEXTRAM	_____	_____
IN LAGOENAS FUSCAS	_____	_____
IN CIRCULATIONEM MAJOREM	_____	_____
IN VASA LYMPHATICA	_____	_____

5. SPOJTE S PŘEDLOŽKOU *IN* A VYJÁDŘTE STAV; VÝSLEDNÉ SPOJENÍ PŘELOŽTE:

	<i>in narcosi</i>	<i>při narkóze</i>
NARCOSIS	_____	_____
TRAUMA	_____	_____
FEBRIS	_____	_____
TENDINITIS	_____	_____
SANATIO	_____	_____
MORBUS GRAVIS	_____	_____
INSUFFICIENTIA	_____	_____
EBRIETAS ETHYLICA	_____	_____

6. POMOCÍ PŘEDPON VYTVOŘTE LOGICKÉ OPAKY NÁSLEDUJÍCÍCH SPOJENÍ:

tumor operabilis

ad usum externum

status postoperativus

margo supraorbitalis

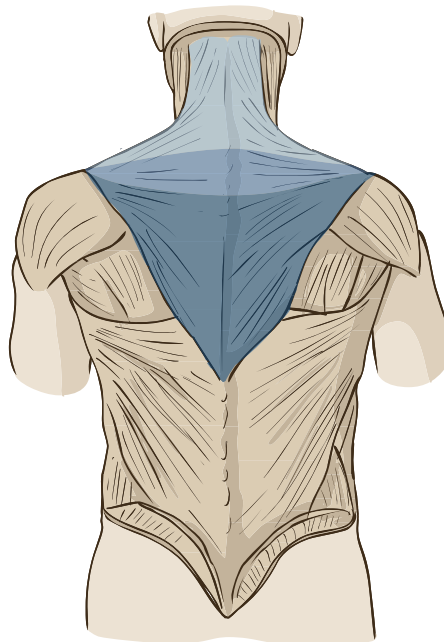
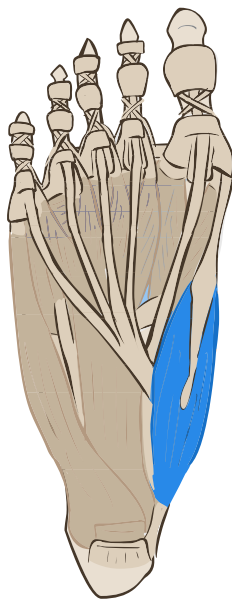
graviditas intrauterina

membra inferiora

musculus adductor hallucis

in parte ascendenti musculi trapezii

tumor inoperabilis

7. V ŘADĚ TERMÍNŮ PODTRHNĚTE SLOVA BEZ PŘEDPONY:

excisio abdomen percutaneus abusus contrarius tractus compressio transfusio resectio distorsio columna

deformitas superficies periculum dilatatio intravenosus talocruralis collateralis biceps compositus extensor

incisura transversus

8. VYTVOŘTE ADJEKTIVA A ZAPOJTE JE DO UVEDENÝCH SPOJENÍ:

infra	orbita	margo <u>infraorbitalis</u>
inter	os	ligamenta _____
sub	scapula	laesio musculi _____
post	haemorrhagia	anaemia _____
ante	brachium	in regione _____ anteriore
inter	digitus	sanatio mycosis _____
super	facies	excoriationes _____
circum	articulus	cum oedemate _____
inter	lobulus	arteriae _____
supra	clavicula	in fossa _____
intra	musculus	injectiones _____

9. PŘELOŽTE TERMÍNY, POPŘ. VYSVĚTLETE VÝZNAMOVÝ ROZDÍL MEZI ZÁKLADNÍM TERMÍNEM A JEHO ODVOZENINAMI:

operabilis inoperabilis

operovatelný, neoperovatelný

positio antepositio postpositio

natalis praenatalis intranatalis postnatalis

mobilis immobilis

lateralis collateralis bilateralis contralateralis

luxatio subluxatio

orbitalis supraorbitalis infraorbitalis

uterinus intrauterinus extrauterinus

vertebralis praevertebralis intervertebralis

febrilis subfebrilis

medicatio praemedicatio

10. VYJÁDŘETE PODEZŘENÍ POMOCÍ SUBSTANTIVA *SUSPICIO* A CELÝ VÝRAZ PŘELOŽTE:

HEPATITIS SUSPECTA

suspicio hepatitis

podezření na zánět jater

TUMOR MALIGNUS SUPECTUS

CIRRHOSIS HEPATIS SUSPECTA

CARCINOMA VENTRICULI SUSPECTUM

MORBUS ALZHEIMER INCIPIENS SUSPECTUS

APPENDICITIS ACUTA SUSPECTA

METASTASES HEPATIS SUSPECTAE

11. ROZVEĎTE VÝRAZY A PŘELOŽTE JE, POPŘ. ODHADNĚTE JEJICH VÝZNAM:

Abscessus reg. coxae l. sin. _____

M. ischaemicus cordis chron. _____

Embolia aa. pulm. _____

Varices extr. inf. l. utrq. _____

Ulcus chron. crur. l. dx. posttraumat. _____

Infectio viarum urinariarum recid. in anam. _____

Vv. lacer. reg. frontalis _____

DM II. ad insulinoth. _____

V.s. TU lobi sup. pulm. l. dx. _____

St. p. abus. ethanolis recent., v.s. _____

12. VYTVOŘTE Z ŘADY SLOV JEDEN VÍCESLOVNÝ TERMÍN PŘIPOJENÍM NÁLEŽITÝCH KONCOVEK (POŘADÍ SLOV NEMĚŇTE):

Distorsio pars cervicalis columna vertebralis

Fractura caput humerus latus sinister sine dislocatio

Contra pus in vulnus scissus

Cum carcinoma rectum ad vesica urinarius increscens

Tumor lobus superior pulmo latus sinister ad paries thorax penetrans

Vulnus contusus regio occipitalis cum defectus cutis

13. ODHADNĚTE VÝZNAM NÁSLEDUJÍCÍCH USTÁLENÝCH OBRATŮ:

in natura _____

sine mora _____

in vitro _____

in vivo _____

pro forma _____

via abdominali _____

SLOVNÍ ZÁSoba

ā, ab (+ABL.)	od	fuscus, a, um	tmavý; hnědý
abortus, ūs, m.	potrat	hernia, ae, f.	kýla
abruptiō, ōnis, f.	odtržení, odlomení	īctus, ūs, m.	úder, záchvat, mrtvice; úpal, úžeh
abscessus, ūs, m.	absces (dutina vzniklá zánětem a vyplněná hnisem)	imminēns, entis	hrozící
abŭsus, ūs, m.	nadměrné užívání, zneužívání	in (+AK./+ABL.)	1. do (kam?); 2. v, na (kde?), při (kdy?)
(a)ethanolum, ī, n.	etanol, etylalkohol	incipiēns, entis	začínající
(a)ethylicus, a, um	alkoholový, související s etylalkoholem	incontinentia, ae, f.	neschopnost udržet moč/stolici, inkontinence
anaemia, ae, f.	chudokrevnost, anémie	īnfarctus, ūs, m.	infarkt
anamnēsis, is, f.	předchorobí (dosl. rozpomenutí), anamnéza	īnfectiō, ōnis, f.	nákaza, infekce
in anamnēsi	v předchorobí (pacienta)	inoperābilis, e	neoperovatelný
bilaterālis, e	oboustranný	īnsufficiētia, ae, f.	nedostatečnost, selhání činnosti; nedomykavost (u chlopní)
cicātrīx, īcis, f.	jizva	īnrāmūsculāris, e	nitrosvalový
circulātiō, ōnis, f.	oběh	īnrāuterīnus, a, um	nitroděložní
cirrhōsis, is, f.	zatvrdnutí orgánu, cirhóza	lacerātiō, ōnis, f.	roztržení
collāpsus, ūs, m.	selhání, zhroucení	lag(o)ena, ae, f.	láhev
collaterālis, e	pobočný (ležící na stejné straně)	locus, ī, m.	místo
combustiō, ōnis, f.	popálenina	eōdem locō	na stejném místě
commōtiō, ōnis, f.	otřes	locō typicō	na typickém místě
compressiō, ōnis, f.	stlačení	māter, tris, f.	1. matka; 2. obal
congelātiō, ōnis, f.	omrzlina	dūra māter	tvrdá mozková plena
congenitus, a, um	vrozený	medicātiō, ōnis, f.	léčení nemoci
contrārius, a, um	opačný, protější, protilehlý		podáváním léků, medikace
cum (+ABL.)	s, se, spolu	mōbilis, e	pohyblivý
dē (+ABL.)	s, se (shora dolů); z, ze; o	mycōsis, is, f.	mykóza (infekční onemocnění způsobené houbami)
dēfectus, ūs, m.	vada, porucha, nedostatek	myocardium, īi, n.	srdeční svalovina
dēformitās, ātis, f.	znetvoření	narcōsis, is, f.	narkóza
dēviātiō, ōnis, f.	vybočení, odchylka, úchylka	nātālis, e	týkající se narození, porodu
dīlacerātiō, ōnis, f.	roztržení	operābilis, e	operovatelný
dīlātātiō, ōnis, f.	rozšíření	percutāneus, a, um	pronikající kůží, vstřebávající se kůží
dislocātiō, ōnis, f.	posun, přemístění	positiō, ōnis, f.	poloha, postavení
distensiō, ōnis, f.	roztažení, natažení	postoperātivus, a, um	pooperační
distorsiō, ōnis, f.	podvrtnutí, vyvrtnutí	posttraumaticus, a, um	pourazový, vzniklý poraněním, objevující se po poranění
ē, ex (+ABL.)	z, ze; kvůli (o příčině)	prō (+ABL.)	pro; před
ēbrietās, ātis, f.	opilst		
extractiō, ōnis, f.	vyňetí, vytažení, vytržení		
febrilis, e	horečnatý		
forma, ae, f.	tvar, podoba		

pūs, pūris, n.	hnis	suspīciō, ōnis, f.	podezření
recidivāns, ntis / recidīvus, a, um	obnovený, vracející se	tālocrūrālis, e	týkající se hlezenní kosti a bérce
resectiō, ōnis, f.	vynětí, vyříznutí	articulātiō tālocrūrālis	hlezenní kloub
retentiō, ōnis, f.	zadržení	trachēa, ae, f.	průdušnice
sanguis, inis, m.	krev	trānsfūsiō, ōnis, f.	přelévání, transfuze
scissus, a, um	řezný	trānsplantātiō, ōnis, f.	transplantace (umělé přenesení tkáně)
sectiō, ōnis, f.	1. řez; 2. pitva (těla)	ūrīna, ae, f.	moč
sectiō lēgālis	soudní pitva	ūsus, ūs, m.	užívání, praxe
sectus, a, um	sečný	vārix, icis, f.	křečová žíla
shock (angl.)	šok	vērīsimiliter (vs.)	pravděpodobně
sine (+ABL.)	bez	via, ae, f.	cesta
solūtiō, ōnis, f.	roztok	vitiūm, iī, n.	vada, chyba, kaz
strictūra, ae, f.	zúžení	vomitus, ūs, m.	zvracení
sub (+AK./+ABL.)	pod (kam?/kde?)		
suprāorbitālis, e	nadočnicový		
suspectus, a, um	podezřelý, nepotvrzený, suspektní		

LEKCE 9

GRAMATICKÉ PENZUM

slovotvorba: odvozování slov řeckými předponami a příponami

slovotvorba: shrnutí a doplnění (odvozování slov latinskými příponami)

CÍLE LEKCE

analyzovat strukturu slov v klinických i anatomických termínech

porozumět významu lékařských termínů na základě znalostí principů slovotvorby

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

tumor glandulae parotidis	sarcoma periostale
carcinomatosis peritonei	thrombosis imminens
hypotonia uteri	empyema subdurale
ectopia cordis	prognosis infausta
pleuritis carcinomatosa	hyperemesis gravidarum
myomatosis uteri	dysaesthesia progressiva
catarrhus bronchialis	infectio epiglottidis
- fibroma hypogastrii l. dx.
- colitis ulcerosa in anamnesi
- atrophia musculi ex inactivitate
- suspicio cirrhosis hepatis alcoholicae
- metastases hepatis, diaphragmatis et peritonei
- abruptio ossis cuboidei l. sin.
- sinusitis paranasalis subacuta
- arthritis rheumatica digitorum manuum
- fractura partis distalis ossis metatarsi V. pedis l. sin.
- anoxia cerebelli post stenosis carotidis

status post hepatitis infectiosam _____

carcinoma laryngis cum metastasibus ad pulmones _____

fractura epiphyseos dist. ulnae I. sin. cum dislocatione _____

synarthrosis per synchondrosim, syndesmosim, symphysim _____

laesio aponeurosis dorsalis digiti III. manus I. sin. _____

extractio chirurgica dentis permanentis cum anaesthesia locali _____

fractura diaphyseos ossis metacarpi IV. manus sin. comminutiva _____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

zlomenina jazyky _____ vysoký plicní krevní tlak _____

druhotná chudokrevnost _____ hnisavý zánět průdušek _____

vedlejší nosní dutiny _____ stařecký šedý zákal _____

šlachová blána jazyka _____ snížená kyselost žaludku _____

cévní systém _____

snížená činnost štítné žlázy _____

oděrky lícní (jařmové) oblasti _____

poškození hřbetních vazů nártu _____

zástava tvorby moči v ledvinách _____

nepravidelnost úhlu dolní čelisti _____

antibiotikum proti černému kašli _____

stav po akutním zápalu plic _____

embolie pravé horní plicní žíly _____

metastázy rakoviny do mozku _____

příznaky akutního zánětu mandlí _____

odumírání jaterní tkáně po otravě _____

zánět mozku po zánětu příušní žlázy _____

cukrovka druhého typu k léčbě dietou _____

operace mozkového podvěsku kvůli nádoru ze žlázového epitelu _____

mnohonásobný výskyt tukových nádorů slinivky břišní _____

(nezánětlivé) onemocnění závěsného aparátu zubu _____

3. SPOJTE TERMÍNY ODVOZENÉ OD ŘECKÉHO SUBSTANTIVA *MĚTRÁ* (DĚLOHA) S JEJICH SPRÁVNÝM VÝZNAMEM:

myometrium

perimetrium

endometrium

parametrium

tunica mucosa uteri

tunica fibrosa uteri

tunica serosa uteri

tunica muscularis uteri

4. VYJÁDŘETE LOGICKÉ PROTIKLADY NÁSLEDUJÍCÍCH TERMÍNŮ:

ectoderma _____

hypertensio acuta _____

dystrophia _____

epigastrium _____

diastole _____

carcinoma operabile _____

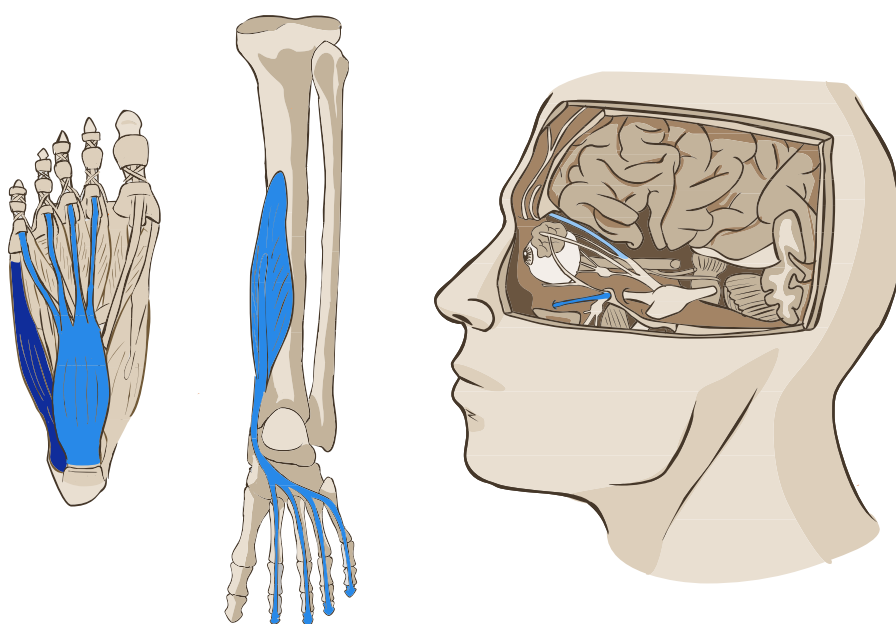
cura praeoperativa _____

glandulae exocrinae _____

sympathia _____

nervus infraorbitalis _____

musculus flexor digitorum brevis _____

5. K LATINSKÉMU PREFIXU PŘIŘAĎTE ŘECKÝ PREFIX Z RÁMEČKU A UVEĎTE JEJICH SPOLEČNÝ VÝZNAM:

	HYPER-	ENDO-	A-	ANTI-	PERI-	SYN-	HYPO-	EXO-	META-	APO-
intra-										
circum-										
con-										
contra-										
de-										
extra-										
in-										
post-										
sub-										
super-/supra-										

6. ODDĚLTE PREFIXY SVISLOU ČÁROU A ZAKROUŽKUJTE JEJICH SPRÁVNÝ VÝZNAM:

anamnesis:	1. znovu, opět	2. roz	3. mezi
diagnosis:	1. roz-	2. skrz	3. mezi
diaphragma:	1. roz-	2. skrz	
distensio:	1. roz-	2. zápor	
hypovitaminosis:	1. pod, dole	2. nižší stupeň	
incontinentia:	1. v, dovnitř	2. zápor	
intoxicatio:	1. v, dovnitř	2. zápor	
paranasalis:	1. při, vedle	2. podobnost	
paratyphus:	1. při, vedle	2. podobnost	
pertussis:	1. skrz, přes	2. vysoký stupeň	
retentio:	1. znovu, opět	2. zpět	
subluxatio:	1. pod, dole	2. nižší stupeň	

7. POMOCÍ PŘEDPONY *PERI-* TVOŘTE TERMÍNY PODLE VZORU:

odus, odontos (řec. zub)	<u>periodontium</u>	ozubice
chondros (řec. chrupavka)	_____	ochrustavice (obal chrupavky)
kardia (řec. srdce)	_____	osrdečník
osteon (řec. kost)	_____	okostice
tendo	_____	vazivo obklopující šlachu
metra (řec. děloha)	_____	pobřišnicový obal dělohy
cranium	_____	olebečnice (zevní okostice lebky)

6. DO TABULKY ROZŘAĎTE SUFIXY PODLE JEJICH MOŽNÝCH VÝZNAMŮ:

-ALIS	-ANEUS	-ARIS	-ATUS	-BILIS	-(C)ULUS	-ELLUS	-EUS	-IA
-IASIS	-ICUS	-IDEUS	-ILIS	-IO	-ISMUS	-ITAS	-ITIS	-OLUS
-OMA	-OMATOSIS	-OR	-OSIS	-OSUS	-OSUS	-URA	-OSUS	

činitel	_____
činnost, výsledek činnost	_____
hojnost	_____
možnost, schopnost	_____
onemocnění	_____
opatřený něčím	_____
podobnost	_____
vlastnost, stav	_____
vztah, příslušnost	_____
zdrobnělina	_____

9. OD DANÝCH TERMÍNŮ UTVOŘTE NÁZVY ZÁNĚTLIVÝCH ONEMOCNĚNÍ A SPOJTE JE S PŘEDLOŽKOU:

ARTHRON (KLOUB)	<i>arthritis</i>	post <i>arthritidem</i>
MYOCARDIUM		cum
GINGIVA		contra
NEPHROS		e
ENCEPHALON		status post
LARYNX		in
SINUS		ante

9.1. OD DANÝCH TERMÍNŮ UTVOŘTE NÁZVY NEZÁNĚTLIVÝCH ONEMOCNĚNÍ A SPOJTE JE S PŘEDLOŽKOU:

ARTHRON	<i>arthrosis</i>	status post <i>arthrosim</i>
NEPHROS		in
HEPAR		propter
DERMA		sine
SPONDYLUS		post
NEURON		contra
PSYCHE		cum

9.2. OD DANÝCH TERMÍNŮ UTVOŘTE NÁZVY NÁDOROVÝCH ONEMOCNĚNÍ A SPOJTE JE S PŘEDLOŽKOU:

ADEN (ŽLÁZA)	<i>adenoma</i>	contra <i>adenoma</i>
HEPAR		cum
FIBRA		excisio
OSTEON (KOST)		extra
MYS (SVAL)		in

CHONDROS (CHRUPAVKA)

LIPOS (TUK)

e_____

propter_____

10. OD NÁSLEDUJÍCÍCH SLOV ODVOZUJTE POMOCÍ PREFIXŮ A SUFIXŮ VÝRAZY DANÉHO VÝZNAMU:

activus	nečinný aktivita nečinnost
---------	----------------------------------

vena	žilní žilka nitrožilní mezižilní
------	---

tendo	šlachový zánět šlachy mezišlachový podšlachový nitrošlachový
-------	--

mobilis	nepohyblivý pohyblivost nepohyblivost
---------	---

caput	hlavička hlavový/hlavní týl týlní opatřený hlavou
-------	---

operatio	operační	_____
	operovatelný	_____
	předoperační	_____
	neoperovatelný	_____
	pooperační	_____

11. DOPLŇTE DO DIAGNÓZ VYNECHANÉ VÝRAZY (VYBÍREJTE Z NABÍDKY V RÁMEČKU, UVEĎTE GRAMATICKY SPRÁVNÝ TVAR) A PŘELOŽTE:

ARTERIALIS	CLAVICULA	COXARTHROSIS	COR	L. DX.	LOBUS
MELANOMA	FRONTALIS	FRACTURA	DISTENSIO		

Tumor _____ sup. pulm. l. dx.

Dysfunctio atrii _____ l. sin.

Tu cutis brachii et femoris _____

St. p. fracturam _____ l. sin.

_____ olecrani ulnae sin. et subcapitalis radii sin.

Contusio capitis reg. _____ l. sin.

_____ malignum cruris l. sin. in anam., stp. excisionem latam

_____ ligamentorum columnae vertebralis cervicalis v.s.

_____ bilat. gr. II.

12. NA KAŽDÉM ŘÁDKU PODTRHNĚTE SLOVO, KTERÉ MEZI OSTATNÍ VÝZNAMOVĚ NEPATŘÍ:

arthrosis prognosis nephrosis psychosis spondylosis tuberculosis dermatosis

fibroma myoma osteoma sarcoma lipoma adenoma symptoma

ophthalmia appendicitis cervicitis myitis sitis tendinitis pneumonia

13. POMOCÍ PŘEDPON (POPŘ. TAKÉ PŘÍPON) ODVOĎTE TERMÍNY OD PŘEDEPSANÝCH ŘECKÝCH ZÁKLADŮ (SPRÁVNOST SI OVĚŘTE V CENTRÁLNÍM SLOVNÍKU):

encephalon (mozek)	mezimozek zadní mozek střední mozek	_____
tonia (od tonos – napětí)	zvýšený tlak snížený tlak ztráta napětí svalů	_____
physis (od fyein – růst)	(mozkový) podvěsek výrůstek, hrbolek kosti konec dlouhé kosti střední část dlouhé kosti kostěný srůst, spona	_____
parasitus (cizopasník)	parazit žijící uvnitř těla hostitele parazit žijící na povrchu těla působící proti parazitům	_____
-aemia (od haima – krev)	chudokrevnost překrvení snížené množství krve	_____

stasis (stání, zastavení)	druhotné chorobné ložisko rozestup (např. svalů) neschopnost stát	_____
-pnoe (od pnoe – dýchání)	dušnost, namáhavé dýchání zástava dechu normální, pravidelné dýchání	_____
-cardium (od kardiā – srdce)	přísrdečník osrdečník srdeční nitroblána	_____

14. VYTVOŘTE Z ŘADY SLOV JEDEN VÍCESLOVNÝ TERMÍN PŘIPOJENÍM NÁLEŽITÝCH PÁDOVÝCH KONCOVEK (POŘADÍ SLOV NEMĚŇTE):

Symptoma (pl.) arthritis rheumaticus

Dystrophia musculus (pl.) progressivus

Status post operatio myomatosis uterus

Dolor (pl.) epigastrium et hypogastrium latus dexter in graviditas

Fractura crus dexter osteosynthesis fibula et tibia curatus

Subluxatio endoprothesis totalis coxa latus sinister

15. ODHADNĚTE VÝZNAM NÁSLEDUJÍCÍCH USTÁLENÝCH OBRATŮ:

in absentia _____

primo loco _____

per vias naturales _____

intra muros _____

vita minima _____

mens sana in corpore sano _____

SLOVNÍ ZÁSOKA

āctīvus, a, um	aktivní, činný	empyēma, matis, n.	tělesná dutina
adenōma, matis, n.	nezhoubný nádor ze žlázového epitelu	endoderma, matis, n.	vyplněná hnisem
alcoholicus, a, um	alkoholický, lihový	endomētrium, iī, n.	vnitřní zárodečný list
anaesthēsia, ae, f.	z necitlivění	epigastrium, iī, n.	děložní sliznice
anoxia, ae, f.	nepřítomnost kyslíku	epiglōttis, ttidis, f.	nadbřišek
antibioticum, ī, n.	antibiotikum	epiphysis, is, f.	hrtanová příklopka
anūria, ae, f.	zástava/porucha tvorby, vylučování moči	exōcrīnus, a, um	1. výrůstek, hrbol; 2. konec dlouhé kosti, epifýza
aponeurōsis, is, f.	šlachová blána (plošně rozprostřená)		s vnější sekrecí, exokrinní (se samostatným vývodem na povrch těla nebo do dutiny orgánu)
artēriālis, e	tepenný	fibra, ae, f.	vlákn
arthrōsis, is, f.	nezánětlivé degenerativní onemocnění kloubu, artróza	fibrōma, matis, n.	nezhoubný nádor z vazivové tkáně
atrophia, ae, f.	nevýživa, zmenšení (orgánu), úbytek (tkáně)	fibrōsus, a, um	vazivový
bronchītis, itidis, f.	záněť průdušek	gingīva, ae, f.	dáseň
carcinōmatōsis, is, f.	nádorový rozsev (rozsev drobných ložisek nádoru)	gravida, ae, f.	těhotná
carcinōmatōsus, a, um	rakovinný, rakovinový	hyperemesis, is, f.	neutišitelné zvracení
cataracta, ae, f.	šedý zákal	hypertēnsiō, ōnis, f. (hypertonia, ae, f.)	1. vysoký tlak, 2. zvýšené svalové napětí
catarrhus, ī, m.	katar (typ povrchového zánětu sliznic provázený značnou tvorbou sekretu)	hypofūctiō, ōnis, f.	snížená činnost (některého orgánu)
cerebellum, ī, n.	mozeček	hypogastrium, iī, n.	podbřišek
comminutīvus, a, um	tříštivý	hypophysis, is, f.	mozkový podvěsek, hypofýza
cūra, ae, f.	péče, starost	hypotēnsiō, ōnis, f. (hypotonia, ae, f.)	1. nízký tlak; 2. snížené svalové napětí
cūrātus, a, um	ošetřený, léčený	hypovitaminōsis, is, f.	snížené množství vitamínů v organismu
diagnōsis, is, f.	diagnóza (rozpoznání, určení)	ināctīvitās, ātis, f.	nečinnost, klid
diaphragma, matis, n.	1. bránice; 2. mezistěna, přepážka; 3. dno	īnfaustus, a, um	nepříznivý
diaphysis, is, f.	střední část dlouhé kosti, diafýza	intoxicātiō, ōnis, f.	otrava
diencephalon, ī, n.	mezimozek	lipōma, matis, n.	nezhoubný nádor z tukové tkáně
dysaesthēsia, ae, f.	porucha citlivosti	lipōmatōsis, is, f.	nadměrné zmnožení tukové tkáně v orgánech
dystrophia, ae, f.	porucha výživy	locālis, e	místní
ectoderma, matis, n.	vnější zárodečný list		
ectopia, ae, f.	výskyt orgánu mimo obvyklé místo		

melanōma, atis, n.	melanom (zhoubný kožní nádor složený z melanoblastů)	prōgressīvus, a, um	postupující, pokračující
mesencephalon, ī, n.	střední mozek	psŷchē, ēs, f.	duše
metatarsālis, e	nártní, týkající se nártu	pūrulentus, a, um	hnisavý
metencephalon, ī, n.	zadní mozek	rheumaticus, a, um	revmatický, vztahující se k revmatismu
myītis, ītidis, f.	zánět svalu	sarcōma, matis, n.	sarkom (zhoubný nádor z pojivové tkáně)
myōma, matis, n.	nezhoubný nádor ze svaloviny	secundārius, a, um	druhotný, sekundární
myōmatōsis, is, f.	mnohonásobný výskyt nádorů ze svalové tkáně	senīlis, e	stařecký
myomētrium, īī, n.	děložní svalovina	serōsus, a, um	bohatý na sérum, serózní
necrōsis, is, f.	místní odumření tkáně	sinusītis, tidis, f.	zánět dutin
nephros, ī, m.	ledvina	spondylus, ī, m.	obratel
neuron, ī, n.	nervová buňka	stenōsis, is, f.	zúžení
ophthalmia, ae, f.	zánět oka	subaciditās, ātis, f.	snížená kyselost
paramētrium, īī, n.	děložní vazivo	subacūtus, a, um	méně náhlý
paranāsālis, e	ležící v okolí nosu nebo nosní dutiny	subcapitālis, e	podhlavičkový, ležící pod hlavou/hlavičkou
paratŷphus, ī, m.	infekční nemocnění podobné tyfu	subdūrālis, e	subdurální (ležící pod tvrdou mozkovou plenou)
parodontōsis, is, f.	onemocnění tkáně v okolí zubu	sympathia, ae, f.	náklonnost, sympatie
parōtis, tidis, f.	příušní žláza	symphysis, is, f.	kostěný srůst, spona
parōtītis, ītidis, f.	zánět příušní žlázy	synarthrōsis, is, f.	pevný kloub (spojení kostí bez kloubní dutiny)
perimētrium, īī, n.	pobříšnicový obal dělohy	synchondrōsis, is, f.	chrupavčité spojení kostí
periodontium, īī, n.	ozubice	syndesmōsis, is, f.	vazivové spojení kostí
periost(e)ālis, e	týkající se okostice, periost(e)ální	thrombōsis, is, f.	trombóza (srážení krve v cévách)
periosteum, ī, n.	okostice	thyroīdeus, a, um	štítný, týkající se štítné žlázy
peritonēum, ī, n.	pobříšnice	ulcerōsus, a, um	vředovitý, vředový
pleurītis, ītidis, f.	zánět pohrudnice	vāsculāris, e	cévní
pneumonia, ae, f.	zánět/zápal plic	vīscerālis, e	útrobní, týkající se vnitřních orgánů
prognōsis, is, f.	předpověď	vīta-minum, ī, n.	vitamin

LEKCE 10

GRAMATICKÉ PENZUM

slovotvorba: skládání slov

CÍLE LEKCE

analyzovat strukturu kompozit v klinických i anatomických termínech

porozumět významu lékařských termínů na základě znalostí principů slovtvorby

CVIČENÍ

1. PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

Ca coli sigmoidei chemoterapia curatum _____

Paraplegia, st. p. fr. C6 _____

Tracheostomia propter insufficientiam respiratoriam chronicam _____

Contusio hemithoracis l. dx. _____

Cystectomy ovarii l. sin. cum salpingectomy l. sin. _____

St. p. lithotrypsism propter nephrolithiasim l. dx. _____

Tachycardia matris in grav. hebd. 39+3 _____

Insufficiencia anastomoseos post hemicolectomiam l. dx. _____

Pneumothorax l. sin. posttraumaticus _____

2. PŘELOŽTE DO LATINY:

Chronická bolest v bederní oblasti na pravé straně _____

Podezření na nespecifikované onemocnění slinivky břišní _____

Stav po otevření močových kámenů kvůli močovými kamenům _____

Vyříznutí melanomu v hrudní oblasti roku 2009 _____

Stav po opakovaném krvácení tenkého střeva a po vynětí žlučníku _____

Operační odnětí dělohy a plastická operace kýly v jizvě po laparotomii _____

Chemo- a radioterapie po odnětí levého prsu kvůli rakovině _____

Podchlazení a omrzliny prstů na dolních končetinách _____

Akutní zánět středního ucha vpravo _____

3. K LATINSKÝM TERMÍNŮM PRO ANATOMICKÉ STRUKTURY VYHLEDEJTE VÝZNAMOVĚ EKVIVALENTNÍ ŘECKÝ VÝRAZ:

glandula

manus

vagina

labium

musculus

cutis

lingua

uterus

medulla

vas

nasus

viscera

cartilago

vertebra

splanchna

cheilos

rhis (rhin-)

cheir

myelos

mys-

angeion

aden

spondylos

chondros

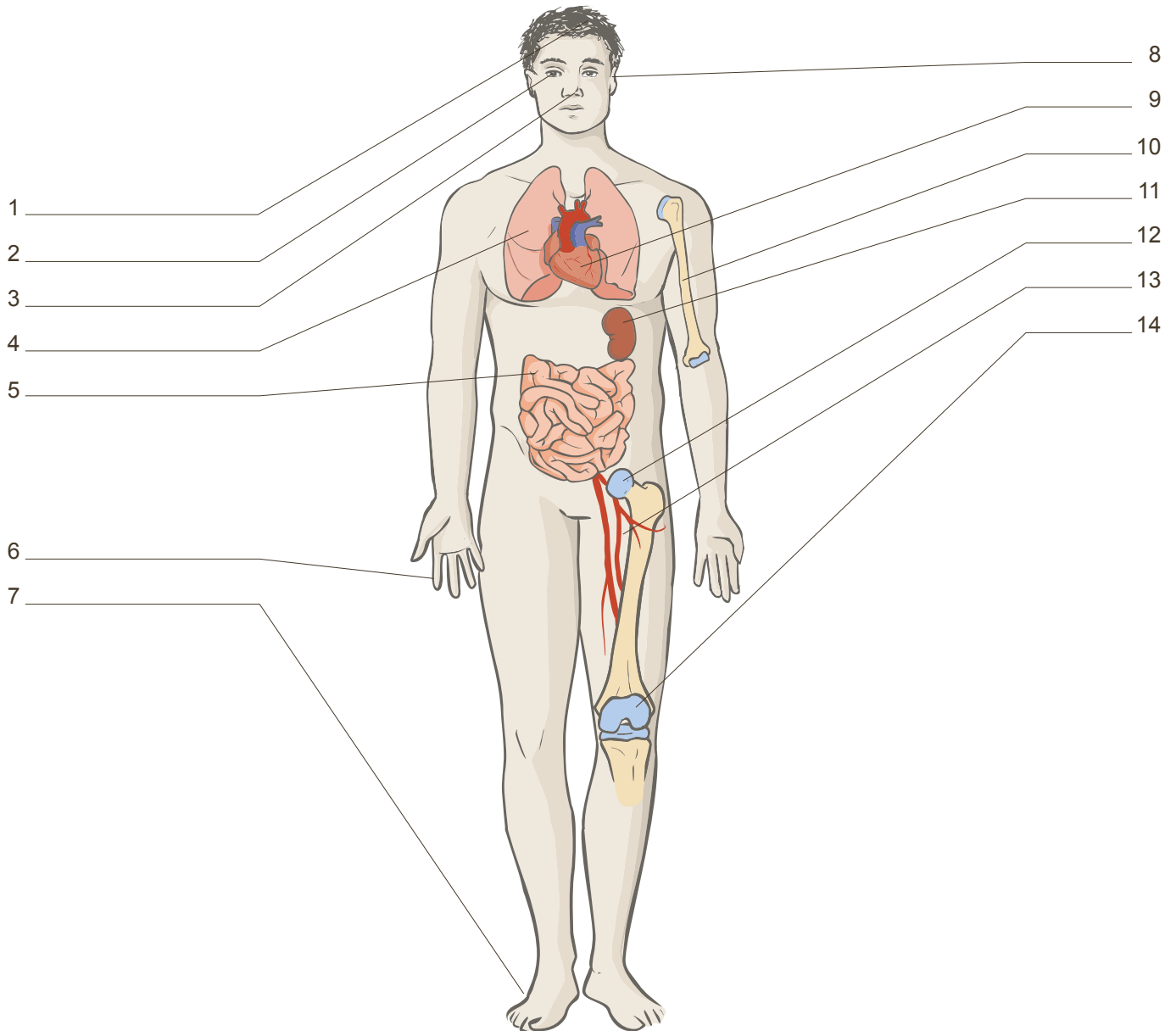
hystera

kolpos

glossa

derma

4. DOPLŇTE K LATINSKÝM TERMÍNŮM JEJICH ŘECKÉ EKVIVALENTY A ODPOVÍDAJÍCÍ ČÍSLO Z OBRÁZKU:

auris	()	pes	()
caput	()	pulmo	()
articulatio	()	oculus	()
cor	()	os	()
digitus	()	ren	()
intestinum tenue	()	vena	()
genu	()	nasus	()

5. ANALYZUJTE TERMÍNY PO SLOVOTVORNÉ STRÁNCE A ODHADNĚTE JEJICH VÝZNAM:

kompozitum	slovotvorná analýza	překlad
HYPOGLYCAEMIA	<i>hypo-glyc-aem-ia</i>	<i>snížená hladina cukru v krvi</i>
CEPHALALGIA		
CHOLECYSTOLITHIASIS		
MYODYSTROPHIA		
NEUROPATHIA		
ANDROPHOBIA		
CHEILOGNATHOPALATOSCHISIS		
ENCEPHALODYSPLASIA		
HYDRORRHOEA		
RHINORRHAGIA		
PANCREATOLYSIS		
NEPHROPTOSIS		
PYODERMATITIS		
HYPERPYREXIA		
HAEMOSTASIA		

6. OD ŘECKÉHO VÝRAZU *GASTER* VYTVÁŘEJTE KLINICKÉ TERMÍNY V POŽADOVANÉM VÝZNAMU:

_____ krvácení ze žaludku	_____ zánět žaludku
_____ bolest žaludku	_____ ztráta napětí žaludku
_____ křeč žaludku	_____ blíže neurčené onemocnění žaludku
_____ pokles žaludku	_____ ochrnutí žaludku

7. SPOJTE SLOVA S OPAČNÝM VÝZNAMEM:

bradys

leukos

oligos

megalos

skleros

hemi-

melanos

malakos

pan

tachys

polys

mikros

8. Z UVEDENÝCH SLOV VYTVOŘTE TERMÍN S POŽADOVANÝM VÝZNAMEM. POŘADÍ SLOV NEMĚŇTE:

erythros + kytos + lysis rozpad červených krvinek

isos + hydor + haima normální obsah tekutin v cévách

oligos + daktylos vrozený menší počet prstů

pseudes + tumor útvar podobný nádoru

polys + neuron + pathos současné onemocnění více periferních nervů

chole + kystis + ptosis pokles žlučníku

mastos + odyne bolest prsní žlázy

9. S POMOCÍ SLOV UVEDENÝCH V RÁMEČKU VYTVOŘTE KOMPOZITUM S POŽADOVANÝM VÝZNAMEM DLE DEFINIC. K JEDNÉ DEFINICI CHYBÍ ADEKVÁTNÍ TERMÍN V RÁMEČKU, VÝRAZ DOPLŇTE:

TOMIA

ECTOMIA

STOMIA

GRAPHIA

THERAPIA

STOMOSIS

SCOPIA

METRIA

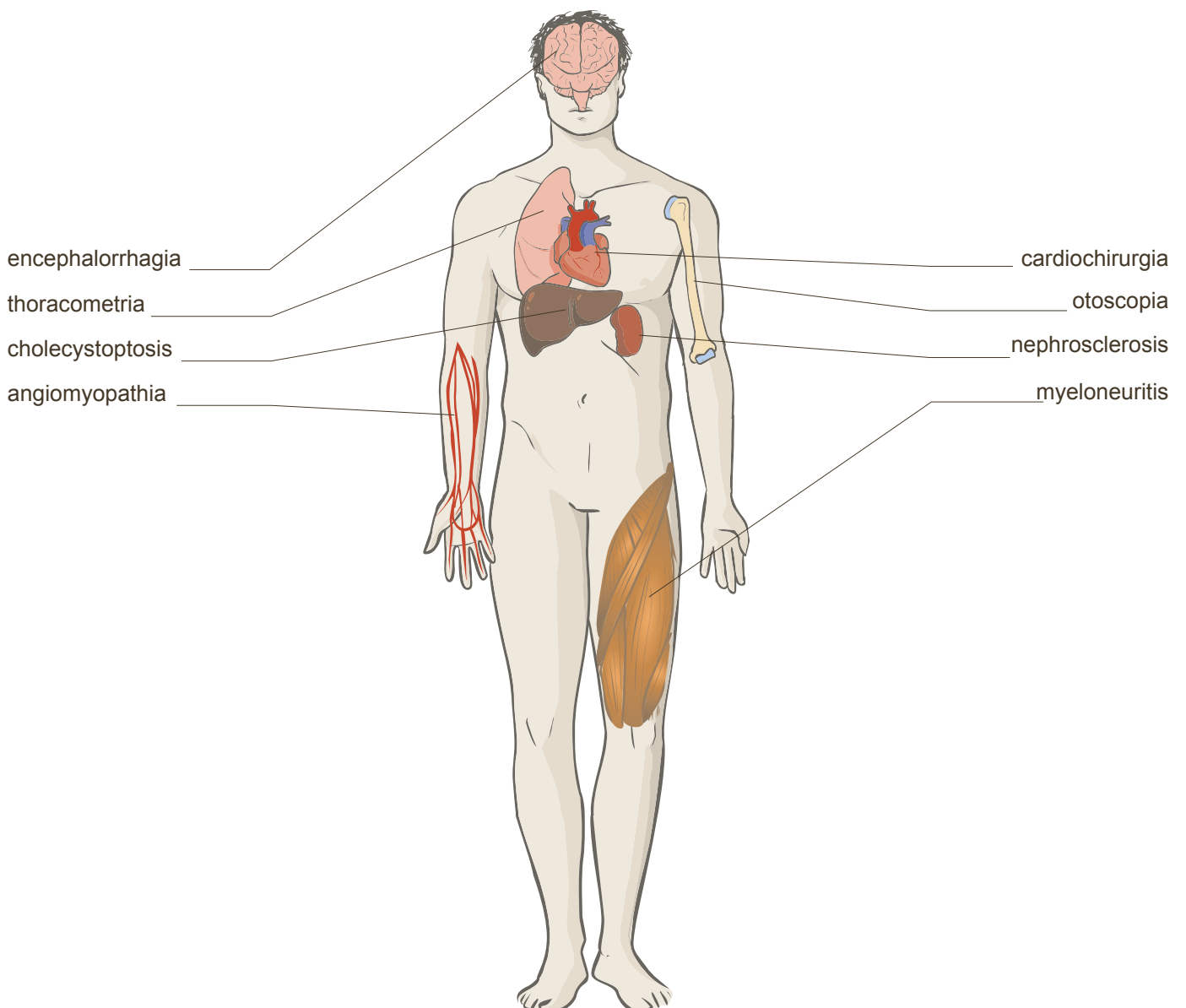
1. chirurgické spojení dvou částí střev

2. měření rozměrů hlavy (lebky)

3. Electro-..... neurologická vyšetřovací metoda zaznamenávající mozkové potenciály a jejich proměny v čase a prostoru (EEG)

4. _____ chirurgické vynětí žlučníku
5. _____ léčení choroby ozařováním
6. _____ chirurgické vyústění žaludku navenek (zavedení žaludeční píštěle s vyústěním na kůži – kvůli umělé výživě)
7. _____ endoskopická metoda k vyšetření tlustého střeva
8. _____ chirurgická operace spočívající v napravení defektu rtu
9. _____ chirurgické otevření červovitého přívěsku

10. U KTERÝCH TERMÍNŮ ŠIPKA SMĚRUJE K NÁLEŽITÉMU ORGÁNU NEBO ČÁSTI TĚLA?

11. DOPLŇTE VHODNÉ TERMÍNY S ŘECKÝM ZÁKLADEM *-LOGIA*:

Nauka o svalech se latinsky nazývá _____ *logia*.

Nauka o vnitřních orgánech je známá jako _____ *logia*.

Nauce o kostech říkáme v medicíně _____ *logia*.

Nauka o cévách se jmenuje _____ *logia*.

Lékařský obor, který se zabývá úrazy a poraněními, se nazývá _____ *logia*.

Oboru, jenž se zabývá chorobami uší, krku a nosu, říkáme _____ *logia*.

Lékařská disciplína, která se zabývá krví a jejími chorobami, je známa jako _____ *logia*.

Odvětví medicíny, jež se zabývá srdcem a srdečními chorobami, se jmenuje _____ *logia*.

Specializace, která se zabývá okem a jeho chorobami, je zvána _____ *logia*.

SLOVNÍ ZÁSoba

chēmotherapia, ae, f.	léčení chemickými prostředky, chemoterapie	pānhysterectomia, ae, f.	vynětí celé dělohy včetně krčku
cholēcystectomy, ae, f.	vynětí žlučníku	paraplēgia, ae, f.	oboustranná obrna, úplné ochrnutí dolních končetin
cystectomy, ae, f.	1. vynětí močového měchýře; 2. odstranění cysty	pneumothōrāx, ācis, m.	vzduch v pohrudniční dutině, pneumotorax
enterorrhagia, ae, f.	krvácení ze střeva	radiotherapia, ae, f.	léčení choroby ozařováním, radioterapie
hēmīcōlectomia, ae, f.	odnětí poloviny tlustého střeva	respīrātōrius, a, um	dýchací, respirační
hēmīthōrāx, ācis, m.	polovina hrudníku, jedna strana hrudníku	salpingectomy, ae, f.	vynětí vejcovodu
hernioplastica, ae, f.	plastická operace kýly	tachycardia, ae, f.	zrychlení srdeční činnosti na 90 tepů za minutu, tachykardie
hypothermia, ae, f.	nízká tělesná teplota	trachēostomia, ae, f.	vyústění průdušnice navenek
laparotomia, ae, f.	otevření břišní dutiny	ūrētēr, ēris, m.	močovod
lithothrypsis/lithotripsis, is, f.	rozdrcení kamenů v močovém měchýři	ūrētērotomia, ae, f.	protětí nebo otevření močovodu
lumbalgia, ae, f.	bolest v krajině křížové	vīscera, um, n. (pouze pl.)	vnitřnosti
mastectomy, ae, f.	chirurgické odstranění prsu		
nephrolithiāsis, is, f.	ledvinové kameny		
ōtītis, ōtītīdis, f.	zánět ucha		
pāncreatopathia, ae, f.	blíže nespecifikované onemocnění slinivky břišní		

ČASTO POUŽÍVANÉ ZKRATKY

abl./ABL.	ablativ, 6. pád	
akuz./ak./AK.	akuzativ, 4. pád	
adj./A/a.	adjektivum, přídavné jméno	
angl.	anglický/anglicky	
čes.	český/česky	
dosl.	doslovně	
deklin.	deklinace, skloňování	
fem./F/f.	femininum, ženský rod	
gen.	genitiv, 2. pád	
mask./M/m.	maskulinum, mužský rod	
MKN	Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů	
I./lat.	latinský/latinsky	
např.	například	
neutr./N/n.	neutrum, střední rod	
nom.	nominativ, 1. pád	
pl.	plurál, množné číslo	
prep.	prepozice, předložka	
ř./řec.	řecký/řecky	
sg.	singulár, jednotné číslo	
srov.	srovnej	
subst./S/s.	substantivum, podstatné jméno	
TA	Terminologia anatomica, 1998 (platná verze anatomického názvosloví)	
a./aa.	arteria, ae, f.	tepna/tepny
(in) anam.	anamnesis, is, f.	anamnéza/ v anamnéze
ant.	anterior, ius	přední
art.	articulatio, onis, f.	klobouk
bilat.	bilateralis, e	oboustranný, oboustranně
CA/ca	carcinoma, matis, n.	rakovina
DM	diabetes mellitus	cukrovka
dx.	dexter, tra, trum	pravý
extr.	extremitas, atis, f.	končetina
fr./fract.	fractura, ae, f.	zlomenina
gr.	gradus, us, m.	stupeň
grav.	graviditas, atis, f.	těhotenství
CHT	chemotherapia, ae, f.	chemoterapie
inf.	inferior, ius	dolní
in grav. hebd.	in graviditatis hebdomade	v týdnu těhotenství
insuff.	insufficiencia, ae, f.	nedostatečnost
lig./ligg.	ligamentum, i, n.	vaz/vazy

I. dx.	lateris dextri	na pravé straně, vpravo, pravý
I. sin.	lateris sinistri	na levé straně, vlevo, levý
I. utr.	lateris utriusque	na obou stranách, oboustranný
m./mm.	musculus, i, m	sval/svaly
meta	metastasis, is, f.	metastázy
n./nn.	nervus, i, m.	nerv/nervy
OS	osteosynthesis, is. f.	osteosyntéza
post.	posterior, ius	zadní
RT	radiotherapia, ae, f.	radioterapie
sin.	sinister, tra, trum	levý
St. p. / st. post	status post	stav po
sup.	superior, ius	horní
susp.	suspectus, a, um / suspicio, onis, f.	podezření na
TBC/tbc	tuberculosis, is, f.	tuberkulóza
TU	tumor, oris, m.	nádor
v./vv.	vena, ae, f.	žíla/žíly
vs.	verisimiliter	pravděpodobně

LATINSKO-ČESKÝ SLOVNÍK

Číslo odkazuje na lekci, v níž se slovo objevilo poprvé. Slova označená nulou jsou zahrnuta v úvodním procvičování výslovnosti. Slova označená písmenem G se vyskytují pouze v gramatické části učebnice.

A

ā, ab (+ABL.) 8	od
abdōmen, minis, n. 3	břicho
abdōminālis, e 4	břišní
abductiō, ōnis, f. G	odtažení
abductor, ōris, m. (mūsculus) 3	odtahovač (sval)
ablātiō, ōnis, f. 7	odnětí, snětí
abortus, ūs, m. 8	potrat
abruptiō, ōnis, f. 8	odtržení, odlomení
abscessus, ūs, m. 8	absces (dutina vzniklá zánětem a vyplněná hnisem)
absentia, ae, f. 9	nepřítomnost, vzdálenost, absence
abūsus, ūs, m. 8	nadměrné užívání, zneužívání
accessōrius, a, um 2	přídavný, vedlejší
aciditās, ātis, f. G	kyselost
āctīvitās, ātis, f. 9	činnost, jednání, aktivita
āctīvus, a, um 9	aktivní, činný
acūsticus, a, um 6	sluchový
meātus acūsticus 6	zvukovod
acūtus, a, um 4	prudký, náhlý, akutní
ad (+AK.) 7	k, do, při
adductor, ōris, m. (mūsculus) 3	přítahovač (sval)
adenōma, atis, n. 9	nezhoubný nádor ze žláзовého epitelu
adhaesiō, ōnis, f. G	přilnavost, srůst
aditus, ūs, m. 6	vchod, vstup
(a)ethanolum, ī, n. 8	etanol, etylalkohol
(a)ethylicus, a, um 8	alkoholový, související s etylalkoholem
afferēns, ntis G	přinášející, přívodný
āla, ae, f. 2	křídlo, oddíl, část
alcoholicus, a, um 9	alkoholický, lihový
alcoholismus, ī, m. G	nadměrné užívání alkoholu
aliēnus, a, um 7	cizí
amputātiō, ōnis, f. 7	amputace (operativní odnětí části těla)
anaemia, ae, f. 8	chudokrevnost, anémie
anaesthēsia, ae, f. 9	znecitlivění
analysis, is, f. G	rozklad

anamnēsis, is, f. 8	předchorobí (dosl. rozpomenutí), anamnéza
<i>in anamnēsī 8</i>	v předchorobí (pacienta)
anastomōsis, is, f. 10	spojení, propojení
androphobia, ae, f. 10	androfobie, chorobný strach žen před muži
angiographia, ae, f. G	rentgenové znázornění cév
angiologia, ae, f. 10	nauka o cévách, angiologie
angiomyopathia, ae, f. 10	nespecifikované onemocnění hladkého svalstva stěny některých cév
angulus, ī, m. 2	1. úhel; 2. koutek
annus, ī, m. 7	rok
anōmalia, ae, f. 2	nepřítomnost, odchylka od normy, anomálie
anoxia, ae, f. 9	nepřítomnost kyslíku
ante (+AK.) 7	před
antebrachiālis, e 6	předloketní
antebrachium, īī, n. 2	předloktí
antepositiō, ōnis, f. 8	chirurgické uložení orgánů dopředu
anterior, anterior (gen. anteriōris) 5	přední
anthrōpometria, ae, f. G	antropometrie, měření různých rozměrů lidského těla
antibioticum, ī, n. 9	antibiotikum
antiparasitīcus, a, um 9	působící proti parazitům, antiparazitický
antipathia, ae, f. 9	odpor, nechuť, antipatie
antisēpsis, is, f. G	ničení choroboplodných zárodků dezinfekcí
anulāris, e 4	prstencový, kruhový
<i>digitus anulāris 4</i>	prsteníček
anūria, ae, f. 9	zástava močení a tvorby moči
ānus, ī, m. 3	řitní otvor, řiť
aorta, ae, f. 1	srdečnice
aorticus, a, um 6	srdečnicový
apertus, a, um 7	otevřený
apex, apicis, m. 3	hrot, vrchol
apnoē, ēs, f. 7	zástava dechu
aponeurōsis, is, f. 9	šlachová blána (plošně rozprostřená)
aponeurōticus, a, um 2	týkající se ploché šlachy, aponeurotický
<i>galea aponeurotica 2</i>	plochá šlacha na temeni hlavy
apophysis, is, f. 9	výrůstek, hrbolek (kosti)
apparātus, ūs, m. 6	soustava, ústrojí
appendectomia, ae, f. 7	chirurgické vynětí červovitého výběžku
appendicitis, ītidis, f. 7	zánět červovitého výběžku slepého střeva
appendicotomia, ae, f. 10	chirurgické otevření červovitého přívěsku
appendix, īcis, f. 7	přívěsek
<i>appendix vermiformis 7</i>	červovitý výběžek slepého střeva
aquaeductus, ūs, m. 0	vodovod, mokovod
arcus, ūs, m. 6	oblouk
āreola, ae, f. 1	dvorec (dvoreček)
artēria, ae, f. 1	tepna

artēriālis, e 9	tepenný
artēriola, ae, f. 6	tepénka
arthrītis, ītidis, f. 7	zánět kloubu
arthrōsis, is, f. 9	nezánětlivé degenerativní onemocnění kloubu, artróza
articulāris, e 4	kloubní
articulātiō, ōnis, f. 3	kloub
articulātiō tālocrūrālis 8	hlezenní kloub
articulus, ī, m. 4	kloub
ascendēns, entis 4	stoupající, vzestupný
astasia, ae, f. 9	neschopnost stát
āsthma, atis, n. 7	astma (onemocnění charakterizované záchvatovou dušností)
atlantooccipitālis, e G	nosičotýlní
atlas, atlantis, m. 3	nosič
atonia, ae, f. 9	ztráta napětí svalů, svalová ochablost
ātrium, īī, n. 3	síň, předsíň
atrophia, ae, f. 9	nevýživa, zmenšení (orgánu), úbytek (tkáně)
audītīvus, a, um 2	sluchový
audītus, ūs, m. 6	sluch
auriculāris, e 6	ušní, boltcový
auris, is, f. 3	ucho
axilla, ae, f. 2	podpažní jáma, podpaží
axis, is, m. 3	osa; čepovec

B

basālis, e 4	spodinový, základnový (patřící k základně)
basis, is, f. 3	základna
benignus, a, um 7	nezhoubný
biceps, bicipitis 4	dvojhlavý
bifidus, a, um 2	dvojklaný
spīna bifida 2	rozštěp páteře
bilaterālis, e 8	oboustranný
biliāris, e 4	žlučový
bīlifer(us), a, um G	žlučovodný
bradypnoē, ēs, f. G	zpomalené dýchání
brachiālis, e 6	pažní
brachium, īī, n. 2	paže
brevis, e 4	krátký
bronchiālis, e 7	průduškový
bronchītis, ītidis, f. 9	zánět průdušek
bronchospasmus, ī, m. G	průdušková křeč

bucca, ae, f. 2	tvář, líce
bulbus, ī, m. 2	koule, bulva
bursa, ae, f. 2	váček

C

caecus, a, um 3	slepý
caesareus, a, um 7	císařský
sectiō caesarea 7	císařský řez
calcāneus, ea, eum 3	patní
calcāneus, ī, m. 3	patní kost
tendō calcāneus (Achillis) 3	Achillova šlacha
calcar, āris n. 3	ostruha
calculus, ī, m. 7	kámen, kamének
canāliculus, ī, m. 6	kanálek
canālis, is, m. 3	kanál
cancer, crī, m. 3	rakovina
canīnus, a, um 3	1. psí; 2. týkající se špičáku
dēns canīnus 3	špičák
capitālis, e 4	1. hlavový; 2. hlavní
capitātus, a, um 9	opatřený hlavou, hlavatý
capitulum, ī, n. 6	hlavička, hlavice
capsula, ae, f. 0	pouzdro, obal, kapsa, kapsle, tobolka
caput, capitis, n. 3	hlava
carcinōma, atis, n. 7	rakovina; zhoubný epitelový nádor
carcinōmatōsis, is, f. 9	nádorový rozsev (rozsev drobných ložisek nádoru)
carcinōmatōsus, a, um 9	rakovinný
cardiochīrurgia, ae, f. 10	srdeční chirurgie, kardiochirurgie
cardiologia, ae, f. 10	nauka o srdci a srdečních chorobách, kardiologie
cariēs, ēī, f. 7	kaz (zubní)
carōticus, a, um 6	krkavicový (vztahující se ke krkavici)
carōtis, carōtidis, f. 4	krkavice, krční tepna
carpālis, e 5	zápěstní
carpus, ī, m. 2	zápěstí
cartilāgineus, a, um 4	chrupavčitý
cartilāgō, ginis, f. 3	chrupavka
cataracta, ae, f. 9	šedý zákal
catarrhus, ī, m. 9	katar (typ povrchového zánětu sliznic provázený značnou tvorbou sekretu)
cauda, ae, f. 4	ocas, ohon
caudālis, e 4	1. ocasový; 2. dolní, směrem k dolnímu konci páteře

caudātus, a, um	G	opatřený ocasem, ocasatý
cavitās, ātis, f.	3	dutina
cavus, a, um	5	duť
cellula, ae, f.	2	buňka, komůrka, dutinka
centrālis, e	5	střední, ústřední, centrální
centrum, ī, n.	0	střed, středisko, centrum
cephalgia, ae, f.	10	bolest hlavy
cephalometria, ae, f.	10	měření rozměrů hlavy (lebky)
cerebellum, ī, n.	6	mozeček
cerebrālis, e	4	mozkový
cerebrum, ī, n.	2	mozek
cervīcālis, e	4	krční, hrdelní, šíjový
cervīcītis, ītidis, f.	7	zánět sliznice děložního hrdla
cervīx, īcis, f.	3	krk, krček
chamomilla, ae, f.	0	heřmáněk
charta, ae, f.	0	papír, papírový obal pro léky
cheiloplastica, ae, f.	10	chirurgická operace spočívající v napravení defektu rtu
cheilorrhaphia, ae, f.	G	chirurgické sešití rtu
cheilognathopalātoschisis, is, f.	10	vrozený rozštěp horního rtu, čelisti a tvrdého patra
cheiloschisis, is, f.	G	vrozený rozštěp horního rtu
cheiropasmus, ī, m.	G	křeč svalstva ruky
chēmotherapia, ae, f.	7	léčení chemickými prostředky, chemoterapie
chīrurgia, ae, f.	0	chirurgie
chīrurgicus, a, um	2	chirurgický
cholēcystectomy, ae, f.	10	chirurgické vynětí žlučníku
cholēcystis, is, f.	G	žlučník
cholēcystolithiāsis, is, f.	10	žlučnickové kameny
cholēcystolithos, ī, m.	G	žlučnickový kámen
cholēcystoptōsis, is, f.	10	pokles žlučníku
cholēlithiāsis, is, f.	G	žlučové kameny
chondrōma, atis, n.	9	chondrom (nezhoubný nádor z chrupavčité tkáně)
chronicus, a, um	7	chronický, vleklý
cibus, ī, m.	7	jídlo
cicātrīx, īcis, f.	8	jizva
circulātiō, ōnis, f.	8	oběh
circum (+AK.)	7	okolo, kolem
circumarticulāris, e	8	kolem kloubu ležící
circumferentia, ae, f.	G	obvod, rozsah
cirrhōsis, is, f.	8	zatvrdnutí orgánu, cirhóza
claustrophobia, ae, f.	G	strach z uzavřeného prostoru
clausus, a, um	0	uzavřený, zavřený
clāvicula, ae, f.	1	klíční kost
clūnēs, clūnium, m./f. (obvykle v pl.)	3	hýždě
coāgulātiō, ōnis, f.	G	srážení krve

cocc̄ygeus, a, um 1	kostrční
coccyx, cocc̄ygis, f. 3	kostrč
cochlear, āris, n. 3	lžíce
cōlītis, ītidis, f. 7	zánět tračníku
collāpsus, ūs, m. 8	selhání, zhroucení
collaterālis, e 8	pobočný (ležící na stejné straně)
collum, ī, n. 2	krk, krček, šije
cōlon, ī, n. 2	tračník
cōlo(no)scopia, ae, f. 10	endoskopická metoda k vyšetření tlustého střeva
colporrhagia, ae, f. G	krvácení z pochvy
columna, ae, f. 4	sloup
columna vertebrālis 4	páteř
combustiō, ōnis, f. 8	popálenina
comminutīvus, a, um 9	tříštivý
commōtiō, ōnis, f. 8	otřes
commūnis, e 4	společný, obecný
compāctus, a, um 2	hutný, tuhý, celistvý, kompaktní
complicātiō, ōnis, f. 7	komplikace
complicātus, a, um 2	složité, spletité, obtížný, komplikovaný
compositus, a, um 4	složený
compressiō, ōnis, f. 8	stlačení
condylāris, e 6	kondylární (patřící ke kloubnímu výběžku)
prōcessus condylāris 6	výběžek ramene dolní čelisti
condylus, ī, m. 2	kloubní hrbol
congelātiō, ōnis, f. 8	omrzlina
congenitus, a, um 8	vrozený
concha, ae, f. 2	skořepa
cōnoīdeus, a, um 6	kuželovitý
contrā (+AK.) 7	proti
contrāincīsiō, ōnis, f. G	chirurgický řez vedený opačným směrem, než byl původní řez
contrālaterālis, e 8	ležící na protilehlé straně
contrārius, a, um 8	opačný, protější, protilehlý
contūsiō, ōnis, f. 3	pohmoždění, zhmoždění
contūsus, a, um 7	zhmožděný
cor, cordis, n. 3	srdce
coracoīdeus, a, um 6	havranovitý, zobcovitý
cornū, ūs, n. 6	roh
corōnārius, a, um 1	věničitý
coronoīdeus, a, um 6	kruhovitý, věncovitý
corporālis, e 4	tělesný, tělní
corpus, corporis, n. 3	1. tělo; 2. těleso, předmět
corpusculum, ī, n. 6	tělísko
cortex, corticis, m. 3	kůra
costa, ae, f. 1	žebro

costālis, e 6	žeberní, žebrovitý
<i>prōcessūs costālēs</i> 6	příčné výběžky bederních obratlů (redukovaná žebra)
coxa, ae, f. 2	kyčel, kyčelní kloub
coxarthrōsis, is, f. 7	koxartróza (degenerativní onemocnění kyčelního kloubu)
crāniālis, e 4	1. lebeční; 2. horní
crānium, ī, n. 2	lebka
crassus, a, um 2	tlustý, silný
crista, ae, f. 1	hrana, hřeben
crūs, crūris, n. 3	bérec, rameno, raménko
cryptogenēs, es G	skrytého, nejasného původu
cubitālis, e 6	loketní
cubitus, ī, m. 2	loket
cuboīdeus, a, um 6	krychlovitý, krychlový
cum (+ABL.) 8	s, se, spolu
cūra, ae, f. 9	péče, starost
cūrātus, a, um 9	ošetřený, léčený
curvātūra, ae, f. 4	zakřivení
cutāneus, a, um 4	kožní
cuticula, ae, f. 6	pokožka
cutis, is, f. 4	kůže
cystectomy, ae, f. 10	1. vynětí močového měchýře; 2. odstranění cysty
cystis, is, f. 7	1. měchýř; 2. cysta

D

dē (+ABL.) 8	s, se (shora dolů); z, ze; o
decimus, a, um 1	desátý
dēcubitus, ūs, m. 6	proleženina
dēfectus, ūs, m. 8	vada, porucha, nedostatek
dēformitās, ātis, f. 8	znetvoření
deltoidēus, a, um 5	deltový, (tvarem) podobný řeckému písmenu Δ
dēmentia, ae, f. 0	tupost, poštilost, pomatenost, demence
dēns, dentis, m. 3	zub
<i>dēns canīnus</i> 3	špičák
<i>dēns incīsīvus</i> 3	řezák
<i>dens molāris</i> 4	stolička
dentālis, e 6	zubní
denticulus, ī, m. 6	zoubek
derma, atis, n. 7	kůže
dermatītis, ītidis, f. 7	zánět kůže

dermatōsis, is, f.	9	nezánětlivé onemocnění kůže
dēscendēns, entis	4	sestupující, sestupný
dēsīnfectiō, ōnis, f.	G	odstranění nákazy
dēviātiō, ōnis, f.	8	vybočení, odchylka, úchylka
dexter, tra, trum	1	pravý (ležící na pravé straně)
diabētēs, ae, m.	1	1. průchod, průtok; 2. úplavice
<i>diabētēs mellītus</i>	1	cukrovka
diaeta, ae, f.	7	dieta, životspráva
diagnōsis, is, f.	9	diagnóza (rozpoznání, určení)
diameter, trī, f.	2	průměr
diaphragma, atis, n.	9	1. bránice; 2. mezistěna, přepážka; 3. dno
diaphragmaticus, a, um	6	brániční (vztahující se k bránici)
diaphysis, is, f.	9	střední část dlouhé kosti, diafýza
diastasis, is, f.	9	rozdělení, rozestup (např. svalů)
diastolē, ēs, f.	1	diastola (fáze uvolnění srdečního svalu)
diencephalon, ī, n.	9	mezimozek
diēs, ēī, m.	6	den
difficilis, e	G	nesnadný, obtížný
digitālis, e	6	prstový
digitus, ī, m.	2	prst
<i>digitus anulāris</i>	4	prsteníček
<i>digitus minimus</i>	2	malíček
dīlacerātiō, ōnis, f.	8	roztržení
dīlātātiō, ōnis, f.	8	rozšíření
dīlātātor, ōris, m. (mūsculus)	3	rozšiřovač, rozvěrač (sval)
dioicus, a, um	0	dvoudomý
diplēgia, ae, f.	G	oboustranná obrna určité části těla
dislocātiō, ōnis, f.	8	posun, přemístění
distālis, e	4	vzdálený (vzdálenější od trupu)
distensiō, ōnis, f.	8	roztažení, natažení
distorsiō, ōnis, f.	8	podvrtnutí, vyvrtnutí
dolor, ōris, m.	3	bolest, bolestivost
dorsālis, e	4	1. hřbetní; 2. zadní
dorsum, ī, n.	2	záda, hřbet
ductus, ūs, m.	6	kanál, vývod
<i>ductus lymphaticus</i>	6	mízovod
duodecimus, a, um	1	dvanáctý
duodēnum, ī, n.	7	dvanáctník
dūrus, a, um	2	tvrdý
<i>dūra māter</i>	8	tvrdá mozková plena
dysaesthēsia, ae, f.	9	porucha citlivosti
dysfūnctiō, ōnis, f.	4	porušená funkce, porucha činnosti
dyspnoē, ēs, f.	9	dušnost, namáhavé dýchání
dystrophia, ae, f.	9	porucha výživy

E

ē, ex (+ABL.) 8	z, ze; kvůli (o příčině)
ēbrietās, ātis, f. 8	opilost
ectoderma, matis, n. 9	vnější zárodečný list
ectoparasītus, ī, m. 9	parazit žijící na povrchu těla hostitele
ectopia, ae, f. 9	výskyt orgánu mimo obvyklé místo
efferēns, ntis G	odvodný, odvádějící, vývodný
ēlectroencephalographia, ae, f. 10	neurologická vyšetřovací metoda zaznamenávající mozkové potenciály a jejich proměny v čase a prostoru (EEG)
ellipsoīdeus, a, um 6	oválný, eliptický
embolia, ae, f. 7	embolie (ucpání cévy krevní sraženinou, tukem nebo vzduchem)
empyēma, atis, n. 9	tělesná dutina vyplněná hnisem
encephalītis, ītidis, f. 9	záněť mozku
encephalodysplasia, ae, f. 10	porušený vývoj mozku
encephalon, ī n. 4	mozek
encephalorrhagia, ae, f. 10	krvácení do mozkové tkáně
endocardium, īī, n. 9	srdeční nitroblána
endocrīnus, a, um 9	s vnitřní sekrecí, endokrinní
endoderma (entoderma), matis, n. 9	vnitřní zárodečný list
endomētrium, īī, n. 9	děložní sliznice
endoparasītus, ī, m. 9	parazit žijící uvnitř těla hostitele
endoprothesis, is, f. 7	endoprotéza (umělá náhrada orgánu nebo tkáně v organismu)
enteroenteroanastomōsis, is, f. 10	chirurgické spojení dvou částí střev
enterorrhagia, ae, f. 10	krvácení ze střeva
entoderma (endoderma), matis, n. 9	vnitřní zárodečný list
epicardium, īī, n. 9	přísrdečník
epidermis, midis, f. G	pokožka
epigastrium, īī, n. 9	nadbříšek
epiglōttis, ttidis, f. 9	hrtanová příklopka
epiphysis, is, f. 9	1. výrůstek, hrbol; 2. konec dlouhé kosti, epifýza
episiotomia, ae, f. G	chirurgický nástřih hráze při porodu
ērectiō, ōnis, f. G	vzpřímení, ztopoření
erythrocytolysis, is, f. 10	rozpad červených krvinek
erythrocytus, ī, m. G	červená krvinka
erythrophobia, ae, f. 10	chorobný strach před zčervenáním
essentia, ae, f. 0	esence, zahuštěný výtažek, třešť
et 1	a
ēthmoīdālis, e 4	čichový (patřící k čichové kosti)
eupnoē, ēs, f. 9	normální, pravidelné dýchání
euthanasia, ae, f. G	důstojné ukončení života
eutrophia, ae, f. 9	normální/dobrá stav výživy
excīsiō, ōnis, f. 7	chirurgické vynětí, vyříznutí

excoriātiō, ōnis, f. 3	odřenina, oděrka
exitus, ūs, m. 6	1. východ; 2. odchod, smrt (stanovená klinikem)
<i>exitus lētālis</i> 6	smrt (stanovená klinikem)
exōcrīnus, a, um 9	s vnější sekrecí, exokrinní (se samostatným vývodem na povrch těla nebo do dutiny orgánu)
exōparasītus, ī, m. 9	parazit žijící na povrchu těla hostitele
extēnsor, ōris, m. (mūsculus) 3	natahovač (sval)
externus, a, um 1	vnější, zevní
extrā (+AK.) 7	mimo, vně
extractiō, ōnis, f. 8	vynětí, vytažení, vytržení
extractum, ī, n. 0	výtažek, extrakt
extrāuterīnus, a, um 8	mimoděložní
extrēmītās, ātis, f. 4	končetina, konec
faciālis, e 6	obličejový

F

faciālis, e 6	obličejový
faciēs, ēī, f. 6	1. plocha; 2. obličej
fascia, ae, f. 1	povázka
febrīlis, e 8	horečnatý
febris, is, f. 7	horečka (nad 39°C)
felleus, a, um 1	žlučový
femorālis, e 6	stehenní
femur, femoris, n. 3	1. stehno; 2. stehenní kost
fētus, ūs, m. 7	plod
fibra, ae, f. 9	vlákno
fibrōma, atis, n. 9	nezhoubný nádor z vazivové tkáně
fibrōsus, a, um 9	vazivový
fībula, ae, f. 1	lýtková kost
fīnis, is, m. 7	1. konec; 2. smrt
flexiō, ōnis, f. G	ohýbání, ohnutí, ohyb
flexor, ōris, m. (mūsculus) 3	ohýbač (sval)
flexūra, ae, f. 2	ohbí, ohyb
fluctuāns, antis 4	kolísavý, volný
forāmen, minis, n. 3	otvor
forma, ae, f. 8	tvar, podoba
fossa, ae, f. 1	jáma, vyhloubenina
frāctūra, ae, f. 1	zlomenina
fragilis, e G	křehký, lámavý
frōns, frontis, f. 3	čelo

frontālis, e	4	čelní
fūnctiō, ōnis, f.	3	funkce
fuscus, a, um	8	tmavý; hnědý

G

galea, ae, f.	2	přilba
<i>galea aponeurotica</i>	2	plochá šlacha na temeni hlavy
ganglion, iī, n.	2	nervová uzlina
gangraena, ae, f.	7	sněť, gangréna
gastēr, gastris, f.	5	žaludek
gastralgia, ae, f.	10	bolest žaludku
gastricus, a, um	5	žaludeční
gastrītis, ītidis, f.	7	zánět žaludku
gastrotonia, ae, f.	10	ztráta napětí žaludku
gastrodynia, ae, f.	10	bolest žaludku
gastropathia, ae, f.	10	blíže neurčené onemocnění žaludku
gastroplēgia, ae, f.	10	ochrnutí žaludku
gastroptōsis, is, f.	10	pokles žaludku
gastrorrhagia, ae, f.	10	krvácení ze žaludku
gastrospasmus, ī, m.	10	křeč žaludku
gastrostomia, ae, f.	10	chirurgické vyústění žaludku navenek
genū, ūs, n.	6	koleno
geriātria, ae, f.	G	geriatrie, věda zabývající se péčí o staré lidi léčbou nemocí stáří
gestātiō, ōnis, f.	7	těhotenství
gingīva, ae, f.	9	dásně
gingīvītis, ītidis, f.	9	zánět dásně
glandula, ae, f.	1	žláza
glōssoschisis, is, f.	G	vrozený podélný rozštěp jazyka
glūteālis, e	6	hýžd'ový
glūteus, a, um	5	hýžd'ový
gnathoschisis, is, f.	G	vrozený rozštěp horní čelisti
gonarthrōsis, is, f.	G	degenerativní onemocnění kolenního kloubu
gradus, ūs, m.	7	stupeň
graviditās, ātis, f.	7	těhotenství
gravida, ae, f.	9	těhotná
gravis, e	7	těžký, závažný
gustus, ūs, m.	6	chuť
gynaecologia, ae, f.	G	ženské lékařství

H

haematogenēs, es	G	vzniklý krevní cestou
haematologia, ae, f.	10	nauka o krvi a krevních chorobách, hematologie
haematōma, atis, n.	7	krevní výron
haematoscopia, ae, f.	G	vyšetření krve
haemorrhagia, ae, f.	2	krvácení
haemostasia, ae, f.	10	zastavení krvácení
hallūx, ūcis, m.	3	palec (na noze)
hebdomas, adis, f.	7	týden
hēmīcōlectomia, ae, f.	10	odnětí poloviny tlustého střeva
hēmiplēgia, ae, f.	G	ochrnutí jedné poloviny těla
hēmīthōrāx, ācis, m.	10	polovina, jedna strana hrudníku
hēpar, hēpatis, n.	3	játra
hēpaticus, a, um	4	jaterní
hēpatītis, ītidis, f.	7	zánět jater
hēpatōma, atis, n.	9	nádor z jaterních buněk
hēpatōsis, is, f.	9	jaterní onemocnění vzniklé následkem toxických vlivů, hepatóza
hernia, ae, f.	8	kýla
hernioplastica, ae, f.	10	plastická operace kýly
hiātus, ūs, m.	6	otvor
hīlum, ī, n. (hīlus, ī, m.)	4	branka (místo vstupu a výstupu cév do/z orgánu)
homō, minis, m.	6	člověk
hortēnsis, e	0	zahradní
hūmānus, a, um	3	lidský
humerus, ī, m.	2	pažní kost
hydrorrhoea, ae, f.	10	výtok vodnaté tekutiny
hydrothōrāx, ācis, m.	G	nahromadění tekutiny v pohrudniční dutině
hyoīdeum, ī, n. (os)	6	jazyk
hyoīdeus, a, um	6	jazykový, (tvarem) podobný řeckému písmenu u
hyperaemia, ae, f.	9	překrvení
hyperemesis, is, f.	9	neutišitelné zvracení
hyperglycaemia, ae, f.	G	zvýšená hladina cukrů v krvi
hyperplasia, ae, f.	G	nadměrný vývin tkáně nebo orgánu
hyperpyrexia, ae, f.	10	vyšoká horečka
hypertēnsiō, ōnis, f.	9	1. vysoký tlak, 2. zvýšené svalové napětí
hypertonia, ae, f.	9	1. vysoký tlak, 2. zvýšené svalové napětí
hypertrophia, ae, f.	G	zbytnění, zvětšení
hyp(o)aemia, ae, f.	9	snížené množství krve
hypofūnctiō, ōnis, f.	9	snížená činnost (některého orgánu)
hypogastrium, īī, n.	9	podbřišek
hypoglycaemia, ae, f.	10	snížená hladina cukru v krvi
hypophysis, is, f.	9	mozkový podvěsek, hypofýza

hypotēnsiō, ōnis, f. 9	1. nízký tlak; 2. snížené svalové napětí
hypothermia, ae, f. 10	nížká tělesná teplota
hypotonia, ae, f. 9	1. nízký tlak; 2. snížené svalové napětí
hypotrophia, ae, f. G	podvýživa
hypovitaminōsis, is, f. 9	snížené množství vitamínů v organismu
hysterectomia, ae, f. G	chirurgické odstranění dělohy

īctus, ūs, m. 8	úder, záchvat, mrtvice; úpal, úžeh
īlia, īlium, n. (pl.) 3	slabiny
os īlium (zde jako adj.: īlius, a, um) 3	kyčelní kost
īliacus, a, um 1	kyčelní
illegālis, e G	nezákonný
imminēns, entis 8	hrozící
immōbilis, e 8	nehybný, nepohyblivý
immōbilitās, ātis, f. 9	nepohyblivost, nehybnost
implantātiō, ōnis, f. 7	vsazení do těla, implantace
īmus, a, um 5	dolní (dosl. nejnižší)
in (+AK./+ABL.) 7, 8	1. do (kam?); 2. v, na (kde?), při (kdy?)
ināctīvitās, ātis, f. 9	nečinnost, klid
ināctīvus, a, um 9	nečinný
incipiēns, gen. entis 8	začínající
incīsiō, ōnis, f. G	řez, naříznutí
incīsīvus, a, um 3	řezací
dēns incīsīvus 3	řezák
incīsūra, ae, f. 1	zářez, rýha
incontinentia, ae, f. 8	neschopnost udržet moč/stolici, inkontinence
incrēscēns, entis 7	vrůstající
index, indicis, m. 4	1. ukazováček; 2. ukazatel; 3. seznam
īnfāns, antis, m./f. 7	dítě, nemluvně
īnfarctus, ūs, m. 8	infarkt
īnfaustus, a, um 9	nepříznivý
īnfectiō, ōnis, f. 8	nákaza, infekce
īnfectiōsus, a, um 7	1. nakažlivý; 2. infekčního původu
īnferior, īnferius (gen. īnferiōris) 5	dolní
īnfrā (+AK.) 7	pod
īnfrāorbitālis, e 8	podočnicový
īnfūsiō, ōnis, f. 0	infúze, přívod tekutin do organismu
inguen, inguinis, n. 3	slabina, tříselo, tříselná krajina
iniectiō, ōnis, f. 7	injekce

innervātiō, iōnis, f. 4	inervace (zásobení nervovými vlákny, spojení s CNS pomocí periferních nervů)
inoperābilis, e 8	neoperovatelný
īnseritiō, iōnis, f. 4	úpon
īnsufficientia, ae, f. 8	nedostatečnost, selhání činnosti; nedomykavost (u chlopní)
īnsulinotherapia, ae, f. 7	léčba inzulinem
inter (+AK.) 7	mezi
interāctiō, ōnis, f. G	vzájemné působení, interakce
intercostālis, e 6	mezižeburní
interdigitālis, e 8	meziprstní
interlobulāris, e 8	mezilalůčkový
internus, a, um 1	vnitřní
interosseus, a, um 3	mezikostní
interruptiō, ōnis, f. 0	přerušeni, interrupce
intertendineus, a, um 9	mezišlachový
intervēnōsus, a, um 9	mezižilní
intervertebrālis, e 8	meziobratlový
intestīnum, ī, n. 2	střevo
intimus, a, um 5	vnitřní (dosl. nejvnitřnější)
intoxicātiō, ōnis, f. 9	otrava
intrā (+AK.) 7	v, uvnitř; za, během
intrāmūsculāris, e 8	nitrosvalový
intrānātālis, e 8	vzniklý při porodu
intrātendineus, a, um 9	nitrošlachový
intrāuterīnus, a, um 8	nitroděložní
intrāvēnōsus, a, um 7	nitrožilní
irritātiō, ōnis, f. G	dráždění, podráždění
ischaemia, ae, f. G	místní nedokrevnost tkáně nebo orgánu
ischaemicus, a, um 7	nedokrevný, ischemický
ischadicus, a, um 5	sedací
ischium, ī, n. 3	sedací část
os ischiī 3	sedací kost
isogenēs, es G	stejného původu
isohydraemia, ae, f. 10	normální obsah tekutin v cévách
isthmus, ī, m. 2	zúžené místo, úžina

L

labium, ī, n. 5	ret
lāc, lactis, n. 0	mléko
lacer, era, erum 7	tržný

lacerātiō, ōnis, f. 8	roztržení
lacrimālis, e 4	slzní
lacteus, a, um 3	mléčný
laesiō, ōnis, f. 3	poškození
laesus, a, um 3	poškozený
lag(o)ena, ae, f. 8	láhev
lambdoīdeus, a, um 6	lambdový, (tvarem) podobný řeckému písmenu Λ
laparoscopia, ae, f. 7	laparoskopie (vyšetřování břišní dutiny zrakem pomocí laparoskopu)
laparoscopicus, a, um 7	laparoskopický
laparotomia, ae, f. 10	otevření břišní dutiny
laryngeus, a, um 5	hrtanový
laryngītis, ītidis, f. 9	zánět hrtanu
larynx, ngis, m. 3	hrtan
latēns, entis 7	skrytý, latentní
laterālis, e 4	postranní, boční (vzdálenější od středové roviny)
lātus, a, um 1	široký
latus, eris, n. 3	strana, bok
lateris dextrī 7	na pravé straně
lateris sinistrī 7	na levé straně
lateris utriusque 7	na obou stranách
lēgālis, e 8	legální, zákonný, soudní
sectiō lēgālis 8	soudní pitva
lentus, a, um 7	pomalý, zdlouhavý
lētālis, e 6	smrtný, smrtící
exitus lētālis 6	smrt (stanovená klinikem)
leucaemia, ae, f. 0	nádorové bujení bílých krvinek, leukémie
leucocytopenia, ae, f. G	nedostatek bílých krvinek
leucocytus, ī, m. G	bílá krvinka
levātor, ōris, m. (mūsculus) 3	zdvíhač, zvedač (sval)
līber, era, erum 3	volný
liēn, ēnis, m. 7	slezina
ligāmentum, ī, n. 2	vaz
lingua, ae, f. 1	jazyk
lipōma, atis, n. 9	nezhoubný nádor z tukové tkáně
lipōmatōsis, is, f. 9	nadměrné zmnožení tukové tkáně v orgánech
lithothrypsis/lithotripsis, is, f. 10	rozdrcení kamenů v močovém měchýři
lobulus, ī, m. 4	lalůček
lobus, ī, m. 2	lalok
locālis, e 9	místní (omezený na určité místo)
locus, ī, m. 8	místo
eōdem locō 8	na stejném místě
locō typicō 8	na typickém místě
longus, a, um 2	dlouhý
lumbalgia, ae, f. 10	bolest v krajině křížové

lumbālis, e 4	bederní
lumbus, ī, m. 2	bedro
lūxātiō, ōnis, f. 7	vykloubení
lymphaticus, a, um 3	mízní, lymfatický
ductus lymphaticus 6	mízovod

M

macroscopia, ae, f. G	pozorování pouhým okem
magnus, a, um 2	velký
major, majus (gen. majōris) 5	velký (dosl. větší)
majōrāna, ae, f. 0	majoránka
Majōrāna hortēnsis 0	majoránka zahradní
malignus, a, um 7	zhoubný
malleolus, ī, m. 4	kotník
mamma, ae, f. 1	prs
mandibula, ae, f. 1	dolní čelist
mandibulāris, e 6	dolnočelistní
manubrium, īī, n. 2	rukojeť, držadlo
manubrium sternī 2	rukojeť hrudní kosti
manus, ūs, f. 6	ruka
margō, ginis, m. 3	okraj
massētēr, ēris, m. (mūsculus) 5	žvýkač, sval žvýkací
mastectomia, ae, f. 10	chirurgické odstranění prsu
mastodynia, ae, f. 10	bolest prsní žlázy
māter, tris, f. 8	1. matka; 2. obal
dūra māter 8	tvrdá mozková plena
mātrīcāria, ae, f. 0	heřmáněk
Matricāria chamomilla 0	heřmáněk pravý
maxilla, ae, f. 1	horní čelist
maxillāris, e 6	hornočelistní
maximus, a, um 5	velký (dosl. největší)
meātus, ūs, m. 6	chodba, průchod
meātus acūsticus 6	zvukovod
mediālis, e 4	střední (ležící směrem ke středové rovině)
mediastīnum, ī, n. 5	mezihrudí (prostor mezi pleurálními dutinami)
medicātiō, ōnis, f. 8	léčení nemoci podáváním léků, medikace
medius, a, um 2	střední
medulla, ae, f. 1	dřeň
medulla oblongāta 1	prodloužená mícha
megalocardia, ae, f. G	nadměrně velké srdce

melanōma, atis, n. 9	zhoubný kožní nádor (složený z melanoblastů)
mellītus, a, um 1	medový, sladký
<i>diabētēs mellītus</i> 1	cukrovka
membrum, ī, n. 2	končetina
mēnorrhoea, ae, f. G	menstruace
mēns, mentis, f. 9	mysl, myšlení, úmysl
mēnsis, is, m. 7	měsíc (časově)
mentha, ae, f. 0	máta
<i>Mentha piperita</i> 0	máta peprná
mentum, ī, n. 7	brada
mesencephalon, ī, n. 9	střední mozek
metabolismus, ī, m. G	látková přeměna
metacarpālis, e 4	záprstní
metacarpus, ī, m. 4	záprstí ruky
metastasis, is, f. 7	metastáze (druhotné ložisko nádoru nebo infekce)
metatarsālis, e 9	nártní, týkající se nártu
metatarsus, ī, m. 4	záprstí nohy, nárt
metencephalon, ī, n. 9	zadní mozek
methodus, ī, f. 2	způsob, metoda
mētroptōsis, is, f. G	pokles dělohy
microscopia, ae, f. G	pozorování drobnohledem
minimus, a, um 2	malý (dosl. nejmenší)
<i>digitus minimus</i> 2	malíček
minor, minus (gen. minōris) 5	malý (dosl. menší)
mōbilis, e 8	pohyblivý
mōbilitās, ātis, f. 9	pohyblivost, hybnost
molāris, e 4	mleccí, vztahující se ke stoličkám
<i>dēns molāris</i> 4	stolička
mollis, e 4	měkký, jemný
monoplēgia, ae, f. G	ochrnutí jedné končetiny
mora, ae, f. 8	prodlení, odklad
morbus, ī, m. 7	nemoc, choroba
mors, rtis, f. 7	smrt (stanovená patologem)
morsus, a, um 7	způsobený kousnutím
mūcōsus, a, um 1	hlenový
<i>tunica mūcōsa</i> 1	sliznice
multiplex, multiplicis 7	mnohočetný
mūrus, ī, m. 9	1. hradba, zeď; 2. přepážka
mūsculāris, e 4	svalový
mūsculus, ī, m. 2	sval
mycōsis, is, f. 8	mykóza (infekční onemocnění způsobené houbami)
myeloneurītis, ītidis, f. 10	zánět míchy a jednoho nebo více obvodových nervů
myelopathia, ae, f. G	onemocnění míchy nebo kostí dřeně
myītis, ītidis, f. 9	zánět svalu

myocarditis, itidis, f. 9	zánět srdečního svalu
myocardium, iī, n. 8	srdeční svalovina
myodystrophia, ae, f. 10	nedostatečná výživa svalu
myologia, ae, f. 10	nauka o svalech, jejich funkcích, chorobách a léčbě, myologie
myōma, matis, n. 9	nezhoubný nádor ze svalové tkáně
myōmatōsis, is, f. 9	mnohonásobný výskyt nádorů ze svalové tkáně
myometriūm, iī, n. 9	děložní svalovina

N

narcōsis, is, f. 8	narkóza
nāsālis, e 4	nosní
nāsolabiālis, e 10	nosoretní
nāsus, ī, m. 2	nos
nātālis, e 8	týkající se narození, porodu
natēs, natium, f. (pouze v pl.) 3	hýždě
nātūra, ae, f. 7	1. příroda; 2. přirozená povaha
nātūrālis, e 9	přírodní, přirozený
necessārius, a, um 7	nutný
necrōsis, is, f. 9	místní odumření tkáně
neoplasma, atis, n. G	novotvar, nádor
nephritis, itidis, f. 9	zánět ledvin
nephrolithiāsis, is, f. 10	ledvinové kameny
nephroptōsis, is, f. 10	pokles ledviny
nephros, ī, m. 9	ledvina
nephrosclērōsis, is, f. 10	ztvrdnutí tepen a tepének ledviny
nephrosīs, is, f. 9	nezánětlivé onemocnění ledvin, nefróza
nervōsus, a, um 4	nervový
nervus, ī, m. 2	nerv
neuritis, itidis, f. G	zánět nervu
neuron, ī, n. 9	nervová buňka
neuropathia, ae, f. 10	blíže nespecifikované nervové onemocnění
neurōsis, is, f. 9	psychická porucha bez prokazatelné chorobné změny
nōnus, a, um 1	nervstva, neuróza
nucleus, ī, m. 2	devátý
numerus, ī, m. 2	jádro
nūtrīcius, a, um 3	číslo, počet, množství
	vyživovací

O

obēsītās, ātis, f. 0	otylost, obezita
oblīquus, a, um 2	kosý, šikmý
oblongātus, a, um 1	prodloužený
<i>medulla oblongāta</i> 1	prodloužená mícha
obstructiō, ōnis, f. G	uzavření, překážka
obstructīvus, a, um 7	uzavírající, ucpávající, obstruktivní, obstrukční
occipitālis, e 4	týlní
occiput, occipitis, n. 9	týl, záhlaví
octāvus, a, um 1	osmý
oculus, ī, m. 2	oko
oedēma, matis, n. 7	otok
oesophageus, a, um G	jícnový, patřící k jícnu
oesophagītis, ītidis, f. 7	zánět jícnu
oesophagus, ī, m. 2	jícen
officīnālis, e 0	lékařský
ōlecrānon, ī, n. 2	loketní výběžek
olfactōrius, a, um 6	čichový
olfactus, ūs, m. 6	čich
oligodactylia, ae, f. 10	vrozený menší počet prstů
oligūria, ae, f. G	snížené množství vylučované moči
ōmalgia, ae, f. G	bolest ramene
ōmos, ī, m. 3	rameno, ramenní kloub
ōphorectomia, ae, f. G	chirurgické odstranění vaječníku
operābilis, e 8	operovatelný
operātiō, ōnis, f. 7	operace
operātīvus, a, um 9	operační, operativní
ophthalmia, ae, f. 9	zánět oka
ophthalmologia, ae, f. 10	nauka o oku a jeho chorobách, oftalmologie
ophthalmoscopia, ae, f. G	vyšetřování očního pozadí (očním zrcátkem)
oppōnēns, entis 4	opačný, oponující
opticus, a, um 2	oční, zrakový
orbita, ae, f. 6	očnice
orbitālis, e 6	očnicový
organum, ī, n. 2	orgán
orīginālis, e 4	původní, vlastní
orīgō, orīginis, f. 4	1. původ; 2. začátek (svalu)
ōs, ōris, n. 3	ústa
os, ossis, n. 3	kost
<i>os īlium</i> (zde jako adj.: īlius, a, um) 3	kyčelní kost
<i>os ischīī</i> 3	sedací kost
<i>os pūbis</i> 3	stydká kost

osseus, a, um 2	kostěný, kostní
ossiculum, ī, n. 6	kůstka
osteogenesis, is, f. G	vývoj kostí
osteologia, ae, f. 10	nauka o kostech a jejich chorobách, osteologie
osteōma, atis, n. 9	nezhoubný nádor z kostní tkáně
osteomalacia, ae, f. G	změknutí kosti
osteosynthesis, is, f. 7	operační spojení úlomků zlomené kosti v žádoucí poloze, osteosyntéza
ōstium, īī, n. 2	ústí
ōtītis, ītidis, f. 10	zánět ucha
ōtoplastica, ae, f. G	plastická operace ušního boltce
ōtoscopya, ae, f. 10	vyšetření zevního zvukovodu a oblasti bubínku
ōtorhīnolaryngologia, ae, f. 10	nauka o chorobách uší, krku a nosu, otorinolaryngologie
ōtorrhoea, ae, f. G	výtok z ucha (při zánětu)
ōvārium, īī, n. 7	vaječník

P

paediātēr, tris, m. G	pediatr, odborný dětský lékař
paediātria, ae, f. G	dětské lékařství, pediatrie
palātīnus, a, um 1	patrový
palātum, ī, n. 2	patro
palma, ae, f. 2	dlaň
palmāris, e 6	dlaňový
palpebra, ae, f. 7	oční víčko
pāncreas, atis, n. 3	slinivka
pāncreatītis, ītidis, f. 7	zánět slinivky břišní
pāncreatolysis, is, f. 10	rozpad (destrukce) tkáně slinivky břišní
pāncreatopathia, ae, f. 10	blíže nespecifikované onemocnění slinivky břišní
pānhysterectomia, ae, f. 10	vynětí celé dělohy včetně krčku
pānplēgia, ae, f. G	obrna celého těla
paramētrium, īī, n. 9	děložní vazivo
paranāsālis, e 9	ležící v okolí nosu nebo nosní dutiny
paraplēgia, ae, f. 10	oboustranná obrna, úplné ochrnutí dolních končetin
parasītus, ī, m. 9	příživník, parazit, cizopasník
paratýphus, ī, m. 9	infekční onemocnění podobné tyfu
pariēs, etis, m. 5	stěna
parietālis, e 4	1. nástěnný; 2. temenní
parodontōsis, is, f. 9	onemocnění tkáně v okolí zubu
parōtis, idis, f. 9	příušní žláza
parōtītis, ītidis, f. 9	zánět příušní žlázy
pars, partis, f. 3	část

partus, ūs, m. 7	porod
parvus, a, um 3	malý
patella, ae, f. 1	česka
pectorālis, e 5	1. hrudní; 2. prsní (u svalů)
pectus, pectoris, n. 3	hrud' (přední část hrudní stěny)
pelvicus, a, um 4	pánevní
pelvīnus, a, um 4	pánevní
pelvis, is, f. 3	pánev
penetrāns, antis 7	pronikající
per (+AK.) 7	skrz, přes
peraciditās, ātis, f. G	zvýšená kyselost, překyselení
percutāneus, a, um 8	pronikající kůží, vstřebávající se kůží
perforāns, antis 4	prostupující, pronikající, proděravující
perforātiō, ōnis, f. 7	proděravění
perforātus, a, um 7	proděravělý, prasklý
pericardium, īī, n. 9	osrdečník
pericrānium, īī, n. 9	olebečnice, okostice zevní plochy lebky
perīculum, ī, n. 2	nebezpečí
perichondrium, īī, n. 9	ochrustavice (obal chrupavky)
perimētrium, īī, n. 9	pobřišnicový obal dělohy
periodontium, īī, n. 9	ozubice
periost(e)ālis, e 9	týkající se okostice, periost(e)ální
periosteum, eī, n. 9	okostice
periphēricus, a, um 4	vnější, okrajový, obvodový, periferní
peritendineum, eī, n. 9	vazivo obklopující šlachy
peritonēum, eī, n. 9	pobřišnice
permanēns, entis 4	stálý, trvalý
pertussis, is, f. 7	černý (dávivý) kašel
pēs, pedis, m. 3	noha
petrōsus, a, um 5	skalní
phalanx, ngis, f. 5	článek prstu
pharmacologia, ae, f. 0	farmakologie, nauka o účinku léků na organismus
pharyngeus, a, um 4	hltanový
pharynx, ngis, m. 3	hltan
phlebotomia, ae, f. G	chirurgické protěť žíly
piperitus, a, um 0	peprný
pisiformis, e G	hráškový
planta, ae, f. 2	chodidlo, ploska nohy
plantāgō, ginis, f. 0	jitrocel
<i>Plantāgō major</i> 0	jitrocel větší
pleura, ae, f. 4	pohrudnice
pleurītis, ītidis, f. 9	zánět pohrudnice
pleurālis, e 6	pohrudnicový
plexus, ūs, m. 6	pleteň

pneumonia, ae, f. 9	záněť plic, zápal plic
pneumothōrāx, ācis, m. 10	vzduch v pohrudniční dutině, pneumotorax
podalgia, ae, f. G	bolest nohou
pollex, pollicis, m. 3	palec (na ruce)
polyarthrītis, ītidis, f. G	záněť několika kloubů
polyneuropathia, ae, f. 10	současné onemocnění více periferních nervů
popliteus, a, um 6	zákolenní
porta, ae, f. 1	průchod, brána
positiō, ōnis, f. 8	poloha, postavení
post (+AK.) 7	po, za
posterior, posterius (gen. posteriōris) 5	zadní
posthaemorrhagicus, a, um 8	vzniklý po krvácení, posthemoragický
postmolāris, e G	ležící za stoličkou
postnātālis, e 8	vzniklý po narození
postoperātīvus, a, um 8	pooperační
postpositiō, ōnis, f. 8	posunutí orgánu dozadu
posttraumaticus, a, um 8	poúrazový, vzniklý poraněním, objevující se po poranění
praecordium, īi, n. G	oblast před srdcem
praemātūrus, a, um 7	předčasný
praemedicātiō, ōnis, f. 8	medikamentózní příprava nemocného před anestézií, premedikace
praemolāris, e 4	třenový
praenātālis, e 8	týkající se doby před narozením
praeoperātīvus, a, um 8	předoperační
praevertebrālis, e 8	předobratlový, ležící před páteří
prīmus, a, um 1	první
prō (+ABL.) 8	pro; před
prōcessus, ūs, m. 6	výběžek
prōcessus condylāris 6	výběžek ramene dolní čelisti
prōcessūs costālēs 6	příčné výběžky bederních obratlů (redukovaná žebra)
profundus, a, um 1	hluboký
prognōsis, is, f. 9	předpověď
prōgressīvus, a, um 9	postupující, pokračující
prōminēns, entis 4	vyčnívající, vystupující
propter (+AK.) 7	pro, kvůli
proximālis, e 4	bližší (trupu)
pseudotūberculōsis, is, f. G	nepravá, zdánlivá tuberkulóza
pseudotumor, ōris, m. 10	nepravý nádor, útvar podobný nádoru
psōriāsis, is, f. G	lupénka
psýchē, ēs, f. 9	duše
psýchōsis, is, f. 9	duševní onemocnění s poruchami myšlení, chování i osobnosti, psychóza
psýchopathia, ae, f. G	duševní onemocnění
pterygoīdeus, a, um 6	křídlovitý
pūbēs, pūbis, f. 3	ohanbí, stydké ochlupení

os pūbis 3	stydká kost
pulmō, ōnis, m. 3	plíce
pulmōnālis, e 4	plicní
pulpa, ae, f. 3	dřeň
pūnctus, a, um 7	bodný
pūrulentus, a, um 9	hnisavý
pūs, pūris, n. 8	hnis
pýodermatītis, ītidis, f. 10	hnisavý zánět kůže
pýophtalmia, ae, f. G	zhnisání oka
pýorrhoea, ae, f. G	výtok hnisu

Q

quadriceps, quadricipitis 4	čtyřhlavý
quārtus, a, um 1	čtvrtý
quīntus, a, um 1	pátý

R

radiotherapia, ae, f. 10	léčení choroby ozařováním, radioterapie
radius, īī, m. 2	1. vřetenní kost; 2. poloměr
rādīx, īcis, f. 3	kořen
rāmus, ī, m. 2	větev, rameno
raphē, ēs, f. 1	šev
recēns, recentis 4	čerstvý, svěží, nedávný
recessus, ūs, m. 6	záhyb
recidivāns, ntis 8	obnovený, vracející se
recidīvus, a, um 8	obnovený, vracející se
rēctum, ī, n. 7	konečník
rectus, a, um 2	přímý, rovný
recurrēns, entis 5	zpětný, návratný
regiō, ōnis, f. 3	krajina, oblast
rehabilitātiō, ōnis, f. 7	soubor opatření k obnovení původního stavu, rehabilitace
remittēns, entis G	dočasně ustupující
rēn, rēnis, m. 3	ledvina
rēnālis, e 4	ledvinový
resectiō, ōnis, f. 8	vynětí, vyříznutí

respīrātōrius, a, um	10	dýchací, respirační
resūtūra, ae, f.	G	opětovné sešití
rēte, rētis, n.	3	síť
retentiō, ōnis, f.	8	zadržení
rētina, ae, f.	0	sítnice
rētinographia, ae, f.	G	fotografický obraz očního pozadí
rheumaticus, a, um	9	revmatický, vztahující se k revmatismu
rhīnītis, ītidis, f.	G	rýma (zánět nosní sliznice)
rhīnorrhagia, ae, f.	10	krvácení z nosu
rhomboīdeus, a, um	6	kosočtverečný
rosa, ae, f.	0	růže
Rosa canīna	0	růže šípková
rotātor, ōris, m. (mūsculus)	3	otáčeč (sval)
ruber, bra, brum	2	červený
ruptūra, ae, f.	2	trhlina, prasknutí, roztržení, přetržení
ruptus, a, um	2	přetržený, prasklý

S

sacer, cra, crum	3	křížový
sacrālis, e	6	křížový
salpingectomy, ae, f.	10	vynětí vejcovodu
salpingorrhaphia, ae, f.	G	chirurgické sešití, zpevnění vejcovodu
salvia, ae, f.	0	šalvěj
Salvia officinālis	0	šalvěj lékařská
sambūcus, ī, f.	0	bez
Sambūcus nigra	0	bez černý
sānātiō, ōnis, f.	7	vyléčení, zahojení, uzdravení
sanguis, sanguinis, m.	8	krev
sānus, a, um	9	zdravý
sarcōma, atis, n.	9	sarkom (zhoubný nádor z pojivové tkáně)
sartōrius, ia, ium	2	krejčovský
scapula, ae, f.	1	lopatka
scissus, a, um	8	řezný
sclērōsis, is, f.	G	chorobné ztvrdnutí tkáně nebo orgánu
sectiō, ōnis, f.	7	1. řez; 2. pitva
sectiō caesarea	7	císařský řez
sectiō lēgālis	8	soudní pitva
sectus, a, um	8	sečný
secundārius, a, um	9	druhotný, sekundární
secundīgravida, ae, f.	G	podruhé těhotná žena

secundum (+AK.) 7	podle
secundus, a, um 1	druhý
segmentum, ī, n. 4	úsek, část
senilis, e 9	stařecký
sensus, ūs, m. 6	smysl
sēpsis, is, f. 7	sepse (otrava krve)
septimus, a, um 1	sedmý
sēptum, ī, n. 2	přepážka
serōsus, a, um 9	bohatý na sérum, serózní
serrātus, a, um (mūsculus) 5	pilovitý (sval)
sesamoīdeus, a, um 6	sezamský
seu 6	nebo, neboli
sextus, a, um 1	šestý
shock (angl.) 8	šok
sīgmoīdeus, a, um 6	esovitý
signum, ī, n. 7	znamení, znak, známka, doklad
simplex, simplicis 4	jednoduchý
sine (+ABL.) 8	bez
sinister, tra, trum 1	levý
sinus, ūs, m. 6	splav, dutina, záliv, záhyb
sinusītis, ītidis, f. 9	zánět dutin
sītis, is, f. 7	žízeň
sīve 6	nebo, neboli
solūtiō, ōnis, f. 8	roztok
sōmaticus, a, um G	týkající se těla
spasmolysis, is, f. G	uvolnění křeče
spasmus, ī, m. 4	křeč
spasticus, a, um 7	křečovitý
sphaeroīdeus, a, um 6	kulovitý
sphēnoīdālis, e 5	klínový
sphinctēr, ēris, m. (mūsculus) 3	svěrač (sval)
spīna, ae, f. 1	hřeben, trn; páteř
spīna bifida 2	rozštěp páteře
spīnālis, e 4	1. trnový, hřebenový; 2. míšní; 3. páteřní
splanchnologia, ae, f. 10	nauka o vnitřních orgánech, splanchnologie
splanchnopathia, ae, f. G	onemocnění vnitřních orgánů
spondylomalacia, ae, f. G	měknutí obratlů
spondyloschisis, is, f. G	vrozený rozštěp jednoho nebo více obratlů
spondylōsis, is, f. 9	degenerativní onemocnění obratlů, spondylóza
spondylus, ī, m. 9	obratel
spongiōsus, a, um 2	houbovitý
spontāneus, a, um 7	samovolný, spontánní
spurius, a, um 1	nepravý
status, ūs, m. 7	stav

stenōsis, is, f. 9	zúžení
sternālis, e 4	hrudní
sternum, ī, n. 2	hrudní kost
<i>manubrium sternī</i> 2	rukojeť hrudní kosti
stomachos (stomachus), ī, m. 2	žaludek
stomatorrhagia, ae, f. G	krvácení z úst
strabismus, ī, m. G	šilhání
strictūra, ae, f. 8	zúžení
strūctūra, ae, f. 4	stavba, složení (např. tkáně)
styloīdeus, a, um 6	bodcovitý
sub (+AK./+ABL.) 7, 8	pod
subaciditās, ātis, f. 9	snížená kyselost
subacūtus, a, um 9	méně náhlý
subcapitālis, e 9	podhlavičkový, ležící pod hlavou/hlavičkou
subcutāneus, a, um 3	podkožní
subdūrālis, e 9	subdurální (ležící pod tvrdou mozkovou plenou)
subfebrīlis, e 8	subfebrilní, se zvýšenou tělesnou teplotou
subfebris, is, f. G	zvýšená teplota
sublinguālis, e 6	podjazykový
subluxātiō, ōnis, f. 8	neúplné vykloubení/vymknutí kloubu
subscapulāris, e 8	podlopatkový
subtendineus, a, um 4	podšlachový
sulcus, ī, m. 2	rýha, brázda, žlábek
superficiālis, e 6	povrchový
superficiēs, ēī, f. 7	povrch
superior, superius (gen. superiōris) 5	horní
suprā (+AK.) 7	nad
suprāclāviculāris, e 8	nadklíčkový, ležící nad klíční kostí
suprāorbitālis, e 8	nadočnicový
suprāspīnātus, a, um G	nadhřebenový
suprēmus, a, um 5	horní (dosl. nejhořejší)
sūra, ae, f. 2	lýtko
suspectus, a, um 8	podezřelý, nepotvrzený, suspektní
suspīciō, ōnis, f. 8	podezření
sūtūra, ae, f. 2	šev, steh, sešití
sympathia, ae, f. 9	náklonnost, sympatie
symphysis, is, f. 9	kostěný srůst, spona
symptōma, atis, n. 7	příznak, projev (nemoci)
synarthrōsis, is, f. 9	pevný kloub (spojení kostí bez kloubní dutiny)
synchondrōsis, is, f. 9	chrupavčité spojení kostí
syndactylia, ae, f. G	vrozený srůst prstů
syndesmōsis, is, f. 9	vazivové spojení kostí
syndrōma, atis, n. 7	syndrom (kombinace příznaků typická pro určité onemocnění)
synostōsis, is, f. G	kostěný srůst sousedních kostí

systema, atis, n. 4

systolē, ēs, f. 1

system, soustava

systola (fáze stažení srdečního svalu)

T

tactus, ūs, m. 6

tachycardia, ae, f. 10

tachypnoē, ēs, f. G

tālocrūrālis, e 8

articulātiō tālocrūrālis 8

tālus, ī, m. 2

tarsus, ī, m. 2

temporālis, e 4

tempus, temporis, n. 7

tendineus, a, um 9

tendinītis, ītidis, f. 7

tendō, dinis, m. 3

tendō calcāneus (Achillis) 3

tensiō, ōnis, f. G

tēnsor, ōris, m. (mūsculus) 3

tenuis, e 4

teres, teretis 4

tertius, a, um 1

tetraplēgia, ae, f. G

therapia, ae, f. 2

thōrācicus, a, um 1

thōrācometria, ae, f. 10

thōrāx, ācis, m. 3

thrombōsis, is, f. 9

thymus, ī, f. 0

Thymus vulgāris 0

thyroīdeus, a, um 9

tībia, ae, f. 1

tībiālis, e 5

tīnctūra, ae, f. 0

tōnsilla, ae, f. 1

tōnsillectomia, ae, f. G

tōnsillītis, ītidis, f. 7

tonus, ī, m. 2

tōtālis, e 7

tractus, ūs, m. 6

hmat

zrychlení srdeční činnosti na 90 tepů za minutu, tachykardie

zrychlené dýchání

týkající se hlezenní kosti a bérce

hlezenní kloub

hlezno

zánártí

spánkový

1. čas, doba; 2. spánek, skráň

šlachový

zánět šlachy

šlacha

Achillova šlacha

napětí, tlak

napínač (sval)

tenký, jemný

oblý, hladký

třetí

ochrnutí všech čtyř končetin

léčení, léčba

hrudní

měření obvodu hrudníku při dýchání

hrudník, hrudní koš

trombóza (srážení krve v cévách)

tymián

tymián obecný

štítný, týkající se štítné žlázy

holenní kost

holenní

lihový výtazek, tinktura

mandle

chirurgické odstranění mandlí

zánět mandlí

napětí, tonus

celý, úplný

1. trakt, dráha; 2. soustava, ústrojí

trachēa, ae, f. 8	prūdušnice
trachēostomia, ae, f. 10	vyústění prūdušnice navenek
trāns (+AK.) 7	přes
trānsfūsiō, ōnis, f. 8	přelévání, transfuze
trānsplantātiō, ōnis, f. 8	transplantace (umělé přenesení tkáně)
trānsversus, a, um 2	příčný
trapezius, a, um 4	lichoběžníkový, trapézový
trapezoīdeus, a, um 6	lichoběžníkový
trauma, atis, n. 7	poranění, úraz
traumaticus, a, um 3	úrazový, úrazem vzniklý
traumatologia, ae, f. 10	nauka o úrazech a poraněních, úrazové lékařství, traumatologie
triceps, tricipitis 4	trojhlavý
trigeminus, a, um 6	1. trojitý, trojnásobný; 2. trojklaný
trochantēr, ēris, m. 5	chocholík (výrůstek na stehenní kosti)
trochantēricus, a, um 5	chocholíkový
truncus, ī, m. 2	1. trup; 2. kmen (nervový, cévní)
tuba, ae, f. 1	trubka, rourka
<i>tuba uterīna</i> 1	vejcovod
tūber, eris, n. 4	hrbol
tūberculōsis, is, f. 7	tuberkulóza, souchotiny
tūberculum, ī, n. 2	hrbolek
tumor, ōris, m. 7	nádor
tunica, ae, f. 1	vrstva
<i>tunica mūcōsa</i> 1	sliznice
tussis, is, f. 7	kašel
tympanotomia, ae, f. G	protětí bubínku
typus, ī, m. 7	typ

U

ulcerōsus, a, um 9	vředovitý, vředový
ulcus, ulceris, n. 4	vřed
ulna, ae, f. 1	loketní kost
ulnāris, e 4	loketní
ūndecimus, a, um 1	jedenáctý
unguis, is, m. 3	nehet
ūrētēr, ēris, m. 10	močovod
ūrētērotomia, ae, f. 10	protětí nebo otevření močovodu
ūrēthra, ae, f. 1	močová trubice
ūrīna, ae, f. 8	moč
ūrīnārius, a, um 1	močový

ūrocystis, is, f. G	močový měchýř
ūrologia, ae, f. G	nauka o močovém ústrojí a jeho chorobách
urtīca, ae, f. 0	kopřiva
<i>Urtica dioica</i> 0	kopřiva dvoudomá
ūsus, ūs, m. 8	užívání, praxe
uterīnus, a, um 1	děložní
<i>tuba uterīna</i> 1	vejcovod
uterque, utraque, utrumque 7	jeden i druhý, oba
<i>lateris utriusque</i> 7	na obou stranách
uterus, ī, m. 2	děloha
ūvula, ae, f. 1	čípek

V

vāgīna, ae, f. 1	pochva
vagus, a, um 2	bludný
valva, ae, f. 1	chloupeň
valvula, ae, f. 1	chloupeň (chloupenka)
vārix, icis, f. 8	křečová žíla
vās, vāsis, n. 3	céva
vāsculāris, e 9	cévní
vēna, ae, f. 1	žíla
vēnostasis, is, f. G	městnání krve v žilách
vēnōsus, a, um 3	žilní
venter, ventris, m. 4	břicho; 2. břicho (u svalů)
ventrālis, e 4	1. břišní, na břišní straně; 2. přední
ventriculus, ī, m. 3	1. komora; 2. žaludek
vēnula, ae, f. 6	žilka
vērīsimiliter (vs.) 8	pravděpodobně
vermiformis, e 7	červovitý
<i>appendix vermiformis</i> 7	červovitý výběžek slepého střeva
vertebra, ae, f. 1	obratel
vertebrālis, e 4	obratlový
<i>columna vertebrālis</i> 4	páteř
vērus, a, um 1	pravý (skutečný)
vēsīca, ae, f. 1	měchýř
vestibulum, ī, n. 2	předsíň, vchod
via, ae, f. 8	cesta
vīscera, um, n. (pouze v pl.) 10	vnitřnosti
vīscerālis, e 9	útrobní, týkající se vnitřních orgánů
vīsus, ūs, m. 6	zrak

vīta, ae, f. 5	život
vīta^minum, ī, n. 9	vitamin
vītium, īī, n. 8	vada, chyba, kaz
vītrum, ī, n. 8	1. lahvička; 2. sklo
vīvus, a, um 8	živý
vomitus, ūs, m. 8	zvracení
vulgāris, e 0	obecný
vulnus, vulneris, n. 3	rána, poranění

X

xiphoīdeus, a, um 6	mečovitý
----------------------------	----------

Z

zygomaticus, a, um 6	lícní, jařmový
-----------------------------	----------------

LITERATURA

- Birmingham, J.:** Medical terminology. A self-learning text. St. Louis: Mosby, 1990.
- Bozděchová, I.:** Současná terminologie (se zaměřením na kolokační termíny z lékařství). Praha: Karolinum, 2009.
- Caspar, W.:** Medizinische Terminologie: Lehr- und Arbeitsbuch. Stuttgart: Thieme, 2007.
- Čihák, R.:** Anatomie 1, 2, 3. Praha: Grada, 2002–2008.
- Daubner, W.:** Feneisuv obrazový slovník anatomie, překlad 9., zcela přepracovaného vydání. Praha: Grada, 2007.
- Páč, L. – Horáčková, L.:** Anatomie pohybového systému člověka. Brno: MU, 2009.
- Doubková, A. – Linc, R.:** Anatomie pro bakalářský studijní program. Fyzioterapie. Praha: Karolinum, 2006.
- Eliška, O. – Elišková, M.:** Aplikovaná anatomie pro fyzioterapeuty a maséry. Praha: Galén – Karolinum, 2009.
- Feneis, H.:** Anatomický obrazový slovník. Praha: Avicenum, 1981.
- Fiala, P. – Valenta, J. – Eberlová, L.:** Anatomie pro bakalářské studium zdravotnických oborů. Praha: Karolinum, 2009.
- Horáčková, L. – Malina, J.:** Panoráma antropologie biologické – sociální – kulturní. 34 Anatomie pro antropology I. – Pohybový systém. Brno: MU, 2007.
- Hudák, R. – Kachlík, D.:** Memorix anatomie. Praha: Triton, 2013.
- Joukal, M. – Horáčková, L.:** Anatomie pohybového systému člověka. Brno: MU, 2013.
- Kábrt, J. – Chlumská, E.:** Lékařská terminologie. Praha: Avicenum, 1972.
- Kábrt, J. – Kábrt, J. ml.:** Lexicon medicum. Praha: Galén, 2004.
- Marečková, E. – Reichová, H.:** Úvod do lékařské terminologie. Základy latiny s přihlédnutím k řečtině. Brno: MU, 2010.
- Naňka, O. – Elišková, M.:** Přehled anatomie. Praha: Karolinum, 2006.
- Netter, F. H.:** Netterův anatomický atlas člověka. Brno: Computer Press, 2012.
- Novotný, F.:** Základní latinská mluvnice. Jinočany: H&H, 1992.
- Piekarz, M.:** Lingua latina medicinalis. Krakow: MP, 1996.
- Platzer, W.:** Color Atlas of Human Anatomy. Vol. I., Locomotor System. Stuttgart: Thieme, 2009.
- Pražák, J. – Novotný, F. – Sedláček J.:** Latinsko-český slovník. Praha: SPN, 1955.
- Svobodová, D.:** Terminologiae medicae vestibulum. Praha: Karolinum, 1999.
- Vejražka, M. – Svobodová, D.:** Terminologiae medicae ianua. Praha: Academia, 2002, 2006.
- Vokurka, M. – Hugo, J. et al.:** Praktický slovník medicíny. Praha: Maxdorf, 1998.
- Zrzavý, J.:** Latinsko-české anatomické názvosloví. Olomouc: Univerzita Palackého, 1985.

Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10) [online]. c2004, poslední revize 1. 4. 2014 [cit. 12. 6. 2015]. Dostupná na WWW: <<http://www.uzis.cz/cz/mkn/index.html>>.

Nomina anatomica 6. ed. Nomina histologica 3. ed., Nomina embryologica 3. ed. Edinburgh: Churchill Livingstone, 1989.

Terminologia Anatomica (TA). International Anatomical Terminology. Stuttgart – New York: Thieme, 1998.

OBSAH